

รายงานการวิจัย

สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
Nora competencies of First-Year Students of Songkhla Rajabhat
University

เพ็ญญา จันทร์แดง

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

บทคัดย่อ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นภารกิจที่สำคัญตามยุทธศาสตร์องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อีกทั้งการเสริมสร้างและการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) การเสริมสร้างสมรรถนะจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมตัวในการพัฒนาศักยภาพของทุนมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ทั้งทุนทางด้านองค์ความรู้ และทุนทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นต่อไป อันนำมาสู่การวิจัยเรื่อง สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เนื่องจากปัจจุบันโนราได้รับการเสนอชื่อจากกระทรวงวัฒนธรรมให้เป็นเอกสารรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อองค์การยูเนสโก (UNESCO) แนวคิดที่ใช้ในการวิจัยคือ แนวคิดสมรรถนะและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา 2) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา 4) วิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และ 5) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนรา กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 348 คน ด้วยการสุ่มแบบชั้นภูมิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเลือกแบบเจาะจง 16 คน ใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.824 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ เก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ และสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีสมรรถนะความรู้ด้านโนรามากที่สุด โดยมีปัจจัยส่งผลกระทบต่อสมรรถนะทางด้านโนราที่สำคัญที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา มีความสัมพันธ์กันสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักศึกษาที่มีเชื้อสายโนรามักจะมีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่น และแนวทางในการพัฒนาโนรา คือ การศึกษา สืบสาน และสร้างเสริม และแนวทางการส่งเสริมโนรา คือ การจัดแสดง จัดเผยแพร่ จัดรางวัล และจัดประกวดเพื่อให้การแสดงโนรามีความแพร่หลายทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของรัฐเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมโนราให้คงอยู่สืบไป

Abstract

Human resource development was one of many significant missions in the local administrative organization strategy directed by Thailand's 20-year national strategy. Also, the 12th national economic and social development plan (B.E.2560-2564) stated that strengthening and developing human capital were an important strategy. Therefore, enhancing human competence played a significant role in developing the country's human resources, especially university students. Such development was expected to get those university students prepared for the capabilities required in the 21st century of human capitals. Those human capitals included knowledge and local culture. As a result, competence in Nora of the first year Songkhla Rajabhat University students would be examined in this research. Nora dance had been nominated by the Ministry of Culture to be registered as the UNESCO's Intangible Cultural Heritage of Humanity. Competency and the role of local administrative organization to promote local art and culture were the concepts applied in this research. Thus, the objectives of the research were to examine competence in Nora, investigate the factors influencing competence in Nora, explore the relationship between performance-enhancing factors and competence in Nora, study the university students' background affecting competence in Nora, and identify an approach for developing and promoting Nora dance. 348 respondents were selected with stratified random sampling. Purposive sampling technique was utilized to select 16 key informants. Questionnaire with Cronbach's alpha coefficient of 0.824 was adopted to collect the data from online platforms. Structured interview reviewed by the experts was used. In-depth interview was conducted in person. Mean, standard deviation, and correlation coefficient were employed to perform data analysis along with content analysis.

The findings indicated the respondents had the highest level of competence in Nora knowledge. Students' environment demonstrated the moderate effects on competence in Nora. In addition, economic factor and competence in Nora were strongly correlated at the statistical significance of the 0.01 level. The students of Nora descent demonstrated an outstanding competence in Nora. Nora should be

developed through education, continuation, and strengthening its legacy. Nora was highly recommended to be promoted through the events, publicity, awards, and contests nationally and internationally. Moreover, local administrative organizations, educational institutions, and related government agencies were recommended to take part in promoting and conserving Nora dance.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคูนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนที่สละเวลาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลการสัมภาษณ์สำหรับผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่เอื้อเพื่อข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้ อาทิ อาจารย์ผู้สอนทางด้านโนรา ศิลปินนักแสดงโนรา ผู้บริหารจากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ บุคลากรจากวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคูนผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (อาจารย์โอภาส อีสโม) ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับศาสตร์ทางด้านโนราตั้งแต่เริ่มแรกของการทำวิจัย ขอขอบคูนอาจารย์วิวิสา ศรีชัยและอาจารย์ยุทธพงศ์ ช่วยนาเขตที่ให้คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับศิลปะการแสดงโนรา ขอขอบคูน ผศ.ดร.ไชยวุธ โกศล สำหรับคำแนะนำเกี่ยวกับโนราและยูเนสโกเพื่อให้ผู้วิจัยได้ติดตามหาข้อมูลต่อไป ขอขอบคูน อาจารย์ ดร.บรรจง ทองสร้างรองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรมที่แนะนำให้ผู้วิจัยปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมภาคใต้ นั่นคือ รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ ยิ่งไปกว่านั้นผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ ที่เมตตาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนแบบสัมภาษณ์การวิจัยและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการที่โนราจะขึ้นบัญชีเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ต่อองค์การยูเนสโก ขอขอบคูน ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดงและนาฏศิลป์ และอาจารย์ ดร.วรภัทร เมฆขจร ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนามนุษย์และสังคมที่ให้ความเมตตาในการให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการเขียนแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ขอขอบคูนเจ้าหน้าที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรมทุกท่าน อาทิ พี่จำเนียง สืบแสง เกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณการวิจัย พี่เยาวรัตน์ อมรปิติเจริญ หัวหน้าสำนักงาน พี่มานพ อ่อนแก้ว หัวหน้าศูนย์ความเป็นเลิศด้านศิลปวัฒนธรรม และพี่ทนต์วรรณ ปานมา สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมอันน่าสนใจของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ขอขอบคูนบิดาและมารดา ผู้ให้กำเนิดและผู้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง ขอขอบคูนสามีอันเป็นที่รัก ขอขอบใจลูก ๆ ทั้งสองคนสำหรับความรักและกำลังใจ ขอขอบคูนผู้ที่ช่วยเหลือผู้วิจัยทุกคนที่ไม่สามารถเอ่ยอ้างชื่อในที่นี้ได้ทั้งหมด ขอขอบคูนทุกคนมา ณ โอกาสนี้

เพ็ญภา จันทรแดง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	9
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	10
1.4 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	11
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	15
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency)	15
2.2 สมรรถนะทางด้านโนรา (Nora Competencies)	26
2.3 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	41
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย	61
3.2 รูปแบบการวิจัย	61
3.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล	64
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	66
3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	82
3.6 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	84

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	89
4.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	89
4.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	100
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	121
5.1 การสรุปผลและการอภิปรายผลในเชิงปริมาณ	121
5.2 การสรุปผลและการนำเสนอตัวแบบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ	125
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	130
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	141
ก แบบสอบถามงานวิจัย	143
ข แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย	151
ค แบบสรุปร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)	155
ง แบบตอบรับการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย	171
หนังสือรับรองโครงการวิจัย โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	175
ประวัติผู้วิจัย	177

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 2.1	ประเภทของความหมายด้านสมรรถนะ	19
ตารางที่ 2.2	องค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ	25
ตารางที่ 2.3	ประเภทของเครื่องแต่งกายโนรา	31
ตารางที่ 2.4	เครื่องดนตรีโนรา	37
ตารางที่ 3.1	รูปแบบการวิจัยและประเด็นการศึกษา	62
ตารางที่ 3.2	ขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาแต่ละคณะ	65
ตารางที่ 3.3	องค์ประกอบของสมรรถนะ	66
ตารางที่ 3.4	การให้คะแนนระดับปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา	67
ตารางที่ 3.5	เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะ ทางด้านโนรา	67
ตารางที่ 3.6	การอธิบายตัวแปรของสมรรถนะทางด้านโนราในด้านต่าง ๆ	67
ตารางที่ 3.7	การให้คะแนนระดับสมรรถนะทางด้านโนรา	68
ตารางที่ 3.8	เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยระดับสมรรถนะทางด้านโนรา	68
ตารางที่ 3.9	ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคล	69
ตารางที่ 3.10	ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามด้านปัจจัยเสริมสร้าง สมรรถนะทางด้านโนรา	70
ตารางที่ 3.11	ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะ ทางด้านความรู้ด้านโนรา	72
ตารางที่ 3.12	ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะ ทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา	74
ตารางที่ 3.13	ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะ ทางด้านคุณค่าของการแสดงโนรา	76
ตารางที่ 3.14	ประเด็นการสัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลหลัก	79
ตารางที่ 3.15	รหัสโค้ดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	80
ตารางที่ 3.16	ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ	80
ตารางที่ 3.17	การแปลค่าความเชื่อมั่น	84
ตารางที่ 3.18	บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 3.19	นโยบายด้านศิลปะวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลา.....	87
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน	90
ตารางที่ 4.2	ระดับสมรรถนะทางด้านโนราในด้านต่าง ๆ	92
ตารางที่ 4.3	ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา	93
ตารางที่ 4.4	ระดับสมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา	95
ตารางที่ 4.5	ระดับสมรรถนะทางการวัดคุณค่าของโนรา	95
ตารางที่ 4.6	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา	97
ตารางที่ 4.7	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะ กับสมรรถนะทางด้านโนรา	98

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	11
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ	26
ภาพที่ 2.2 แสดงท่าแม่ลาย หรือท่า แม่ลายกนก	28
ภาพที่ 2.3 แสดงท่าผาลา (ผา หลา)	28
ภาพที่ 2.4 แสดงท่าลงฉาก	28
ภาพที่ 2.5 แสดงท่าจับ ระเบียบ	28
ภาพที่ 2.6 แสดงท่ากนิษฐ (ท่าชี้หนอน)	29
ภาพที่ 2.7 แสดงท่าฉากน้อย	29
ภาพที่ 2.8 แสดงท่าราหูจับจันทร์ หรือท่าเขาควาย	29
ภาพที่ 2.9 แสดงท่าบัวแย้ม	29
ภาพที่ 2.10 แสดงท่าบัวบาน	30
ภาพที่ 2.11 แสดงท่าบัวคลี่	30
ภาพที่ 2.12 แสดงท่าบัวตูม	30
ภาพที่ 2.13 แสดงท่าแมงมุมชักใย	30
ภาพที่ 2.14 แสดงฝ้านุ่ง	34
ภาพที่ 2.15 แสดงสนับเพลา/หน้าเพลา/เหน็บเพลา	34
ภาพที่ 2.16 แสดงผ้าห้อย	34
ภาพที่ 2.17 แสดงผ้าห้อยหน้าหรือผ้าหน้า	34
ภาพที่ 2.18 แสดงพานอกหรือพานโครงหรือรอบอก	34
ภาพที่ 2.19 แสดงปิ้งคอ	34
ภาพที่ 2.20 แสดงทับทรวงหรือตาบ	35
ภาพที่ 2.21 แสดงเทริด	35
ภาพที่ 2.22 แสดงปีกหรือหางหงส์	35
ภาพที่ 2.23 แสดงปีกนกแอ่นหรือปีกเหม่ง	35
ภาพที่ 2.24 แสดงกำไลต้นแขนและปลายแขน	35
ภาพที่ 2.25 แสดงกำไล	35
ภาพที่ 2.26 แสดงเล็บ	36

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2.27 แสดงหน้าพราน	36
ภาพที่ 2.28 แสดงหน้าทาสี	36
ภาพที่ 2.29 แสดงทับโนรา	37
ภาพที่ 2.30 แสดงกลองทัด	38
ภาพที่ 2.31 แสดงปี่โนรา	38
ภาพที่ 2.32 แสดงโหม่ง	38
ภาพที่ 2.33 แสดงฉิ่ง	38
ภาพที่ 2.34 แสดงแตรหรือกรับ	39
ภาพที่ 4.1 แสดงการสร้างภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมโนรา.....	115
ภาพที่ 4.2 แสดงการจัดแสดงโนราในโอกาสต่าง ๆ เพื่อการส่งเสริมโนรา	116
ภาพที่ 4.3 แสดงการจัดเผยแพร่องค์ความรู้ด้านโนราในรูปแบบต่าง ๆ	116
ภาพที่ 4.4 แสดงระดับการจัดรางวัลให้กับศิลปินโนราเพื่อการส่งเสริมโนรา	117
ภาพที่ 4.5 แสดงตัวอย่างกิจกรรมในการจัดประกวดโนราในระดับต่าง ๆ	118
ภาพที่ 5.1 แสดงตัวแบบในการพัฒนาโนรา	129
ภาพที่ 5.2 แสดงตัวแบบในการส่งเสริมโนรา	129

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการศึกษา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ถือเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งตามยุทธศาสตร์องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) อันประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ (OIC, 2563: 27) จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนมีความสอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) ในด้านยุทธศาสตร์ของการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (Human Capital Potential Development) อันเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญยุทธศาสตร์แรกจาก 10 ยุทธศาสตร์ ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาศักยภาพของทุนมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นการพัฒนาตามมิติของการเตรียมทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่การเป็นแรงงานที่มีความรู้ (Knowledge Worker) และที่สำคัญต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลผู้พร้อมเรียนรู้ (Learning Person) (บุษกร วัฒนบุตร, 2559: 163)

แนวทางหรือเครื่องมืออย่างหนึ่งที่น่าสนใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นคือ การสร้างสมรรถนะให้กับมนุษย์เพราะตามแนวคิดของการบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้น การที่จะบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง มีความสำคัญสำหรับองค์กรในปัจจุบันเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน การนำสมรรถนะมาประยุกต์ใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์นั้นจะช่วยให้องค์กรได้บุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลการปฏิบัติงานตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่มีมุมมองจากนักบริหารต่าง ๆ พบว่า “มนุษย์” เป็นสินทรัพย์ทางการบริหาร (Administrative Assets) ที่มีคุณค่ามากที่สุดในองค์การบนความเชื่อว่า มนุษย์สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้โดยผ่านระบบการสรรหา คัดเลือก และพัฒนามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ จึงก่อให้เกิดกระบวนการศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีพัฒนาการที่หลากหลายซับซ้อนมากขึ้น อาทิ รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานแนวคิดสมรรถนะ (Competency) ที่สามารถดำเนินการผ่านกิจกรรมต่างๆ และเป็นการพัฒนาที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง (ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และจินตกานต์ สุธรรมดี, 2560: 262)

จากที่กล่าวมาจะพบว่า ทุมนมนุษย์เป็นสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ จัดเป็นทุนทางปัญญาที่อยู่ในตัวบุคคล เป็นความรู้ในลักษณะความรู้แฝง นอกจากนี้ทุมนมนุษย์ยังรวมถึงทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ที่เกิดจากการทำงานและฝึกฝนตนเอง พฤติกรรม และบุคลิกภาพ และความน่าเชื่อถือ ถึงแม้ว่าทุมนมนุษย์เป็นสิ่งจับต้องไม่ได้ แต่มีการสร้างหรือจัดการให้อยู่ในส่วนที่เห็นได้ชัดเจนหรือเป็นทุนโครงสร้าง โดยทุมนมนุษย์จำแนกได้ ดังนี้ (Coleman, 1988; Hatch and Dyer, 2004; Beaker, 1962; Baron and Armstrong, 2007; Badaracco, 1991; Skyrme, 1999; Davenport, 1999 อ้างใน ลั่นทม จอนจวบทรง, ฌธกร ธรรมบุญวริศ และกิตติ เลิศกมลรักษ์, 2560: 161-162)

- 1) ทุมนมนุษย์ชนิดการศึกษาทางการ (Formal Education Human Capital) คือวุฒิการศึกษาที่คน ๆ นั้นได้ทำการศึกษา
- 2) ทุมนมนุษย์ชนิดแฝง (Tacit Human Capital) เป็นทุมนมนุษย์ในลักษณะของทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ เป็นทุมนมนุษย์กลุ่มที่เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานที่แฝงอยู่ในแต่ละคน ในงานประจำวันที่เกิดจากการฝึกฝน ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่เกิดมาจากการใช้ความรู้ประเภทรับรู้ และ
- 3) ทุมนมนุษย์เชิงพฤติกรรม (Behavioural Human Capital) ได้แก่ บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของบุคคล เป็นสิ่งที่บุคคลนั้นสร้างขึ้นจากการศึกษาและฝึกฝน

ดังนั้น นอกจากการเตรียมความพร้อมของทุมนมนุษย์ในเชิงองค์ความรู้หรือในทางวิชาการแล้ว (Formal Education Human Capital) การพัฒนาทุมนมนุษย์จำเป็นต้องมีการพัฒนาทางด้านทักษะอื่น ๆ ด้วย โดยผู้วิจัยมองว่า องค์ความรู้ในทางวัฒนธรรมในตัวบุคคลถือได้ว่าเป็น Tacit Human Capital และ Behavioural Human Capital ด้วย ในที่นี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของสมรรถนะมาประยุกต์กับการพัฒนาทุมนมนุษย์ในด้านทักษะของการแสดงโนราของแก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งถือเป็นองค์กรหนึ่งทีนอกจากจะถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านวิชาการแล้ว การทำนุศิลปวัฒนธรรมถือเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยในมาตรา 7 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 ที่ระบุถึงเจตนารมณ์ของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏว่า “ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างปัญญาของท้องถิ่น ที่สร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน.....” ฯลฯ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว มาตรา 7 ที่ระบุไว้ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2561: 1)

“มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู”

ส่วนในมาตรา 8 เป็นการระบุโดยสรุปว่า ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ได้กำหนดหน้าที่ตามภารกิจของมหาวิทยาลัยไว้หลายประการที่สำคัญ เช่น

(1) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาสากล

(2) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน

(3) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(4) เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

(5) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(6) ศึกษาวิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ฉะนั้น การพัฒนาสมรรถนะทางการแสดงศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสนใจในการศึกษาครั้งนี้ โดยได้ศึกษาการเสริมสร้างสมรรถนะของการแสดงศิลปปะโนราอันเป็นศิลปะท้องถิ่นในรูปแบบหนึ่งของภาคใต้ โดยเลือกศึกษานักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาอันเป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในภาคใต้ที่ได้ส่งเสริมการแสดงโนราให้กับกลุ่มนักศึกษา และใช้การแสดงโนราเป็นกิจกรรมสำคัญในเทศกาลหรือการจัดงานในลักษณะต่าง ๆ ด้วยเสมอ อาทิ งานวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย การต้อนรับบุคคลสำคัญ กิจกรรมทูตวัฒนธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษาหรือบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาบางกลุ่มยังเป็นตัวแทนในการประกอบพิธีกรรมโนราลงครูจากบรรพบุรุษ อันเป็นพิธีกรรมที่ยังมีอยู่อย่างแพร่หลายในพื้นที่ภาคใต้หลายจังหวัด ซึ่งโนราลงครูถือเป็นโนราในเชิงพิธีกรรม ส่วนโนราในอีกรูปแบบหนึ่งคือ โนราในเชิงการแสดงเพื่อความบันเทิงก็มีกลุ่มนักศึกษาของมหาวิทยาลัยบางส่วนโดยเฉพาะนักศึกษาในคณะศิลปกรรมศาสตร์ที่ใช้การแสดงโนราเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้อย่างหนึ่งให้กับตนเองและครอบครัว นอกจากนี้ นักศึกษาบางกลุ่มยังได้มีโอกาสเข้าร่วมการแสดงโนราในระดับชาติ อาทิ การเข้าร่วมชมรมศิลปะและวัฒนธรรมหรือชมรมโนรา รวมทั้งการเป็นตัวแทนทูตวัฒนธรรมที่ได้สร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยหลายรางวัลโดยเฉพาะรางวัลจากกระทรวงวัฒนธรรม เช่น รางวัลวัฒนคุณาธร ประเภทเด็กหรือ

เยาวชนที่มีความสามารถในการแสดงโนราในปี 2561 นอกจากนี้กระทรวงวัฒนธรรมได้มีการเชิญศิษย์เก่าที่มีความสามารถด้านการเล่นปีโนราให้เข้าร่วมเป็นวิทยากรกลุ่มเวทีประชาคมมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมโนราสงขลา : สุ่มรดกโลกในปี 2556 (ryt9, 2561: 1)

จากความสำเร็จข้างต้นจึงนำไปสู่การวิเคราะห์สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาซึ่งมีได้กล่าวถึงเฉพาะทักษะความสามารถ (Skills) เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงความรู้ (Knowledges) ค่านิยม (Values) ซึ่งเป็น 3 องค์ประกอบของสมรรถนะที่สามารถสังเกตได้หรือง่ายต่อการพัฒนา (Visible Competencies) ตามแนวคิดของ Kaplan and Norton (2004: 231-232) โดยผู้วิจัยจะเน้นศึกษาเฉพาะกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้ามาศึกษาในปีการศึกษา 2563 จากจำนวน 7 คณะในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสงขลา เนื่องจากเป็นนักศึกษาใหม่และนักศึกษาในกลุ่มนี้บางคนก็ใช้ความสามารถด้านการแสดงโนราเป็นความสามารถพิเศษที่ปรากฏในแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เพื่อใช้ในการสมัครเข้าศึกษาต่อซึ่งอาจมีทักษะความสามารถทางด้านโนรามาคจากครูผู้สอนหรือบุคคลอื่น ๆ ในขณะที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา ส่วนที่เหลือก็ได้รับการสืบทอดองค์ความรู้หรือทักษะความสามารถทางด้านโนรามาคจากบรรพบุรุษ ในขณะที่นักศึกษาบางกลุ่มเพิ่งจะเริ่มสนใจเข้าร่วมกิจกรรมด้านโนราเมื่อเข้าเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 แล้ว และมาเริ่มฝึกหัดโนราในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย แม้ว่านักศึกษาในมหาวิทยาลัยบางคนไม่ได้มีความสามารถในการแสดงโนราหรือการเล่นเครื่องดนตรีโนราโดยตรง แต่พวกเขาส่วนใหญ่รู้จักการแสดงโนราเพราะคนไต่มีรากของวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในตัวและในสายเลือด แม้ว่าปัจจุบันกลุ่มนักศึกษาอาจจะนิยมชื่นชมการแสดงด้านอื่น ๆ ซึ่งรับวัฒนธรรมจากอุตสาหกรรมบันเทิงของญี่ปุ่น เกาหลีหรือยุโรปก็ตาม (วงศ์สิริ เรื่องศรี, 2563: 12-27) แต่ความรู้และค่านิยมด้านโนราเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสมรรถนะและเป็นพื้นฐานของคนไต่ ส่วนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน โดยผู้วิจัยใช้การวัดสมรรถนะในเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดสมรรถนะทางด้านโนราทั้ง 3 องค์ประกอบข้างต้น

จากนั้นเมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลในเชิงปริมาณแล้วก็ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อวัดสมรรถนะที่ซ่อนไว้หรือยากต่อพัฒนา (Hidden Competencies) โดยศึกษาถึงภูมิหลังของนักศึกษาที่มีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่นโดยสัมภาษณ์ถึงแรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนรา (Motives) บุคลิกลักษณะประจำตัวของนักแสดงโนรา (Traits) อัตมโนทัศน์ (ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของโนรา) (Self-Concepts) และบทบาทของโนราในทางสังคม (Social Roles) ซึ่งทั้งหมดนี้ถือเป็นองค์ประกอบของสมรรถนะทั้งหมด จากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักแสดงโนรา ครูผู้สอนโนรา ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยและตัวแทนจากสำนักวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาโนราให้เป็นศิลปะการแสดงที่ทรงคุณค่าและควรแก่การอนุรักษ์ของวัฒนธรรมภาคใต้สืบไป

ยิ่งไปกว่านั้นในปัจจุบันคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอให้ “โนรา” เป็นเอกสารรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) ของมนุษยชาติต่อองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) หรือองค์การยูเนสโก (UNESCO) อันเป็นทบวงการชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ในด้านต่างๆ ดังนี้ (เพ็ญญา จันทรแดง, 2563: 94) 1. ด้านการศึกษา องค์การยูเนสโกมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดปริมาณผู้ไม่รู้หนังสือและพัฒนาการศึกษา ฝึกอบรม อาชีพ การศึกษาของผู้อพยพและผู้ลี้ภัย (Education of Migrants and Refugees) 2. ด้านวิทยาศาสตร์ ศึกษาการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ ๆ พัฒนาหลักสูตร วิทยาศาสตร์ 3. ด้านสังคม จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเช่น ด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights) และสันติภาพ (Peace) 4. ด้านการสื่อสาร ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนา วิทยาศาสตร์และ 5. ด้านวัฒนธรรม นั่นคือการอนุรักษ์มรดกของชาติและพัฒนาวัฒนธรรมและตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมซึ่งวัฒนธรรมนั้นสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทคือ มรดกทาง วัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible Cultural Heritage) เช่น โบราณวัตถุ โบราณสถาน แหล่ง โบราณคดี งานจิตรกรรม เป็นต้น และมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) หรือที่เรียกว่า มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ได้แก่ ภาษา ศิลปะการแสดง งานช่างฝีมือ ดั้งเดิม เป็นต้น โดยวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้นั้นแบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ (ไทยโพสต์ออนไลน์, 2562: 1) (1) ด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา เช่น พกนิทานพื้นบ้าน สันข์ทอง ขุนช้างขุนแผน ตำนานจามเทวี ผาแดงนางไอ่ กาพย์เซิ้งบั้งไฟ ฯลฯ (2) ด้านศิลปะการแสดง เช่น หมอลำพื้น (หมอลำ ประเภทหนึ่ง: ผู้วิจัย) ขับเสภา ดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ หนึ่งใหญ่ ฯลฯ (3) ด้านแนวปฏิบัติสังคม พิธีกรรม ประเพณีและเทศกาล (4) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล เช่น นวดไทย โหราศาสตร์ สำหรับอาหารไทย (5) ตำนานช่างฝีมือดั้งเดิม เช่น พกผ้าทอ ไม้จักสาน (6) ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เช่น มวยไทย หมากรูก หมากเก็บ กระบี่ กระบอง ฯลฯ

สำหรับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ข้างต้นเป็นไปตามที่รัฐบาลได้นำประเทศไทยเข้าร่วมในปี พ.ศ. 2559 เพื่อส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ในปัจจุบันคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ รวมถึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 133 ตอนที่ 19 ก เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2559 ซึ่งเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นสมบัติล้ำค่าที่ได้มีการ

สร้างสรรค์ สิ่งสม ปลูกฝังและสืบทอดในชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งมายังคนอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในปัจจุบันมรดก ภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมดังกล่าวได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ บางครั้งมีการนำมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมไปใช้ในทางที่บิดเบือนหรือไม่เหมาะสมและอาจเป็นเหตุให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเหล่านั้นต้องเสื่อมสูญไปอย่างน่าเสียดาย สมควร จัดให้มีการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้ความสืบเนื่องและยั่งยืนสืบไป

โดยในมาตรา 2 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ระบุ นิยามของคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” ว่าหมายถึง การปฏิบัติ (Practices) การแสดงออก (Expressions) การนำเสนอ (Representations) ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ตลอดจนเครื่องมือ วัตถุ สิ่งประดิษฐ์และพื้นที่ทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านั้น (ชาคริต สิทธิฤทธิ์, 2559: 147) ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เหล่านั้นส่วนใหญ่ล้วนกระจาย อยู่ในชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน ทั้งหมดล้วนเป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น โดยก่อนหน้านี้ในปี พ.ศ. 2561 กระทรวง วัฒนธรรมก็ได้เคยนำเสนอขอขึ้นเป็นบัญชีมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยขอ ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นรายการแรกของประเทศไทยเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ในส่วนของ การแสดงโนราเป็นมรดกทางวัฒนธรรมในรูปแบบหนึ่งของประเทศไทยอันเป็นตัวอย่างหนึ่งของ วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้โดยอยู่ในกลุ่มศิลปะการแสดง โดยกระทรวงวัฒนธรรมได้มีการเสนอชื่อการ แสดงโนราว่า Nora Dance Drama in Southern Thailand ขึ้นบัญชีเป็นรายการตัวแทนมรดกทาง วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อองค์การยูเนสโกโดยเห็นชอบให้อธิบดีกรมส่งเสริม วัฒนธรรม เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นผู้ลงนามใน เอกสารนำเสนอในฐานะตัวแทนประเทศไทยภายในปี พ.ศ. 2562 การเสนอดังกล่าวจะใช้เวลา พิจารณาน้อย 1 ปี ก่อนที่จะมีการเสนอเข้าสู่การประชุมสมัชชาสามัญของคณะกรรมการ ระหว่างรัฐบาลที่กำหนดจัดการประชุมระหว่างวันที่ 9 – 14 ธันวาคม พ.ศ. 2562 ณ กรุงโบโกตา สาธารณรัฐโคลัมเบีย โดยคาดว่าจะเข้าสู่การพิจารณาขึ้นบัญชีในรอบปี พ.ศ. 2563 ขณะที่การเสนอ “นวดไทย” อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาขึ้นบัญชีในปี พ.ศ. 2562 (เวิร์คพ้อย, 2562: 1)

เหตุผลที่กระทรวงวัฒนธรรมได้มีการเสนอการแสดงโนรานั้นต่อคณะรัฐบาลเพื่อพิจารณาเป็น เอกสารรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) ของมนุษยชาติต่อองค์การยูเนสโก (UNESCO) นั้นเพราะโนราเป็นศิลปะการแสดงการร่ายรำที่มีชีวิต ขับร้องโดยใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ มีดนตรีประกอบจังหวะที่เร้าใจ เครื่องแต่งกายที่วิจิตรประณีต สืบทอด มาจากความเชื่อและพิธีกรรมของชุมชนในภาคใต้ ซึ่งผู้สืบเชื้อสายโนราจะรวมตัวกันเพื่อบวงสรวง เช่นไหว้ครูหมอโนราหรือบรรพบุรุษและเพื่อขจัดปัดเป่าวิญญาณชั่วร้าย พิธีกรรมโนรานั้นเป็นการ เชื่อมต่อชุมชนกับบรรพบุรุษและสืบทอดโนรารุ่นใหม่รวมถึงรักษาความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับบุคคลและ

ชุมชนและช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมพิธี นอกจากนี้โนราเป็นการละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานและนิยมกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ เป็นการละเล่นที่มีทั้งการร้อง การรำ บางส่วนเล่นเป็นเรื่องและบางโอกาสมีบางส่วนแสดงตามคติความเชื่อที่เป็นพิธีกรรมโดยโนรานั้นเป็นศิลปะพื้นเมืองภาคใต้และคำว่า “โนราห์” หรือ “มโนห์รา” นั้นเป็นคำที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยการนำเอาเรื่อง พระสุธน-มโนราห์ มาแสดงเป็นละครชาตรีจึงมีคำเรียกว่า มโนราห์ ส่วนกำเนิดของโนรานั้นสันนิษฐานกันว่าได้รับอิทธิพลจากการร่ายรำของอินเดียโบราณก่อนสมัยศรีวิชัยที่มาจากพ่อค้าชาวอินเดีย สังเกตได้จากเครื่องดนตรีที่เรียกว่า เบ็ญจสังคีตซึ่งประกอบด้วย โหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่ในซึ่งเป็นเครื่องดนตรีโนรา และท่ารำของโนราอีกหลายท่าที่ละม้ายคล้ายคลึงกับการร่ายรำของ ทางอินเดีย และเริ่มมีโนราเป็นกิจลักษณะขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 1820 ซึ่งตรงกับสมัยสุโขทัยตอนต้นเชื่อกันว่า โนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่หัวเมืองพัทลุงแล้วแพร่ขยายไปยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้ จนไปถึงภาคกลางและกลายเป็นละครชาตรีและจังหวะตะลุงที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดนี้ เครื่องแต่งกายของโนรา เช่น เทริด เครื่องรูปปิด ปีกนกแอ่นหรือปีกเหม่ง ซับทรวงหรือทับทรวงหรือตาบ ปีกหรือที่ชาวบ้านเรียกว่า หางหรือหางหงส์ ผ้านุ่ง หน้าเพลลา เหน็บเพลลา หนับเพลลา ผ้าห้อย หน้าผ้า กำไลต้นแขนและปลายแขน กำไลสวมต้นแขน กำไล เล็บ หน้าพราน หน้าทาสี สำหรับเครื่องดนตรีที่ใช้คือ ทับ (โทนหรือทับโนรา) กลอง ปี่ โหม่ง ฉิ่ง แตรระ (ณรงค์ศักดิ์ บุญน้อย, 2562: 1)

นอกจากนี้ชวน เพชรแก้ว (2559: 9) ได้กล่าวว่า โนราเป็นนาฏศิลป์ที่เป็นตัวแทนของชาวภาคใต้ซึ่งมีลีลาและคีตลักษณ์บอกถึงความแข็งแกร่ง บึกบึน ฉับไว และเด็ดขาด เป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ เป็นการสื่อสารที่ใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือและใช้การเคลื่อนไหวอันเป็นไปอย่างมีจังหวะโดยมีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและจิตวิญญาณของผู้แสดง ซึ่งเมื่อผสมผสานกับลีลาดนตรีที่ประโคนควบคู่กับลีลาท่ารำและบทร้องแล้วจะบอกถึงความหนักแน่น เดี่ยวขาด ฉับพลัน และอีกทีก็เร้าใจเป็นอย่างยิ่ง โนราจึงเป็นการแสดงที่ไม่ใช่เพียงเพื่อความบันเทิงหรือเป็นเพียงกิจกรรมนันทนาการเพื่อผู้ชมเท่านั้น แต่มีความสำคัญต่อชีวิตชาวบ้านเกือบทั้งชีวิต ทั้งนี้เนื่องจากศิลปินได้ใช้การแสดงโนราเป็นเครื่องแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและต่อปัญหาสังคม โนราจึงอาจนับได้ว่าเป็นส่วนประกอบหนึ่งของประวัติศาสตร์สังคม

สำหรับองค์ประกอบหลักของการแสดงโนรา นั้นคือ การรำ โนราแต่ละตัวต้องรำอวดความชำนาญและความสามารถเฉพาะตน โดยการรำผสมท่าต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างต่อเนื่องกลมกลืน แต่ละท่ามีความถูกต้องตามแบบฉบับ มีความคล่องแคล่วชำนาญที่จะเปลี่ยนลีลาให้เข้ากับจังหวะดนตรี และต้องรำให้สวยงามอ่อนช้อยหรือกระฉับกระเฉงเหมาะแก่กรณี บางคนอาจอวดความสามารถในเชิงรำเฉพาะด้าน เช่น การเล่นแขน การทำให้ตัวอ่อน การรำท่าพลิกแพลง เป็นต้น สำหรับการร้อง โนราแต่ละตัวจะต้องอวดลีลาการร้องขับบทกลอนในลักษณะต่าง ๆ เช่น เสียงไพเราะดังชัดเจน จังหวะการร้องขับถูกต้องเร้าใจ มีปฏิภาณในการคิดกลอนรวดเร็ว ได้นื้อหาดี สัมผัสดี

มีความสามารถในการร้องโต้ตอบ แก่คำอย่างฉับพลันและคมคาย เป็นต้น การทำบทเป็นการวัดความสามารถในการตีความหมายของบทร้องเป็นทำรำให้คำร้อง และทำรำสัมพันธ์กันต้องดีทำให้พิสดารหลากหลายและครบถ้วน ตามคำร้องทุกถ้อยคำต้องขับร้องและตีทำรำให้ประสมกลมกลืนกับจังหวะและลีลาของดนตรีอย่างเหมาะสมยิ่ง การทำบทจึงเป็นศิลปะสุดยอดของโนรา การรำเฉพาะอย่าง นอกจากโนราแต่ละคนจะต้องมีความสามารถในการรำ การร้องและการทำบทดังกล่าวแล้วยังต้องฝึกการรำเฉพาะอย่างให้เกิดความชำนาญเป็นพิเศษด้วย ซึ่งการรำเฉพาะอย่างนี้อาจใช้แสดงเฉพาะโอกาส เช่น รำในพิธีไหว้ครู หรือพิธีแต่งพอกผูกผ้าใหญ่ บางอย่างใช้รำเฉพาะเมื่อมีการประชุมโรง บางอย่างใช้ในโอกาสรำลงครูหรือโรงครู หรือรำแก้บน เป็นต้น การรำเฉพาะอย่าง มีดังนี้ รำบทครูสอน รำบทปฐม รำเพลงทับเพลงโทน รำเพลงปี รำเพลงโค รำขอเทริด รำเขียนพรายและเหยียบลูกนาว (เหยียบมะนาว) รำแทงเข้ รำคล้องหงส์ รำบทสิบสองหรือรำสิบสองบท (yamuyeema, 2564: 1)

ปัจจุบันการแสดงโนรามียู่ 2 ประเภท นั่นคือ โนราลงครูและโนราบันเทิง โดยธรรมเนียมนิยมรัตน์ (2563: 1) ได้แบ่งประเภทของโนราลงครูออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) การรำโรงครูเล็กเรียกอีกอย่าง คือ “การค้ำครู” การแสดงโนราโรงค้ำหรือการแสดงโนราค้ำครูจะแสดงเพียงย่อ ๆ 1 คืบ คือ วันพุธและเสาร์ถึงวันพฤหัสบดีเพื่อยืนยันว่า ลูกหลานยังเคารพบูชาและจะจัดแสดงโนราโรงครู เมื่อมีความพร้อมตามสัญญาที่ได้บนบานและบอกกล่าวไว้ ซึ่งการรำโรงครูไม่ว่าจะเป็นโรงครูใหญ่หรือโรงครูเล็กก็มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันโดยขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และความพร้อม (2) การแสดงโนราโรงครูแบบโรงใหญ่จะเป็นการรำโนราโรงครูอย่างเต็มรูปแบบซึ่งจะต้องกระทำต่อเนื่องกัน 3 วัน 3 คืบจึงจะจบพิธี โดยจะเริ่มในวันพุธไปสิ้นสุดในวันศุกร์ และจะต้องกระทำเป็นประจำทุกปีหรือทุกสามปี ทุกห้าปีซึ่งต้องใช้เวลาเตรียมการกันนานและใช้ทุนทรัพย์สูง จึงเป็นการยากที่จะทำได้และในพิธีกรรมดังกล่าวจะมีการตัดจุก ผูกผ้าหรือครอบครูโนราแก่ศิลปินโนรารุ่นใหม่ พร้อมกับมีการรำคล้องหงส์ และแทงจระเข้ (3) การแสดงโนราโรงครูแบบธรรมดา คือ การแสดงโนราประกอบพิธีกรรม จำนวน 2 คืบ 3 วัน แต่ไม่มีการรำคล้องหงส์และแทงจระเข้หรือการตัดจุกผูกผ้าครอบครูโนราเป็นเพียงการแก้บน เช่น สรวงบูชาและการประทับทรงของบรรพบุรุษ ในขณะที่โนราอีกประเภทหนึ่งนั่นคือ การแสดงโนราบันเทิงเป็นการแสดงโนราที่พัฒนาการมาจากการแสดงโนราโรงครู ซึ่งปัจจุบันเราสามารถพบเห็นโนราในลักษณะนี้อยู่ 3 รูปแบบนั่นคือ (1) การแสดงโนราบันเทิงแบบโบราณ มีการปลูกโรงแบบเวทที่บันเทิงที่สร้างมาในอดีต เวทียกพื้นหลังคาเพิงหมาแหงน มีพื้นที่แสดงด้านหน้าและที่แต่งตัวนักแสดงด้านหลัง โดยใช้ม่านและลิบบแบบต่าง ๆ กันไว้โดยเฉพาะ โดยจัดแสดง 1 คืบ หรือมากกว่า 1 คืบ ขึ้นอยู่กับการว่าจ้างของผู้ชมการแสดงในแต่ละโอกาส (2) การแสดงโนราเป็นบันเทิงแบบประยุกต์ มีการแสดงโนราบนเวทีดนตรีลูกทุ่ง โดยทั่วไปเวทีขนาดใหญ่เปิดกว้าง ไม่มีหลังคาหรืออาจจะใช้หลังคาในรูปแบบต่าง ๆ ตามยุคสมัย มีการแสดงโนราและวงดนตรีลูกทุ่ง

หรืออาจจะแสดงละคร เวลาในการแสดงขึ้นอยู่กับโอกาสและการว่าจ้างของผู้รับเหมา หรือผู้ติดต่อไปแสดง อย่างน้อยครั้งละ 1 คืน และ (3) การแสดงโนราบันเทิงในโอกาสต่าง ๆ เป็นการแสดงโนราในชุดต่าง ๆ แบบสั้น ใช้ในงานเทศกาลต่าง ๆ ของเวทีสาธารณะทั่ว ๆ ไป โดยใช้การแสดงโนราทุกรูปแบบขึ้นอยู่กับโอกาสและการนำไปใช้ เวลาในการแสดงอย่างน้อย 10 นาที หรืออาจจะถึง 1 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของงานหรือเจ้าภาพในการติดต่อประสานงานโนราไปร่วมแสดง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า โนราถือเป็นศิลปะวัฒนธรรมอันมีคุณค่าอย่างหนึ่งของชาวภาคใต้ ทำให้คณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเห็นความสำคัญของการแสดงโนราจึงพิจารณาให้ความเห็นชอบในการขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เพื่อกำกับติดตามและประเมินการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งโนรานั้นถือได้ว่าเป็นอารยธรรมของอินเดียภาคใต้ที่เข้ามาทางแหลมมลายูและภาคใต้ของไทยและการแสดงโนรานั้นเป็นศิลปะวัฒนธรรมอันมีคุณค่าอย่างหนึ่งของชาวภาคใต้ที่ยังสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ฉะนั้นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนภาคใต้ได้สืบสานศิลปะการแสดงโนราจึงเป็นสิ่งที่ควรตระหนักและให้ความสำคัญ จึงทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับสมรรถนะทางด้านโนราของกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเลือกศึกษากลุ่มนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย โดยศึกษาระดับสมรรถนะของนักศึกษาด้านโนรา รวมทั้งการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการแสดงโนราทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับภาคใต้ ระดับประเทศรวมถึงในระดับนานาชาติต่อไป ยิ่งไปกว่านั้น “โนรา” กำลังกลายตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติที่ประเทศไทยกำลังเสนอต่อองค์การยูเนสโก (UNESCO) หากโนราได้รับการขึ้นเป็นบัญชีมรดกทางวัฒนธรรมเหมือนโขนและนวดไทยย่อมส่งผลต่อชื่อเสียงของประเทศและทำให้นานาชาติรู้จักการแสดงโนราภาคใต้ของประเทศไทยมากยิ่งขึ้นดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในประเด็นข้างต้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

1.2.4 เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีทักษะความสามารถทางด้านการแสดงโนรา

1.2.5 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาโดยมุ่งเน้นเนื้อหา ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา 2 ส่วนนั่นคือ (1) ส่วนที่สามารถมองเห็นได้ (Visible Competencies) คือ ความรู้ และทักษะ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ไม่ยากนักด้วยการศึกษา ค้นคว้า ทำให้เกิดความรู้ (Knowledges) โดยผู้วิจัยจะนำไปใช้กับการวัดความรู้ทางด้านโนราของนักศึกษา และการฝึกฝนปฏิบัติโนราอันทำให้เกิดทักษะ (Skills) (2) ส่วนที่ซ่อนอยู่ภายในซึ่งสังเกตได้ยาก (Hidden Competencies) ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยม ความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง (Self-Concept) บุคลิกลักษณะประจำตัวบุคคล (Traits) รวมทั้งแรงจูงใจ (Motives) นอกจากนี้ยังศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราเพิ่มเติมด้วยโดยใช้แนวคิดบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร มุ่งเน้นศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสงขลา

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาระยะเวลา ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2563- มีนาคม 2564

ภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการในงานวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Characteristics) คือ คุณลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคลในองค์การโดยพิจารณาได้จาก

1. เพศ หมายถึง เพศของนักศึกษา ประกอบด้วย เพศชาย และ เพศหญิง
2. อายุ หมายถึง อายุของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2563
3. สถานศึกษาเดิม หมายถึง สถานศึกษาที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนของรัฐสายสามัญ โรงเรียนเอกชนสายสามัญ สถาบันของรัฐสายอาชีพ สถาบันเอกชนสายอาชีพ โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม วิทยาลัยนาฏศิลป์ การศึกษานอกโรงเรียนหรืออื่น ๆ

4. รูปแบบการเข้าศึกษา หมายถึง วิธีการที่นักศึกษาเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาปีการศึกษา 2563 ประกอบด้วย รอบแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) รอบรับตรงกลุ่มภาคี รอบโควตาต่าง ๆ รอบ Admission รอบรับตรงอิสระ การเทียบโอนมาจากสถาบันการศึกษาอื่น และรูปแบบอื่น ๆ

5. คณะที่ศึกษา หมายถึง คณะที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่มีการเปิดการเรียนการสอนเฉพาะวิทยาเขตสงขลา ประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีการเกษตรและคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะ หมายถึง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือส่งเสริมให้นักศึกษามีสมรรถนะทางด้านโนราในลักษณะต่าง ๆ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

สมรรถนะทางด้านโนรา หมายถึง คุณลักษณะความสามารถของนักศึกษาที่แสดงออกมาทั้งที่สังเกตได้ (Visible) ประกอบด้วย ความรู้ทางด้านโนรา ทักษะความสามารถด้านการแสดงโนรา รวมทั้งสมรรถนะที่อยู่ภายในตัวของนักศึกษาหรือสังเกตไม่ได้ (Hidden) อันหมายถึง การวัดคุณค่าของโนรา (Values) แรงจูงใจ (Motives) อุปนิสัย (Traits) อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) และบทบาททางสังคม (Social Roles)

ความรู้ทางด้านโนรา หมายถึง ความรู้ด้านแหล่งกำเนิดโนรา ด้านทำรำโนรา ด้านเครื่องแต่งกายโนรา ด้านทำรำโนรา ด้านเครื่องดนตรีโนรา และด้านศิลปโนรา

ทักษะความสามารถด้านการแสดงโนรา หมายถึง ทักษะและความสามารถในการแสดงโนรา ทั้งด้านการรำ การร้อง การทำบท การเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา และความสามารถในการเล่นดนตรีโนรา

การวัดคุณค่าของโนรา หมายถึง การที่นักศึกษาตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของโนราว่ามีประโยชน์หรือมีคุณค่าในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย คุณค่าทางด้านร่างกาย คุณค่าทางด้านจิตใจ คุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ คุณค่าทางด้านความเชื่อ คุณค่าทางด้านจริยธรรม

แรงจูงใจ (Motives) หมายถึง สภาวะของนักศึกษาที่ถูกกระตุ้นให้เกิดความต้องการหรือความปรารถนาในการแสดงโนราหรือการแสดงความสามารถทางด้านโนรา

อุปนิสัย หมายถึง (Traits) อุปนิสัยที่เป็นคุณลักษณะประจำตัวของนักศึกษารวมไปถึงความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม อารมณ์ ความรู้สึกที่มีอยู่ในตัวนักศึกษาเกี่ยวกับการแสดงโนรา

อัตมโนทัศน์ (Self-Concept) หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของการเป็นนักแสดงโนรา และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเองเกี่ยวกับการแสดงโนรา

บทบาททางสังคม (Social Role) หมายถึง บทบาททางสังคมของนักแสดงโนราในรูปแบบต่าง ๆ เป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทต่อสังคมอย่างไร

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษาที่ได้ทำให้เข้าใจสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การวางแผนและพัฒนาด้านการแสดงโนราทั้งในระดับการเรียนการสอนให้กับคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รวมถึงการประกวดในเวทีระดับต่าง ๆ

2. ผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและเป็นข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษาทุกระดับ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนในการพัฒนาและส่งเสริมศิลปะด้านการแสดงด้านโนราต่อไป

3. ผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมโดยเฉพาะการแสดงโนราให้กับสำนักวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านวัฒนธรรม

4. ตัวแบบการศึกษาด้านโนราที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถใช้เป็นแนวทางให้กับกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาการแสดงโนราให้แพร่หลายต่อไปทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ (Competency)

สมรรถนะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development : HRD) เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในการแข่งขันภายในองค์กรต่างๆ เพราะสมรรถนะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้ส่งผลไปสู่การพัฒนาองค์กร (Organization Development) คือการทำให้องค์กรนั้นดีขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกว่าเดิม เนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นแนวทางหรือกระบวนการในการพัฒนาตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถไปจนถึงมีทักษะในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งบุคลากรยังเกิดการพัฒนาศักยภาพด้วย โดยการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรนั้นอาจทำได้หลายวิธีหรือหลายกระบวนการ ตั้งแต่การฝึกอบรม การศึกษาผ่านการเรียนการสอนที่จริงจัง การออกไปดูงานนอกองค์กร ไปจนถึงการถ่ายทอดประสบการณ์ระหว่างกัน ซึ่งเมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาแล้วก็สามารถเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ส่งผลให้องค์กรพัฒนาและประสบความสำเร็จตามไปด้วยได้ (hrnote, 2562ก: 1) องค์กรต่าง ๆ จึงพยายามนำเอาสมรรถนะมาใช้ในการบริหารองค์กรในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การพัฒนาหลักสูตร (Course Development) การพัฒนางานบริหาร (Management Development) หรือการพัฒนาภาวะผู้นำ (Leadership Development)

ฉะนั้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและเหมาะสมในด้านความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Understanding) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior) ของบุคลากรให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นจนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน (เอกสิทธิ์ สนามทอง, 2562: 64) และที่สำคัญสมรรถนะมีประโยชน์ต่อการบริหารทรัพยากร มนุษย์ประกอบด้วย การสรรหาและการคัดเลือก การประเมินผล การปฏิบัติงานของพนักงาน การให้รางวัลและค่าตอบแทน การวางแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ และการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ หากทุกคนในองค์กรสามารถปรับสมรรถนะของตนเองให้เข้ากับมาตรฐานที่องค์กรกำหนดในระยะยาวจะเกิดเป็นสมรรถนะเฉพาะขององค์กร และสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรต่อไป (อัญชลี ชัยศรี, 2563: 234) ยิ่งไปกว่านั้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นสามารถกระทำได้โดยการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้เพิ่มขึ้นซึ่งสามารถเพิ่มศักยภาพขององค์กรได้อย่างไร้ขีดจำกัด และการวัดสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรได้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลหลายด้าน รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนองค์กรใน

หลายมิติด้วย หากองค์กรสามารถค้นพบสมรรถนะใหม่ ๆ ของบุคลากรได้ จะช่วยสร้างโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ ได้เช่นกัน ตลอดจนใช้ศักยภาพของบุคลากรได้หลากหลายคุ้มค่าขึ้นด้วย การเสริมสร้างสมรรถนะให้บุคลากร ส่งผลให้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (hrnote, 2562ข: 1) อย่างไรก็ตาม สมรรถนะนั้นมีหลายประเภท อาทิ สมรรถนะส่วนบุคคล (Individual Competency) สมรรถนะหลักตามความต้องการขององค์กร (Core Competency) สมรรถนะตามหน้าที่รับผิดชอบ (Functional Competency) สมรรถนะทางด้านธุรกิจ (Business Competency) สมรรถนะทางการจัดการ (Management Competency) และสมรรถนะด้านการเป็นผู้นำ (Leadership Competency) แต่สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวัดสมรรถนะของนักศึกษาในการแสดงโนราจึงได้เน้นเฉพาะการศึกษาสมรรถนะส่วนบุคคล (Individual Competency) เป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยจะเริ่มต้นจากการอธิบายที่มาของการศึกษาสมรรถนะ ความหมายของสมรรถนะ และองค์ประกอบของสมรรถนะตามลำดับดังนี้

2.1.1 ที่มาของการศึกษาสมรรถนะ

คำว่า Competency อาจจะมีการแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า สมรรถนะหรือบางครั้งอาจจะแปลว่า ชีตความสามารถ และคำว่า Competency มักจะมีความหมายที่ใกล้เคียงกับคำว่า Potential (ศักยภาพ) หรือ Performance (ความสามารถ) อย่างไรก็ตามคำว่า Competency นี้มีความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัจจุบันแนวโน้มการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้แปรเปลี่ยนจากการบริหารงานบุคคล (Personnel Management) ในอดีตที่มีความชอบเขตเพียงแค่การดูแลพนักงานในเรื่องการทำมางาน การขาด การลา การมาสาย การเข้าออกของพนักงาน แต่มีติในปัจจุบันจะเน้นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ (Human Capital Development) ซึ่งทุนมนุษย์ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าสำหรับการศึกษาค้นคว้าวิจัยจะคำว่า Competency มาใช้กับการวัดความสามารถของนักศึกษาเกี่ยวกับการแสดงโนราซึ่งต่างจากมิติของการวัดสมรรถนะของพนักงานในองค์กรเป็นหลัก โดยคำนี้มีต้นกำเนิดแนวความคิดในเรื่อง “สมรรถนะ (Competency)” จากบทความวิชาการของ David C. McClelland ซึ่งเขานักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัย Harvard เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ โดยมีการนำหลักสมรรถนะมาใช้ในการบริหารงานบุคคลได้เริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1970 และเขายังเป็นที่ปรึกษาองค์กรธุรกิจอีกหลายแห่ง โดยเขาได้ทำการศึกษาว่าทำไมบุคลากรที่ทำงานในตำแหน่งเดียวกันจึงมีผลงานที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานที่จะมีสิ่งหนึ่งซึ่งเรียกว่า สมรรถนะ (จรรยาบรรณ, 2549: 55) โดยในบทความนี้ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (Excellent Performer) ในองค์กรกับระดับทักษะความรู้ความสามารถ โดยเขาได้พัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพเพื่อศึกษาว่าบุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร และได้ใช้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้ช่วยแก้ปัญหาการคัดเลือก

บุคคลให้กับหน่วยงานของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ปัญหากระบวนการคัดเลือก (Selection Process) ที่เน้นการวัดความถนัดที่ทำให้คนผิดค่าและชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ไม่ได้รับการคัดเลือก และปัญหาผลการทดสอบความถนัดที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานน้อยมาก (ซึ่งแสดงว่าผลการทดสอบไม่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้) อีกทั้งยังได้เก็บข้อมูลของกลุ่มที่มีผลงานโดดเด่น และผู้ที่ไม่ได้มีผลงานโดดเด่นด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งพบว่าสมรรถนะเกี่ยวกับความเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานไม่ใช่การทดสอบด้วยแบบทดสอบความถนัด

หลังจากที่เขาริเริ่มศึกษาในปี ค.ศ.1970 ต่อมา David C. McClelland ได้เขียนบทความวิชาการเรื่อง “Testing for Competence rather than Intelligence” ในปี ค.ศ.1973 ซึ่งถือเป็นจุดกำเนิดของแนวคิดเรื่องสมรรถนะที่สามารถอธิบายบุคลิกลักษณะของคนว่าเปรียบเสมือนกับภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg) แบบจำลองภูเขาน้ำแข็ง (The Iceberg Model) (จอร์จ คีรีมย์, 2563: 1) ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วทั้งในระดับประเทศและระดับโลก มีการกล่าวว่าการมีทรัพยากรมากเท่าใดไม่สำคัญเท่ากับมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรแรงงาน (Labor Resources) และคุณภาพของคน แนวคิดเรื่องสมรรถนะนี้มีพื้นฐานมาจากการมุ่งเสริมสร้างความสามารถให้ทรัพยากรบุคคลโดยมีความเชื่อว่าเมื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถแล้ว คนจะใช้ความสามารถที่มีไปผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการนำเรื่องสมรรถนะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงควรมุ่งพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Human Resource Development) ขององค์กรเป็นสำคัญ ต้องมีการพิจารณาว่าบุคคลในองค์กรมีความสามารถอย่างไร จึงจะทำให้องค์กรชนะคู่แข่งและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ต่อมาในปี ค.ศ.1982 Richard Boyatzis ได้เขียนหนังสือชื่อ The Competent Manager: A Model of Effective Performance และได้นิยามคำว่า Competencies เป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และปี ค.ศ. 1994 Gary Hamel and C. K. Prahalad ได้เขียนหนังสือชื่อ Competing for The Future ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่สำคัญ คือ Core Competencies เป็นความสามารถหลักของธุรกิจซึ่งถือว่าการประกอบธุรกิจนั้นจะต้องมีเนื้อหาสาระหลัก อาทิ พื้นฐานความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงานอะไรได้บ้าง และอยู่ในระดับใดจึงทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงสุดตรงตามความต้องการขององค์กร

2.1.2 ความหมายของสมรรถนะ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะพบว่า David C. McClelland ได้ทำการศึกษาอย่างจริงจังจนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่เขาได้เขียนเผยแพร่บทความ Testing for Competence Rather than for Intelligence ลงในวารสาร American Psychologist เพื่อเผยแพร่แนวคิดนี้ตลอดจนนำเสนอแบบประเมินรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า Behavioral Event Interview (BEI) ขึ้น ซึ่งนี่เป็นเครื่องมือประเมิน

ตลอดจนค้นหาบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีซึ่งเขาเรียกมันว่า “สมรรถนะ (Competency)” เริ่มต้นที่คำนี้ถูกใช้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันซึ่งบางครั้งคำว่า สมรรถนะอาจจะมีการแปลว่า “ขีดความสามารถ” โดยเขาได้อธิบายบุคลิกลักษณะของคนว่า เปรียบเสมือนกับภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg) โดย McClelland อธิบายว่าคุณลักษณะของบุคคลนั้นเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็งที่ลอยอยู่ในน้ำโดยมีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนน้อยลอยอยู่เหนือน้ำซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ง่าย ได้แก่ ความรู้สาขาต่าง ๆ ที่เรียนมา (Knowledges) และส่วนของทักษะ (Skills) ได้แก่ ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ พิเศษด้านต่าง ๆ สำหรับส่วนของภูเขาน้ำแข็งที่จมอยู่ใต้น้ำซึ่งเป็นส่วนที่มีปริมาณมากกว่านั้นเป็นส่วนที่ไม่อาจสังเกตได้ชัดเจนและวัดได้ยากกว่าและเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากกว่า ได้แก่ บทบาทที่แสดงออกต่อสังคม (Social Roles) ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเอง (Self-Images) อุปนิสัย (Traits) และแรงจูงใจ (Motives) ส่วนที่อยู่เหนือน้ำเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์กับเขาวรรณปัญญาของบุคคลซึ่งการที่บุคคลมีความฉลาดสามารถเรียนรู้องค์ความรู้ต่าง ๆ และทักษะนั้นยังไม่เพียงพอที่จะทำให้มีผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่น (Outstanding Performance) จึงจำเป็นต้องมีแรงผลักดันเบื้องลึก คุณลักษณะส่วนบุคคล ภาพลักษณ์ของบุคคลที่มีต่อตนเองและบทบาทที่แสดงออกต่อสังคมอย่างเหมาะสมด้วยจึงจะทำให้บุคลากรกลายเป็นผู้ที่มีผลงานโดดเด่นได้

ความหมายของคำว่า “สมรรถนะ” หรือ “ขีดความสามารถ” สามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ของการทำไปใช้งานได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) สมรรถนะตามแนว British Approach ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประกาศนียบัตรรับรองวิทยฐานะของพนักงานหรือบุคลากร โดยจะกำหนดจากมาตรฐานผลการปฏิบัติงานที่สามารถยอมรับได้ของงานและวิชาชีพนั้น สมรรถนะในแนวคิดจึงเป็นการกำหนดเฉพาะงานและเป็นไปตามวิชาชีพ (2) สมรรถนะตามแนว American Approach จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบุคลากร กำหนดจากพฤติกรรมของผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดีซึ่งการพัฒนาบุคลากรนี้จะต้องเป็นไปตามแนวทางที่องค์กรต้องการ สมรรถนะตามแนวคิดนี้จึงไม่สามารถลอกเลียนกันได้เพราะแต่ละองค์กรย่อมมีความต้องการบุคลากรที่มีลักษณะแตกต่างกัน

ขีดความสามารถหรือสมรรถนะมีหลายความหมายด้วยกัน ในบางครั้งก็อธิบายว่าเกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ด้วงงาน ผลลัพธ์ และผลที่ได้จากการทำงานแต่ในบางครั้งก็อธิบายถึงลักษณะของบุคคลและความมุ่งมั่น (Commitments) ซึ่งโดยทั่วไปคำนิยามของขีดความสามารถมักจะแตกต่างกันออกไปซึ่งคำนิยามและการออกแบบขีดความสามารถขององค์กรหนึ่งก็มักเหมาะสมกับเฉพาะองค์กรนั้น ๆ หมายความว่าลักษณะขององค์กรไม่ว่าจะเป็นเรื่องลักษณะการประกอบธุรกิจ วัฒนธรรมองค์กรโครงสร้างองค์กร คำนิยามขององค์กรจะมีความสอดคล้องกับคำนิยามและวิธีการออกแบบขีดความสามารถขององค์กรนั้น ๆ (hrnote.asia, 2562: 1) โดยในที่นี้ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของสมรรถนะออกเป็น 3 ประเด็นโดยรวบรวมจากแนวคิดของนักวิชาการด้านสมรรถนะแล้วนำเสนอแยกเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ประเภทของความหมายด้านสมรรถนะ

ลำดับ	ความหมายของสมรรถนะ	นักวิชาการ	รายละเอียดของการให้ความหมาย
1.	ระดับของ คุณลักษณะของ คนที่มีอยู่ในตัว ได้แก่ ทักษะ ความรู้และ ความสามารถหรือ พฤติกรรมและ ทัศนคติ (Skills, Knowledge, Attributes and Attitude)	Boyatzis (1982 : 58) ด นัย เทียน พุฒ (2544 : 45) อานนท์ ศักดิ์วีวิชญ์ (2547 : 61) เดชา เดชะวัฒน ไพศาล (2543 : 12)	สิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งกำหนดพฤติกรรมของ บุคคลเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงาน ภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร และทำ ให้บุคคลมุ่งมั่นไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ สมรรถนะได้ผลักดันด้วยความสัมพันธ์อย่างเป็น เหตุเป็นผลกับประสิทธิภาพของงาน หรือผลงาน ที่มีคุณค่าสูงสุด หรือหมายถึง ความรู้ทักษะ ทัศนคติที่แสดงออกในเชิงพฤติกรรมของบุคคล (Skilled Behavior) ที่เป็นคุณค่าสูงสุดของ ผลงาน (Superior Performance) ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติ ต่าง ๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่น ๆ ซึ่งจำเป็น และสอดคล้องกับความเหมาะสมกับองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถจำแนกได้ว่าผู้ที่ จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ต้องมี คุณลักษณะเด่น ๆ อะไร หรือลักษณะสำคัญ ๆ อะไรบ้าง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สาเหตุที่ ทำงานแล้วไม่ประสบความสำเร็จ เพราะขาด คุณลักษณะบางประการคืออะไร เป็นต้น ในการทำงานอย่างหนึ่งเราต้องรู้อะไรเมื่อมี ความรู้หรือข้อมูลแล้วเราต้องรู้ว่าทำงานนั้น ๆ อย่างไร และเราควรมีพฤติกรรมหรือคุณ ลักษณะเฉพาะอย่างไรจึงจะทำงานได้อย่าง ประสบความสำเร็จ ซึ่งเหล่านี้จะช่วยให้องค์กร ทราบว่าคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ดีในการ ทำงาน ของบุคคลในองค์กร (Superior Performer) นั้น เป็นอย่างไร

ล ำ ำ ความหมาย นักวิชาการ ด ำ ของสมรรถนะ	รายละเอียดของการให้ความหมาย
ดุจดาว ดวงเด่น (2540 : 10)	เป็นคุณสมบัติด้านความรู้ทักษะและทัศนคติของบุคคลที่เป็นผลทำให้เกิดความสามารถในการปฏิบัติงานหรือกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ความสามารถของบุคคลเป็นสิ่งที่สังเกตได้เนื่องจากบุคคลที่มีความสามารถจะต้องแสดงออกถึงความสามารถทางด้านพฤติกรรม
พุ ฒิ เต ำ น สม พ ร พ ัน ธ์ (2543 : 9)	กลุ่มของคุณสมบัติเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่เป็นผลทำให้บุคคลและองค์กรดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายซึ่งสามารถแสดงออกได้จากพฤติกรรมและผลการปฏิบัติงาน (Performance)
ปิยสุตา ช ำ ดิยะวรา (2545 : 44)	คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะซึ่งเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลจะต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสพผลสำเร็จตามมาตรฐานและเป้าหมาย หรือสูงกว่ามาตรฐานและเป้าหมายของงานที่องค์กรกำหนดไว้
วิ ฒ น ำ พ ั ด ม พ ง ศ ์ (2547 : 33)	ทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้ และทักษะ เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์กร บุคลากรทุกคนควรมีความสามารถพื้นฐานในหน้าที่ที่เหมือนกัน ครอบคลุมและเท่าเทียมกัน และควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถพิเศษที่แตกต่างกันออกไป นอกเหนือจากความสามารถของงานในหน้าที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ระดับความสามารถทางอารมณ์ (Emotional quotient : EQ) และความสามารถทางสติปัญญา (Intelligence

ลำดับ	ความหมายของสมรรถนะ	นักวิชาการ	รายละเอียดของการให้ความหมาย
2.	การปฏิบัติ งานที่เป็นเลิศ (Excellence) หรือ การปฏิบัติงานที่ เหนือกว่า (Superior performance) หรือเกิดความ ชำนาญในด้าน ต่าง ๆ	Dale และ Hes (1995 : 80) อูกฤษณ์ กาญจนเกตุ (2543 : 20)	quotient: IQ) ความสามารถ (Ability) ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสายอาชีพเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไป ตามมาตรฐานที่ถูกคาดหวังไว้ คำว่า “มาตรฐาน” ในที่นี้คือองค์ประกอบของขีด ความสามารถ (Element of Competency) บวกกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และคำอธิบายขอบเขตงาน (Range Statement) ความสามารถความชำนาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็น องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้บุคลากรสามารถ กระทำการหรือดเว้นการกระทำในกิจการใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งได้มาจาก การเรียนรู้ ประสบการณ์การฝึกฝน และการ ปฏิบัติเป็นนิสัย
3.	ลักษณะเฉพาะของ บุคคลที่มีความ เชื่อมโยงกับ ประสิทธิผลหรือ ผลการปฏิบัติงาน ในการทำงาน	Spencer และ Spencer (1993: 9) Mitrani, Dalziel และ Fitt (1992 : 11) Davies and Ellison (1997 :	คุณลักษณะส่วนบุคคลที่สามารถวัดได้หรือ บ่งบอกถึงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง ผลงานที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ กล่าวอีกนัยหนึ่ง “สมรรถนะ” ก็คือ คุณลักษณะ เชิงพฤติกรรม เป็นพฤติกรรมที่องค์กรต้องการ เพราะเชื่อว่าหากบุคลากรมีพฤติกรรมการทำงาน ในแบบที่องค์กรกำหนดแล้ว จะส่งผลให้ บุคลากรผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานดี และส่งผลให้ องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับ ประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานในการทำงาน คุณลักษณะที่ทำให้คนปฏิบัติงานได้ดีขึ้นหรือเกิด ผลผลิตที่ดีขึ้นสมรรถนะในมุมมองนี้เป็นปัจจัย

ล ำ ค ว า ม ห ม า ย น ักวិชาการ ด ั บ ข อ ง ส ม ร ร ณะ	ร ายล ะเ อี ย ด ข อ ง ก ารให้ค วามห มาย
39-40)	ซึ่ น ำ ที่ จะ ทำ ให้ เกิดผล สำ เร็ จ ใน ก ารท ำ ก ารเป็น ป ัจจ ัย น ำ เ ช้ า ที่ จะ ทำ ให้ เกิดผล สำ เร็ จ ข อ ง ก าร

กล่าวโดยสรุปสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมาในเชิงพฤติกรรม ที่ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานหรือกระทำการต่าง ๆ ได้ตามมาตรฐานและส่งผลให้องค์กรดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถวัดและสังเกตเห็นได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และลักษณะอื่น ๆ ที่โดดเด่นกว่าบุคคลอื่น ๆ ในองค์กร

2.1.3 องค์ประกอบของสมรรถนะ

Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993: 9-12) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐาน (Underlying Characteristic) ที่มีอยู่ภายในตัวบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจ (Motive) อุปนิสัย (Traits) อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) ความรู้ (Knowledges) และทักษะ (Skills) ซึ่ง คุณลักษณะเหล่านี้ จะเป็นตัวผลักดันหรือมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือสูงกว่าเกณฑ์อ้างอิง (Criterion - Reference) หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

David D, Dubois, William J. Rothwell (2010:132) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่ทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายซึ่ง คุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพแรงจูงใจทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล ตลอดจนรูปแบบความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกรและการกระทำ

Scott B. Parry (1998: 112) กล่าวว่าสมรรถนะคือ กลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกันซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะและคุณลักษณะดังกล่าวสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

Boyatzis (1982: 229-234) กล่าวว่า รูปแบบของสมรรถนะหมายถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) แรงจูงใจ (Motives) คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายหรือสภาพการณ์โดย ป รากฎ ในรูปแบบที่หลากหลายที่ผลักดันและนำไปสู่พฤติกรรมของแต่ละบุคคล

2) อุปนิสัย (Traits) คือ ลักษณะเฉพาะหรืออุปนิสัยของแต่ละคนในการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่เหมือนกัน แรงจูงใจและลักษณะเฉพาะตัวเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับที่มีสติและไม่มีสติ

3) ภาพลักษณ์ (Self - Images) คือ ความเข้าใจตนเองและการประเมินความเข้าใจคำจำกัดความนี้มาพร้อมกับการสร้างแนวความคิดและการนับถือตนเอง

4) บทบาททางสังคม (Social Roles) คือ สิ่งที่คุณต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทต่อสังคมอย่างไร เช่น การเป็นผู้นำทีมงาน ความมีจริยธรรม

5) ทักษะ (Skills) คือ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมที่เป็นระบบและต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมายการทำงาน

Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993: 9-12) ได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ

1) คุณลักษณะพื้นฐาน (Attributes) เป็นสมรรถนะของบุคคลซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวทาง การกระทำพฤติกรรม หรือการคิดโดยคุณลักษณะพื้นฐานเหล่านี้จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่น ๆ และคงทนอยู่ภายในตัวบุคคลเป็นระยะเวลานานพอสมควร คุณลักษณะพื้นฐานประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1.1) แรงจูงใจ (Motives) เป็นสิ่งที่คุณมีความต้องการ ซึ่งแรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันหรือแรงขับให้คุณกระทำพฤติกรรม หรือตัวกำหนดทิศทางหรือทางเลือกในการกระทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย หรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนไม่พึงปรารถนา เช่น เมื่อบุคคลตั้งเป้าหมายที่ท้าทายจะทำให้เขามีแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อทำงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

1.2) อุปนิสัย (Traits) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคลซึ่งจะแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อข้อมูล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อุปนิสัยเป็นสิ่งที่เกิดจากการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์และเรียนรู้ของบุคคล สมรรถนะด้านอุปนิสัย เช่น การควบคุมอารมณ์ ภายใต้สภาวะความกดดัน ความคิดริเริ่ม เป็นต้น

1.3) อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อาจรวมถึงทัศนคติ ค่านิยม จินตภาพส่วนบุคคล เป็นต้น

1.4) บทบาททางสังคม (Social Roles) หมายถึงสิ่งที่คุณต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทต่อสังคมอย่างไรบ้าง เช่น การเป็นผู้นำทีมงาน ความมีจริยธรรม เป็นต้น

2) ความรู้ (Knowledge) หมายถึงข้อมูล ความรู้ความเข้าใจในหลักการแนวคิดต่าง ๆ ที่ บุคคลจำเป็นต้องมีบทบาทในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ หรือ กล่าวอย่างสั้น ๆ ก็คือ “บุคคลต้องมีความรู้ อะไรบ้าง” อาทิ เจ้าหน้าที่บริหารงานทรัพยากรบุคคล มีความรู้ความเข้าใจ ระบบงานทรัพยากรบุคคลและกระบวนการบริหารงานทรัพยากรบุคคล ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านโครงสร้างและ

อัตรากำลังความสามารถในการสรรหา การสร้างและพัฒนาบุคลากร การจ่าย ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เป็นต้น

3) ทักษะ (Skills) หมายถึงความสามารถ ความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานทั้งด้านการใช้วัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หรือการใช้สมองเพื่อคิดสิ่งต่าง ๆ หรือกล่าวอย่างสั้น ๆ ก็คือ “บุคคลต้องทำอะไรได้บ้าง” เช่น นักบริหารงานภาครัฐต้องมีความรู้ทางด้านรัฐประศาสตร์หรือทักษะทางการบริหาร นักการเมืองต้องมีทักษะการพูดคุยกับผู้อื่นหรือการพูดต่อหน้าสาธารณชน นักบัญชีมีทักษะทางการจัดการบัญชี อาจารย์หรือครูผู้สอนมีทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น การอธิบายเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ พ่อครัวต้องมีทักษะในการทำอาหาร เป็นต้น

Kaplan and Norton (2004: 231-232) แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) ความรู้ (Knowledges) หมายถึง ความรู้ที่เหมาะสมต่องานที่องค์การกำหนด เช่น การรู้เรื่องงานที่จะทำการรู้เรื่องลูกค้า เป็นต้น

2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ทักษะที่สอดคล้องกับความรู้ เช่น ทักษะในการต่อรอง ทักษะในการให้คำปรึกษา และทักษะในการบริหารโครงการ เป็นต้น

3) ค่านิยม (Values) หมายถึง กลุ่มของคุณลักษณะพิเศษหรือพฤติกรรมที่สร้างผลงานที่โดดเด่น งานบางอย่างต้องทำเป็นทีม บางอย่างต้องทำคนเดียว การสร้างค่านิยมให้กลมกลืนกับงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น

David C. Mc Cleland (1973: 105) อธิบายความหมายขององค์ประกอบไว้ 5 ส่วน ดังนี้

1) ความรู้ (Knowledges) คือ ความรู้เฉพาะด้านของบุคคลในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่มีสาระสำคัญ อาทิ ความรู้ด้านเครื่องยนต์ เป็นต้น

2) ทักษะ (Skills) คือ สิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี เป็นสิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และฝึกปฏิบัติเป็นประจำ เกิดความชำนาญ อาทิ ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะการทำอาหาร ทักษะการพูด เป็นต้น ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-Concepts) คือ ทศนคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตนเอง ความจงรักภักดี ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

4) อุปนิสัย (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น คือ อุปนิสัย คุณลักษณะ ความคิดเห็น ทศนคติ อาทิ ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ มีความกระฉับกระเฉงคล่องแคล่ว ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

5) แรงจูงใจในการทำงาน (Motives) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายหรือมุ่งสู่ความสำเร็จ อาทิ การได้รับคำชมเชย เป็นต้น

จากที่นำเสนอมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะจากวิชาการต่าง ๆ โดยเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ

องค์ประกอบของสมรรถนะ	David C. Mc Cleland (1973)	Boyatzis (1982)	Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993)	Kaplan and Norton (2005)	David D, Dubois, William J. Rothwell (2004:132)
knowledges	√	-	√	√	√
Skills	√	√	√	√	√
Values	-	-	-	√	
Self-Concepts	√	√* Self Image	√	-	-
Traits	√	√	√	-	√
Motives	√	√	√	-	√
Social Roles	-	√	√	-	

สรุปได้ว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของงานและเกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคลอื่น ๆ เป็นกลุ่มพฤติกรรมในการทำงานซึ่งเกิดจากการที่บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานให้ประสบความสำเร็จหรือมีผลงานที่โดดเด่น การนำสมรรถนะมาใช้ นอกจากจะประเมินเรื่องความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ แล้วยังต้องคำนึงถึงกลุ่มพฤติกรรมในการทำงานเพิ่มขึ้นด้วยหรืออาจกล่าวได้ว่า ความรู้ ทักษะและความสามารถเป็นพื้นฐานที่จะทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้และสมรรถนะเป็นส่วนที่ต่อยอดเพิ่มเติมขึ้นมาให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 สมรรถนะทางด้านโนรา (Nora Competencies)

จากแนวคิดของ Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993: 2) ที่ได้แบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะแล้วรวมกันเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลก่อให้เกิดสมรรถนะเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใน จะเห็นได้เฉพาะพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นได้เท่านั้น สามารถแบ่งตามความยากง่ายของการพัฒนาโดยเขาได้เปรียบเทียบคุณลักษณะดังกล่าวไว้ในโมเดลภูเขาน้ำแข็ง และอธิบายว่าคุณลักษณะของบุคคลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) ส่วนที่สามารถมองเห็นได้ (Visible Competencies) คือ ความรู้ และทักษะ ซึ่ง สามารถพัฒนาได้ไม่ยากนัก ด้วยการศึกษา ค้นคว้า ทำให้เกิดความรู้ (Knowledges) ฉะนั้นในที่นี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้กับการวัดความรู้ทางด้านโนราของนักศึกษา และการฝึกฝนปฏิบัติโนราอันทำให้เกิดทักษะ (Skills)

2) ส่วนที่ซ่อนอยู่ภายในซึ่งสังเกตได้ยาก (Hidden Competencies) ได้แก่ ทศนคติ ค่านิยม ความเห็นเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของตนเอง (Self-Concepts) บุคลิกลักษณะประจำตัวบุคคล (Traits) รวมทั้งแรงจูงใจ (Motives) เป็นสิ่งที่พัฒนา ได้ยาก เหตุเพราะเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลากร ซึ่งในส่วนนี้นักวิชาการบางท่านเรียกว่า Soft Skills อาทิ ค่านิยม ทศนคติเกี่ยวกับโนราซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมได้ตามภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ

ที่มา : Spencer and Spencer (1993 : 11)

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวัดระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาโดยยึดถือเอาองค์ประกอบที่สำคัญของการแสดงโนรา โดยประเด็นการวัดระดับของโนรา 3 ประเด็นนั้นคือ

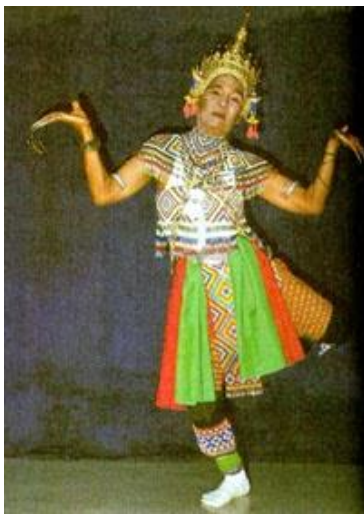
2.2.1 สมรรถนะที่สามารถมองเห็นได้ (Visible Competencies)

2.2.1.1 ความรู้ทางด้านโนรา (Nora Knowledges)

การวัดทักษะความสามารถด้านการแสดงโนรา และการวัดคุณค่าของโนรา โดยมีประเด็นนำเสนอต่อไปนี้

1) ความรู้ด้านแหล่งกำเนิดโนรา โนรา เป็นศิลปะพื้นเมืองภาคใต้เรียกว่า โนรา แต่คำว่า โนราห์หรือมโนรานั้นเป็นคำที่เกิดขึ้นมาเมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาโดยการนำเอาเรื่อง พระสุธน-มโนราห์มาแสดงเป็นละครชาตรีจึงมีคำเรียกว่า มโนราห์ ส่วนกำเนิดของโนรานั้น สันนิษฐานกันว่าได้รับอิทธิพลจากการ ร่ายรำของอินเดียโบราณก่อนสมัยศรีวิชัยที่มาจากพ่อค้าชาวอินเดีย สังเกตได้จากเครื่องดนตรีที่ เรียกว่า เป็ญจสังคีตซึ่งประกอบ โหม่งฉิ่ง ทับ กลอง ปี่ ใน ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีโนรา และท่ารำของโนรา อีกหลายท่าที่ละม้ายคล้ายคลึงกับการร่ายรำของ ทางอินเดีย และเริ่มมีโนราเป็นกิจลักษณะขึ้นเมื่อ ประมาณปี พ.ศ. 1920 ซึ่งตรงกับสมัยสุโขทัยตอนต้น เชื่อกันว่าโนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่ หัวเมืองพัทลุง แล้วแพร่ขยายไปยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้ จนไปถึงภาคกลาง และกลายเป็นละครชาตรี และจังหวัดตะลุงที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดนี้ โนราในราชสำนักของพัทลุง ซึ่งมีตำนานเล่ากันมาว่าเจ้าเมืองพัทลุงมีชื่อว่า พระยาสายฟ้าพาด มีลูกสาวที่ชื่อศรีมาลาซึ่งมีความสามารถในการร่ายรำมากได้เกิดตั้งครมภ์โดยที่ยังไม่ได้แต่งงานเชื่อกันว่าเป็นท้องกับเทวดา พระยาสายฟ้าพาดเห็นดังนั้นก็โกรธมากสั่งให้นางศรีมาลาไปลอยแพในทะเล (คือ ทะเลสาบสงขลา) และแพได้ไปติดที่เกาะใหญ่ นางศรีมาลาก็ได้ให้กำเนิดลูกชายโดยตั้งชื่อว่า “เทพสิงหล” ซึ่งมีนิสัยความว่า “ลูกของเทวดา” นางศรีมาลาได้ฝึกให้เทพสิงหลฝึก ร่ายรำ ซึ่งเทพสิงหลก็สามารถร่ายรำได้สวยงามมากและร่ายรำมีชื่อเสียงมากที่เกาะใหญ่จนรู้ไปถึงหูพระยาสายฟ้าพาดซึ่งพระยาสายฟ้าพาดก็ยังไม่รู้ว่าหลานตัวเองก็ได้เชิญไปรำในราชสำนัก ฝ่ายนางศรีมาลานั้นก็น้อยเนื้อต่ำใจเมื่อครั้งที่ถูกลอยแพก็บอกกับคนที่มาติดต่อว่า โนราขณะนี้จะไปรำได้แต่ต้องปูผ้าขาวตั้งแต่ริมฝั่งที่ลงจากเรือจนไปถึงตำหนัก พระยาสายฟ้าพาดก็ตอบตกลง ดังนั้นเทพสิงหลจึงไปรำในราชสำนัก เทพสิงหลรำได้สวยงามมากจนพระยาสายฟ้าพาดก็ตกตะลึงในความสวยงามจึงถอดเครื่องทรงที่ทรงอยู่ให้กับเทพสิงหล แล้วบอกว่า “เครื่อง แต่งกายกษัตริย์ชุดนี้มอบให้เป็นเครื่องแต่งกายของโนรานับแต่นี้เป็นต้นไป ” เทพสิงหลจึงบอกว่าแท้จริงแล้วเป็นหลานของพระยาสายฟ้าพาด พระยาสายฟ้าพาดจึงรับโนราไว้ในราชสำนักและให้สิทธิแต่งกายเหมือนกษัตริย์ทุกประการ (thethemnora, 2563) จะเห็นได้ว่า “โนรา” หรือ “มโนราห์” เป็นมหรสพศิลปะการร่ายรำทางภาคใต้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นศิลปะวัฒนธรรมเก่าแก่ที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โนราได้รับความนิยมนอย่างกว้างขวางเกือบทุกท้องถิ่น บ่งบอกถึงการแสดงศิลปะวัฒนธรรมทางภาคใต้ ความเป็นเอกลักษณ์จากรุ่นบรรพบุรุษสู่รุ่นลูกหลานที่กำลังจะสูญหายไปกับยุคสมัยใหม่ (Kantima Narah, 2560)

2) ความรู้ด้านทำรำ ศิลปะการแสดง “โนรา” หรือ “มโนราห์” ยังไม่มีหลักฐานปรากฏอย่างชัด จากการสันนิษฐานน่าจะเกิดพร้อมกับโนราโรงครูของภาคใต้ตามตำนานเล่าว่า พระยาสาयฟ้าฟาดเป็นกษัตริย์ครองเมืองพัทลุง มีลูกสาว 1 คน ชื่อ นางนวลทองสำลี นางชื่นชอบการรำรำเป็นชีวิตจิตใจ จนในคืนหนึ่งนางฝัน ว่ามีเทพเทวดามารำรำให้ดู การรำรำนั้นรำทั้งหมด 12 ท่า เป็นท่ารำที่สวยงาม ในที่นี้ผู้วิจัยผู้วิจัยจะมีการวัดนักศึกษาว่ามีความรู้เกี่ยวกับท่ารำโนรามากน้อยเพียงใดโดยยึดจากที่ทำรำที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงรวบรวมได้จากคำชี้แจงของจงภักดี (ขาว) ผู้เคยเล่นละครชาตรีอยู่ ที่เมืองตรังในบทพระนิพนธ์ตำนานละครอิเหนา ว่ามี 12 ท่าดังนี้ (mnorahwathnthrmchawpaksti, 2563)

ภาพที่ 2.2 แสดงท่าแม่ลาย หรือท่า แม่ลายกนก

ภาพที่ 2.3 แสดงท่าพาลา (ผา หลา)

ที่มา : https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri

ภาพที่ 2.4 แสดงท่าลงฉาก

ภาพที่ 2.5 แสดงท่าจับ ระเบียบำ

ที่มา : https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri

ภาพที่ 2.6 แสดงท่ากิณร (ท่าชี้หนอน)

ภาพที่ 2.7 แสดงท่าฉากน้อย

ที่มา : https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri

ภาพที่ 2.8 แสดงท่าราหูจับจันทร์ หรือท่าเขาควย

ภาพที่ 2.9 แสดงท่าบัวแย้ม

ที่มา : https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri

ภาพที่ 2.10 แสดงท่าบัวบาน

ภาพที่ 2.11 แสดงท่าบัวคลี่

ที่มา : https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri

ภาพที่ 2.12 แสดงท่าบัวตูม

ภาพที่ 2.13 ท่าแมงมุมชักใย

ที่มา : https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri

3) ความรู้ด้านเครื่องแต่งกายโนรา เครื่องแต่งกาย จากตำนานโนราถือว่า เป็นเครื่อง
ทรงที่ขุนศรีศรัทธาได้รับพระราชทานจากพระยาสายฟ้าฟาดจึงน่าจะเป็นเครื่องทรงของกษัตริย์ และมี

ลักษณะคล้ายกับกินนรหรือกินรี เครื่องแต่งกายประกอบด้วย เทริด หน้าพราน ผ้าห้อยหน้า ผ้าห้อยข้าง (ชายไหว ชายแครง) ฟ้านุ่ง หางหงส์ กำไลมือหรือกำไลปลายแขน และเล็บมือซึ่งทำด้วยเงินหรือโลหะ สำหรับเครื่องแต่งกายโนราในปัจจุบันประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้ (สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้, 2529) โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ประเภทของเครื่องแต่งกายโนรา

กลุ่มที่ 1 เครื่องนุ่งห่ม	กลุ่มที่ 2 เครื่องลูกปิด	กลุ่มที่ 3 เครื่องประดับ	กลุ่มที่ 4 หน้ากาก
ฟ้านุ่ง เป็นผ้ายาวสี่เหลี่ยมผืนผ้า นุ่งทับชายแล้วรั้งไปเหนือบั้นท้ายหลัง ปล่อยปลายชายให้ ห้อย ลง เช่นเดียวกับ หางกระเบน เรียกปลายชายที่พับแล้วห้อยลงนี้ว่า “ หาง หงส์ ” (แต่ชาวบ้านส่วนมากเรียกว่า หางหงส์) การนุ่งผ้าของโนราจะรั้งสูง และรัดรูปแน่นกว่านุ่งโจมกระเบน	พานอกหรือพานโครงหรือรอบอก ซึ่งร้อยลูกปิดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้พันรอบตัวตรงระดับอก บางถิ่น เรียกว่า “พานโครง” บางถิ่นเรียกว่า “รอบอก” เครื่องลูกปิดดังกล่าวนี้ใช้เหมือนกันทั้งตัว ยืนเครื่องและตัวนาง (รำ)	เทริด เป็นเครื่องประดับศีรษะของตัวนายโรงหรือโนราใหญ่หรือตัวยืนเครื่อง (โบราณไม่นิยมให้นางรำใช้)ทำเป็นรูปมงกุฎอย่างเตี้ย มีกรอบหน้ามีด้ายมงคลประกอบ	หน้าพราน เป็น หน้ากากสำหรับตัว “พราน” ซึ่งเป็นตัวตลก ใช้ไม้แกะเป็นรูปใบหน้า ไม่มีส่วนที่เป็นคาง ทำจุกยื่นยาว ปลายจุกงุ้มเล็กน้อย เจาะรูตรงส่วนที่เป็นตาทำให้ผู้สวมมองเห็นได้ ถนัด ทาสีแดง ทั้งหมด เว้นแต่ส่วนที่เป็นฟันทำด้วยโลหะสีขาวหรือทาสีขาว หรืออาจสีชมพู (มีเฉพาะฟันบน) ส่วนบนต่อจากหน้าผากใช้ขนเป็ดหรือห่านสีขาวติดทาบไว้ต่างผมหงอก
หน้าเพลา เหน็บเพลา หนีบเพลา คือสนับเพลาสำหรับสวมแล้วนุ่งผ้าทับ ปลายขาใช้ลูกปิดร้อยทับหรือร้อย	บั้งคอ สำหรับสวม ห้อยคอหน้า-หลัง คล้ายกรองคอหน้า-หลัง รวม 2 ชั้น	ปีก หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า หาง หรือ หางหงส์ นิยมทำด้วยเขาควายหรือโลหะเป็นรูปคล้ายปีกนก 1 คู่ ซ้าย-	หน้าทาสี เป็น หน้ากากของตัวตลกหญิง ทำเป็นหน้าผู้หญิงมักทาสีขาวหรือสีเนื้อ

กลุ่มที่ 1 เครื่องนุ่งห่ม	กลุ่มที่ 2 เครื่อง ลูกปิด	กลุ่มที่ 3 เครื่องประดับ	กลุ่มที่ 4 กลุ่ม หน้ากาก
ทาบ ทำเป็นลวดลาย ดอกดวง เช่น ลาย กรวยเชิง รักร้อย		ขวาประกอบกัน ปลาย ปีกเชิดงอนขึ้นและผูก รวมกันไว้มีพู่ทำด้วย ด้ายสีติดไว้เหนือปลาย ปีก ใช้ลูกปิดร้อยห้อย เป็นดอกดวงรายตลอด ทั้งข้างซ้ายและขวาให้ ดูคล้ายขนของนก ใช้ สำหรับสวมคาดทับ ผ้านุ่งตรงระดับสะเอว ปล่อยปลายปีกขึ้นไป ด้านหลังคล้ายหางกิ้งกือ	
ผ้าห้อย คือ ผ้าสีต่าง ๆ ที่คาดห้อยคล้ายชาย แครงแต่อาจมีมากกว่า โดยปกติจะใช้ผ้าที่ โปร่งผ้าบางสีสด แต่ละ ผืนจะเหน็บห้อยลงทั้ง ด้านซ้ายและด้านขวา ของหน้าผ้า	ซับทรวง หรือทับ ทรวง หรือ ตาบ สำหรับสวมห้อยไว้ ตรงทรวงอก นิยมทำ ด้วยแผ่นเงินเป็นรูป คล้ายขนมเปี้ยกปูน สลักเป็นลวดลาย และอาจฝังเพชร พลอยเป็นดอกดวง หรืออาจร้อยด้วย ลูกปิด นิยมใช้ เฉพาะตัวโนราใหญ่ หรือตัวยืนเครื่อง ตัว นางไม่ใช่ซับทรวง	ปีกนกแอ่น หรือปีก เหน่ง มักทำด้วยแผ่น เงินเป็นรูปคล้ายนก นางแอ่นกำลังกางปีก ใช้สำหรับโนราใหญ่ หรือตัวยืนเครื่อง สวมติดกับสังวาลอยู่ที่ ระดับเหนือสะเอว ด้านซ้าย และขวา คล้ายตาบทิศของละคร	
ผ้าห้อยหน้าหรือผ้า หน้า ลักษณะเดียวกับ		กำไลต้นแขน และ ปลายแขน กำไลสวม	

กลุ่มที่ 1 เครื่องนุ่งห่ม	กลุ่มที่ 2 เครื่อง ลูกปิด	กลุ่มที่ 3 เครื่องประดับ	กลุ่มที่ 4 กลุ่ม หน้ากาก
<p>ชายไหว ถ้าเป็นของ โนราใหญ่หรือนายโรง มักทำด้วยผ้าแล้วร้อย ลูกปิด ทาบ เป็น ลวดลาย ที่ทำเป็นผ้า 3 แถบคล้ายชายไหวล้อม ด้วยชายแครงก็มี ถ้า เป็นของนางรำ อาจใช้ ผ้าพื้นสีต่าง ๆ สำหรับ คาดห้อยเช่นเดียวกับ ชายไหว</p>		<p>ต้นแขน เพื่อขบรัด กล้ามเนื้อให้ดู ทะมัดทะแมงและเพิ่ม ให้สง่างามยิ่งขึ้น</p> <p>กำไล กำไลของโนรา มักทำด้วยทองเหลือง ทำเป็นวงแหวน ใช้สวม มือ และเท้าข้างละ หลาย ๆ วง เช่น แขน แต่ละข้างอาจสวม 5-10 วงซ้อนกันเพื่อ เวลาปรับเปลี่ยนท่าจะ ได้มีเสียงดังเป็นจังหวะ เร้าใจยิ่งขึ้น</p> <p>เล็บ เป็นเครื่องสวมนิ้ว มือให้โค้งงามคล้ายเล็บ กิ้งกือ กิ้งรี ทำด้วย ทองเหลืองหรือเงิน อาจต่อปลายด้วยหวาย ที่มีลูกปิดร้อยสอดสีไว้ พองาม นิยมสวมมือละ 4 นิ้ว (ยกเว้นหัวแม่ มือ)</p>	

ภาพที่ 2.14 แสดงผ้าถุง

ภาพที่ 2.15 แสดงสนับเพลา/หน้าเพลา/เหน็บเพลา

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.16 แสดงผ้าห้อย

ภาพที่ 2.17 แสดงผ้าห้อยหน้าหรือผ้าหน้า

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.18 แสดงพานอกหรือพานโครงหรือรอบอก

ภาพที่ 2.19 แสดงปิ้งคอ

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.20 แสดงทับทรวงหรือตาบ

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.21 แสดงเทริด

ภาพที่ 2.22 แสดงปีกหรือหางหงส์

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.23 แสดงปีกนกแอ่นหรือปีกเหม่ง

ภาพที่ 2.24 แสดงกำไลต้นแขนและปลายแขน

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.25 แสดงกำไล

ภาพที่ 2.26 แสดงเลียบ

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

ภาพที่ 2.27 แสดงหน้าพราน

ภาพที่ 2.28 แสดงหน้าพาสี

ที่มา : <https://manorahbyink.wordpress.com>

4) ความรู้ด้านเครื่องดนตรีโนรา เครื่องดนตรีโนรารุ่นเก่า มีอยู่ 5 ชิ้น คือ กลองซึ่งตามตำนานโนราเรียก “กลองสุวรรณเกริโลก” มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10-12 นิ้ว สูงประมาณ 18 นิ้ว ทัพ คู่หนึ่ง ตามตำนานโนราเรียก “น้ำตาดก” กับ “นกเขาขัน” ทัพที่เสียงทุ้มเรียกว่า “ลูกเทิง” เสียงแหลมเรียกว่า “ลูกฉับ” โหม่ง 1 คู่ มีเสียงทุ้มกับเสียงแหลม ฉิ่ง 1 คู่ กระทบ 1 อัน ปี่ 1 เล้า เป็นพวกปี่ไฉน ยาวประมาณ 13-15 นิ้ว แต่ในที่นี่ผู้วิจัยจะเน้นตามเครื่องเบญจดุริยางค์ตามตำราอินเดีย ซึ่งมีเครื่องดนตรีประกอบการแสดงทั้งหมด 6 ชิ้นได้แก่ (tungsong, 2563)

ตารางที่ 2.4 เครื่องดนตรีโนรา

ประเภทของเครื่องดนตรีโนรา	คำอธิบายเพิ่มเติม
ทับ (โทนหรือทับโนรา)	เป็นคู่ เสียงต่างกันเล็กน้อยใช้คนเดียวเพียงคนเดียวเป็นเครื่องตีที่สำคัญที่สุด เพราะทำหน้าที่คุมจังหวะและเป็นตัวนำในการเปลี่ยนจังหวะทำนอง (แต่จะต้องเปลี่ยนตามผู้รำ ไม่ใช่ผู้รำเปลี่ยนจังหวะลีลาตามดนตรี ผู้ทำหน้าที่ตีทับจึงต้องนั่งให้มองเห็นผู้รำตลอดเวลาและต้องรู้เชิงของผู้รำ)
กลอง	เป็นกลองทัดขนาดเล็ก (ใหญ่กว่ากลองของหนังตะลุงเล็กน้อย) 1 ใบ ทำหน้าที่เสริมเน้นจังหวะและล้อเสียงทับ
ปี่	เพียงชิ้นเดียวของวง นิยมใช้ปี่ใน หรือ บางคณะอาจใช้ปี่นอก ใช้เพียง 1 เล่า ปี่มีวิธีเป่าที่คล้ายคลึงกับขลุ่ย ปี่มี 7 รูแต่สามารถกำเนิดเสียงได้ ถึง 21 เสียง ซึ่งคล้ายคลึงกับเสียงพุดมากที่สุด
โหม่ง	คือ ซ้องคู่ เสียงต่างกันที่เสียงแหลม เรียกว่า “เสียงโหม่ง” ที่เสียงทุ้ม เรียกว่า “เสียงหม่ง” หรือบางครั้งอาจจะเรียกว่าลูกเอกและลูกทุ้มซึ่งมีเสียงแตกต่างกันเป็นคู่แปดแต่ดั้งเดิมแล้วจะใช้คู่ห้า
ฉิ่ง	หล่อด้วยโลหะหนา รูปฝาชีมีรูตรงกลางสำหรับร้อยเชือก สำหรับนี้มี 2 อัน เรียกว่า 1 คู่เป็นเครื่องตีเสริมแต่งและเน้นจังหวะซึ่งการตีจะแตกต่างกับการตีฉิ่งในการกำกับจังหวะของดนตรีไทย
แตระหรือแกระหรือกรับ	มีทั้งกรับอันเดียวที่ใช้ตีกระทบกับรางโหม่งหรือกรับคู่และมีที่ร้อยเป็นพวงอย่างกรับพวงหรือใช้ไม้เรียวไม้หรือลวดเหล็กหลาย ๆ อันมัดเข้าด้วยกันตีให้ปลายกระทบกันก็เรียกว่า แตระ มีลีลาการขับร้องและรับบทกลอนอย่างหนึ่งเรียกว่า “เพลงหน้าแตระ” (ใช้แต่เฉพาะแตระไม้ใช้ดนตรีชิ้นอื่นประกอบ)

ภาพที่ 2.29 แสดงทับโนราหรือโตนโนรา

ที่มา : <https://sites.google.com/site/aungang16/>

ภาพที่ 2.30 แสดงกลองทัด

ที่มา : https://www.krukrit.com/computer_project/3-3_project/3-3_num_05_kanakon/page3.html

ภาพที่ 2.31 แสดงปี่โนรา

ที่มา : <https://ploysupatta.wordpress.com/เสน่ห์ภาคใต้/เครื่องดนตรีพื้นบ้าน>

ภาพที่ 2.32 แสดงโหม่ง

ที่มา : <https://sites.google.com/site/aungang16>

ภาพที่ 2.33 แสดงฉิ่ง

ที่มา : <https://sites.google.com/site/aungang16/>

ภาพที่ 2.34 แสดงแตรหรือกรับ

ที่มา : <https://sites.google.com/site/aungang16>

5) ความรู้ด้านศิลปนิพนธ์

สืบเนื่องจากที่องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโกได้นิยามความหมายของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้หมายถึง การปฏิบัติที่เป็นตัวแทนการแสดงความรู้ทักษะตลอดจนเครื่องมือวัตถุสิ่งประดิษฐ์ และพื้นที่ทางวัฒนธรรมอันเป็นผลจากสิ่งเหล่านี้ซึ่งชุมชนและในบางกรณีปัจเจกบุคคลยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของตน (The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation :UNESCO, 2003: 2 อ้างใน สำนักวิชาการสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562; 10) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการแสดงโนรานั้นเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในขอบเขตลักษณะของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ 5 สาขา คือ (1) ประเพณีและการแสดงออกที่เป็นมุขปาฐะรวมถึงภาษาในฐานะพาหะ (2) ศิลปะการแสดง จะเห็นได้ว่าการแสดงโนราจัดในกลุ่มนี้ (3) แนวปฏิบัติทางสังคมพิธีกรรมและเทศกาล (4) ความรู้และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาลและงานช่างฝีมือดั้งเดิม จากการที่รัฐบาลไทยได้เสนอข้อมูลของการขึ้นทะเบียนให้การแสดงโนราเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้โดยมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปนิพนธ์ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วภาคใต้ ซึ่งปัจจุบันพบว่าปัจจุบันพบว่า โนรามีการสืบทอดศิลปะการแสดงจากรุ่นสู่รุ่นผ่านสายตระกูลโนรา ชุมชน วัดและพัฒนาเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาระดับต่าง ๆ เนื่องจากศิลปนิพนธ์เป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการสร้างสรรค์และสืบทอดโนราเพื่อให้ยังคงอยู่คู่กับวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ต่อไปซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมคือความรู้การแสดงออกการประเพณีปฏิบัติหรือทักษะทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุซึ่งบุคคลกลุ่มบุคคลโดยชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการถ่ายทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่น โดยอาจมีการปรับเปลี่ยน

เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.2559, 2559 : 1)

ฉะนั้นศิลปโนราถือเป็นบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่ในการสืบทอดอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อันเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.2559 ข้างต้นในปัจจุบันมีมีสายตระกูลหลัก 5 สายที่สืบทอดโนราในพื้นที่ภาคใต้ของไทยได้แก่ (เวิร์คพอย, 2562: 1) (1) สายโนราฟุ่มเทวดา (2) สายโนราแปลก ท่าแค (3) สายโนราแป้นเครื่องงาม (4) สายโนราเต็ม-วิน-วาด และ (5) สายโนรายก ทะเลน้อย โดยสายตระกูลโนราทั้ง 5 สายสืบทอดความรู้และทักษะมาจาก 12 สายตระกูลในอดีต ซึ่งจากที่กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอโนราขึ้นบัญชีเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ให้ยูเนสโกพิจารณาในปี 2563 ปัจจุบันพบว่าโนรามีการสืบทอดศิลปะการแสดงจากรุ่นสู่รุ่นผ่านสายตระกูลโนรา ชุมชน วัด และพัฒนาเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ขณะที่คณะโนราอาชีพในไทยมีจำนวน 387 คณะ โดย 278 คณะ หรือประมาณร้อยละ 70 อยู่ใน 4 จังหวัดบริเวณรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้แก่ จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา นอกจากนั้นยังมีกลุ่มคณะนักแสดงสมัครเล่นและคณะเยาวชนโนรากระจายอยู่ทั่วไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัดทางภาคใต้ สำหรับการศึกษของผู้วิจัยในครั้งนี้ได้มีการสอบถามกับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาคนเหล่านี้ได้รู้จักศิลปโนราในพื้นที่ต่าง ๆ ของภาคใต้มากน้อยเพียงใด

2.2.1.2 ทักษะความสามารถทางด้านโนรา (Nora Skill)

สำหรับทักษะความสามารถทางด้านโนรานั้นผู้วิจัยได้ใช้ข้อสรุปประกอบหลักของการแสดงโนรา ซึ่งเป็นการแสดงเพื่อความบันเทิงโดยตรงเพื่อวัดทักษะความสามารถทางด้านโนราของกลุ่มนักศึกษาโดยมีองค์ประกอบดังนี้ (thethemnora, 2563: 1)

(1) ความสามารถด้านการรำโนรา (Nora Dancing Skill) ทักษะนี้วัดจากจากความชำนาญและความสามารถ เฉพาะตน โดยการรำประสมท่าต่าง ๆ เข้าด้วย กันอย่างต่อเนื่องกลมกลืน แต่ละท่ามีความ ถูกต้องตามแบบฉบับ มีความคล่องแคล่วชำนาญ ที่จะเปลี่ยนลีลาให้เข้ากับจังหวะดนตรีและต้อง รำให้สวยงามอ่อนช้อยหรือกระฉับกระเฉงเหมาะแก่กรณี บางคนอาจแสดงความสามารถในเชิงรำเฉพาะด้าน อาทิ การเล่นแขน การทำให้ตัวอ่อน การรำ ท่าพลิกแพลง เป็นต้น

(2) ความสามารถด้านการร้องบทกลอนโนรา (Nora Singing skills) โนราแต่ละตัวจะต้องอวดลีลาการร้องรับบทกลอนในลักษณะต่าง ๆ อาทิ เสียงไพเราะดังชัดเจนจังหวะการร้องขับถูกต้องเร้าใจ มีปฏิภาณในการคิดกลอนรวดเร็ว ได้เนื้อหาดี สัมผัสดี มีความสามารถในการร้องโต้ตอบ แก่คำอย่างฉับพลัน และคมคาย เป็นต้น

(3) ทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา (Nora Chorus Skills) จะเห็นได้ว่า ลูกคู่โนราถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการร่ายรำและการแสดงโนรา ผู้แสดงโนราแต่เดิมมีเพียง 3 คน ปัจจุบันมีประมาณ 15-20 คน เนื่องจากนิยมแสดงจากนิยายสมัยใหม่ต้องใช้ตัวประกอบมาก ในจำนวนนี้จะมี “นายโรง” หรือ “โนราใหญ่” คนหนึ่ง หมอประจำคณะ 1 คน ลูกคู่ประมาณ 5-6 คน (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง, 2561: 1) ในที่นี้ผู้วิจัยจะวัดทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่โนราว่า นักศึกษาเคยมีประสบการณ์ในการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรามากน้อยเพียงใด

(4) ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา (Nora Musical Instruments Skills) โดยผู้วิจัยจะวัดความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนราซึ่งส่วนใหญ่เป็นเครื่องตีให้จังหวะประกอบด้วย ทับ (โทนหรือทับโนรา) มี 2 ใบ เสียงต่างกันเล็กน้อยใช้คนตีเพียงคนเดียว เป็นเครื่องตีที่สำคัญที่สุด เพราะทำหน้าที่คุมจังหวะและเป็นตัวนำในการเปลี่ยนจังหวะทำนองตามผู้รำ กลองทำหน้าที่เสริมเน้นจังหวะและลือเสียงทับ ปี่ โหม่ง หรือฆ้องคู่ ฉิ่ง และแตระ

2.3 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์สุขของชุมชนในท้องถิ่นนั้น โดยในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่ได้กล่าวถึงบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในมาตรา 16 (11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบหลัก ๆ ได้แก่ รูปแบบทั่วไป อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา โดยอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีดังนี้

2.3.1 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 45 (7 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.3.2 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (8) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.3.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ.2562) โดยในมาตรา 66 การพัฒนาตำบลทั้งในด้าน

เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มาตรา 67 (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและ (8) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.3.4 กรุงเทพมหานคร จัดรูปแบบการปกครองตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพฯ พ.ศ.2528 ในมาตรา 89 ก็ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.3.5 พระราชบัญญัติระเบียบราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 มาตรา 62 (13) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น โดยปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ตามที่กล่าวข้างต้น รวมทั้งตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ได้มีการการร่วมกลุ่มกันเรียกว่าเป็น “องค์กรภาคี” ในการจัดทำแผนปฏิบัติการความร่วมมือทางวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะวัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม และจารีตประเพณีของท้องถิ่น โดยองค์กรภาคีจะดำเนินงานร่วมกันในเรื่องดังต่อไปนี้ (dla, 2562: 30-31)

1. องค์กรภาคี จะส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียนรู้ เข้าใจและเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2. องค์กรภาคี จะส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการด้านศิลปะ วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กร เครือข่ายทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น

3. องค์กรภาคี จะส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานและพัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในเครือข่ายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ สภาวัฒนธรรมตำบล ทางด้านศิลปะวัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม และจารีตประเพณีท้องถิ่น

4. องค์กรภาคี จะส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเพื่อให้เกิดชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทรและความสมานฉันท์ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างชุมชนท้องถิ่นที่มีวัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างหลากหลายในสังคมไทย

5. องค์กรภาคี จะส่งเสริมสนับสนุนสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดการเรียนการสอนเพื่ออนุรักษ์ สืบทอด ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางศิลปะ วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรมของท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการใช้หลักสูตรท้องถิ่นด้านภูมิปัญญาและศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น

6. องค์การภาคี จะสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรทางวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรเครือข่ายทางวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ สภาวัฒนธรรมตำบล ในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จารีตประเพณี และวัฒนธรรม อันเป็นอัตลักษณ์และรากเหง้าของท้องถิ่น

7. องค์การภาคี จะสนับสนุนส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้าง พัฒนา และทำนุบำรุงรักษาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม และกิจกรรมลานวัฒนธรรมในท้องถิ่น

8. องค์การภาคี จะส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่น ในการรักษาคุณธรรม จริยธรรม และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในชุมชน และการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นมรดกของท้องถิ่นสืบไป

ในส่วนของจังหวัดสงขลาจะพบว่า ได้มีการนำเอาประเด็นของการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2559 – 2561) ในยุทธศาสตร์ที่ 7 การส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น แนวทางการพัฒนา ได้แก่

1. ส่งเสริม สนับสนุน บำรุงรักษาศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. อนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและพัฒนาสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์

3. เสริมสร้างคุณธรรม/จริยธรรมให้แก่เยาวชน และประชาชน

นอกจากนี้ตามแผนการรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 (ครั้งที่ 1) ได้มีการกล่าวถึงนโยบายด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีของจังหวัดสงขลาซึ่งได้เน้นนโยบายด้านศิลปวัฒนธรรมดังนี้ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา, 2560: 30)

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิต ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น เช่น การจัดงานประเพณีลากพระ การทำบุญตักบาตรเทโว การทำบุญเดือนสิบ การจัดงานวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมโบราณสถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน เช่น วัดพะโคะ วัดมัจฉิมาวาส ตำหนักเขาน้อย เป็นต้น เพื่ออนุรักษ์ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ อันนำไปสู่ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมทางศาสนาตามความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในวันสำคัญของทุกศาสนา

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้สืบไป

5. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง โนราโดยการจัดสถานที่แสดงเพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้และแสวงหาความบันเทิง

จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการแสดงโนราเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศิลปะการแสดงของกรมศิลปากรในส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสงขลา ซึ่งได้มีการกล่าวถึงในหัวข้อของดนตรีพื้นบ้าน โดยจังหวัดสงขลาได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากประเทศอินเดีย การบรรเลงวงดนตรีในจังหวัดสงขลาจึงเน้นที่จังหวะหน้าทับมากกว่าทำนองของเพลงปี่ และรูปแบบของการใช้ดนตรี เป็นเครื่องบรรเลงประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิต เช่น การตาย หรือการเรียกประชุมของชาวบ้าน เช่น วงโนรา กาหลอ โต้ะครึม รวมทั้ง ประเด็นของการแสดงโนราที่มีการความสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา พิธีกรรม ความเชื่อ ซึ่งพิธีกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันได้แทรกซึมผสมผสานไปกับการปฏิบัติกิจพิธีทางศาสนาหลัก ๆ หรือนำ พิธีกรรมทางศาสนาบางอย่างมาเข้าร่วมในการปฏิบัติตามพิธีกรรมบางอย่าง เป็นต้นว่าโนราโรงครู พิธี ตัดจุกโนรา ความเชื่อมีความหลากหลายเป็นลักษณะของความเชื่อที่ผสมผสานระหว่างความเชื่อใน ลัทธิดั้งเดิม ศาสนา พราหมณ์ (ฮินดู) พุทธศาสนา (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา, 2561: 60-61) รวมถึงความเชื่อเกี่ยวเนื่องกับศาสนาอิสลามโดยความเชื่อของชาวมุสลิมในบางพื้นที่ได้มีการแสดงที่ เรียกว่า โนราสองภาษาซึ่งจะเป็นการผสมผสานศิลปะการแสดงทั้งโนราและมะโฮ่ง ดังจะเห็นได้จาก การแต่งกาย พิธีกรรม จะเป็นลักษณะของโนรา ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงท้องถิ่นของภาคใต้ ส่วนดนตรี เครื่องบรรเลงก็จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับมะโฮ่ง หรือสีละของชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ ภาคใต้ตอนล่าง (มุสลิมไทยโพสต์, 2560: 1) อาจกล่าวได้ว่า การแสดงโนรานั้นมีความสัมพันธ์กับ ศาสนาต่าง ๆ ที่เข้ามามีอิทธิพลในภาคใต้และมีการผสมผสานกลมกลืนกันอย่างลงตัว รวมทั้ง กลายเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมของความเป็นคนใต้ที่ฝังลึกมาหลายชั่วอายุคน ทำให้คนใต้โดย ส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับการแสดงโนราทั้งในโนราในเชิงพิธีกรรมและโนราในเชิงมหรสพเพื่อความ เป็นบันเทิง

ในการศึกษาครั้งนี้นอกจากจะศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวทางการในการพัฒนาและส่งเสริมศิลปะการแสดงโนราอันอยู่ในวัตถุประสงค์ข้อ สุดท้ายของศึกษา โดยวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราเพื่อทำให้การแสดงโนรา สามารถคงอยู่ต่อไป แม้ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปรูปแบบใด ๆ ก็ตาม โดยเฉพาะการเข้ามาของ กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการใช้เทคโนโลยีเชื่อมต่อในการติดต่อของผู้คนต่าง ๆ ทั่วโลก อาจทำให้ พฤติกรรมการรับชมการแสดงโนรามีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไป แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเชื่อว่า ภาคี ต่าง ๆ ในสังคมสามารถสร้างความร่วมมือในการอนุรักษ์โนราร่วมกันได้ โดยใช้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการพัฒนาเนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนทุกกลุ่ม มากที่สุด รวมถึงเป็นองค์กรที่มีงบประมาณเป็นของตนเองซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละ

รูปแบบได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุราและสรรพสามิต ภาษีค่าธรรมเนียมรถยนต์ เป็นต้น และภาษีที่รัฐแบ่งให้ คือภาษีมูลค่าเพิ่มที่รัฐจัดสรรเพิ่มเติมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เงินอุดหนุนซึ่งมีทั้งเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ อากรรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ภาษีบำรุงท้องที่ที่จัดเก็บจากยาสูบ น้ำมัน ค่าธรรมเนียมเข้าพักโรงแรม แต่อย่างไรก็ตามในงานของรุ่งทิพย์ สุวรรณสถิต และกฤษฎณา ไวสำรวจ (2562: 238-239) เรื่อง “การส่งเสริมและการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงมโนราห์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินการส่งเสริมและการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงโนราห์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบประเด็นสำคัญคือ รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐมอบหมายให้ท้องถิ่นดูแลตนเอง โดยมีกฎหมายลูก อาทิ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน 13 ฉบับ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินการส่งเสริมและการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงโนรา แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามระบบ ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก ทำให้การบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนโนราเพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะการแสดงโนราไม่สามารถทำได้เท่าที่ควร และที่สำคัญผลการศึกษาของรุ่งทิพย์ สุวรรณสถิต และกฤษฎณา ไวสำรวจ พบว่า รัฐยังคงขาดการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จะสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของภูมิปัญญาตามบทบาทที่ตนมีอยู่ เมื่อพิจารณาในด้านอุปสรรค ในแง่การส่งเสริมและสนับสนุนในการใช้เครื่องมือผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัยาศัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับโอนมา ยังไม่สนับสนุนศิลปะการแสดงโนราเท่าที่ควร

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยจะเน้นการนำเสนอในแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราของพื้นที่จังหวัดสงขลา แต่ผลของการวิจัยและตัวแบบที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในบทที่ 4 และ 5 นั้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาและส่งเสริมโนราในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ด้วยเช่นกัน สิ่งหนึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่นกำลังได้รับผลกระทบเหมือนกันในทุกพื้นที่นั่นคือ กระแสการพัฒนาเทคโนโลยีที่เข้ามามีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่ทำให้มีปัญหาคือต้องตามแก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับการขอรับงบประมาณ เนื่องจากชุมชนต่าง ๆ ยังคงไม่มีกำลังความสามารถอย่างเพียงพอในการช่วยเหลือตนเองได้อย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ศิลปะการแสดงโนราสู่นานาชาติ ประเด็นนั้นการเข้ามาสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมด้านโนราจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐควรให้ความสำคัญโดยเฉพาะกระแสเกี่ยวกับการเสนอให้มีการขึ้นทะเบียน “โนรา” (Nora, Dance Drama in Southern Thailand) เป็นรายการตัวแทนมรดก (Representative List) วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ต่อดังกล่าวการศึกษา วิทยาศาสตร์และ

วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO) หากโนราได้รับการขึ้นทะเบียนข้างต้นจะทำให้การแสดงโนราเป็นที่รู้จักในระดับสากลมากขึ้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 กลุ่มหลักนั่นคือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะและงานวิจัยเกี่ยวกับโนราอันมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถนะ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มงานวิจัยที่ได้พบทวนงานมาเป็น 2 กลุ่มนั่นคือ สมรรถนะของบุคลากรในองค์กรภาครัฐและในองค์กรเอกชนโดยเลือกงานวิจัยที่ศึกษาในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี

2.4.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรภาครัฐ

แนวคิดสมรรถนะเป็นแนวคิดที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้ เนื่องจากการบริหารงานภาครัฐที่ผ่านมาได้มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะมาใช้ในการบริหารราชการโดยเอากรอบนโยบายและวิสัยทัศน์ของศูนย์ราชการเข้ามาเป็นแกนหลักในการบริหารจะทำให้ระบบราชการเป็นระบบที่มีสมรรถนะและประสิทธิภาพสูงสามารถรองรับภารกิจ การพัฒนาประเทศและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้หยิบยกตัวอย่างของงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับสมรรถนะเพื่อให้เห็นทิศทางของการศึกษาด้านสมรรถนะในปัจจุบัน เช่น เรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของ *พิมพ์วิมล สุวรรณโณ* (2561) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้การวิจัย (Knowledge) ทักษะการวิจัย (Research Skill) และบุคลิกลักษณะและแรงจูงใจ (Trait and Motive) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติวัดความกลมกลืนผ่านเกณฑ์ทุกตัว รูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ วัตถุประสงค์การประเมิน สิ่งที่มีประเมิน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน ผู้ทำการประเมิน วิธีการประเมิน ระยะเวลาในการประเมิน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ รูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก ผลการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง พบว่า รูปแบบสามารถจำแนกกลุ่มอาจารย์ที่มีประสพการณ์การวิจัยและกลุ่มอาจารย์ที่ไม่มีประสพการณ์การวิจัยได้โดยให้ค่าความถูกต้องในการจำแนกกลุ่มได้ ร้อยละ 100

ธนิกานต์ สุขวัฒน์ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

(1) ระดับสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครู กับสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากที่สุด = $.927*(r \times y = .927)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ใน ระดับมาก (4) ปัจจัยด้านการตั้งใจเพื่อควบคุมตนเอง (X5) ทศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครู (X4) และการได้รับ การพัฒนาความรู้ (X1) สามารถร่วมกันพยากรณ์ สมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ได้ร้อยละ 86.8 ($R^2 = .868, F = .211, p < .05$)

พระครูสุตานุยุต (บัณฑิต สุวาโค) (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของเจ้าอาวาสในการ บริหารจัดการวัด เป็นแหล่งเรียนรู้ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 2 ผลการวิจัย พบว่า (1) สมรรถนะด้านการปกครองพบว่า เจ้าอาวาสส่วนมากมีความรู้ตามหลักพระธรรมวินัยใช้วิธีแบบ พ่อปกครองลูก (2) สมรรถนะด้านการศาสนศึกษา พบว่าเจ้าอาวาสส่วนมากมีการศึกษาตามหลักพระ ธรรมวินัยหลักสูตรนักธรรมและบาลีและพระปริยัติธรรมสายสามัญ (3) สมรรถนะด้านการศึกษา สงเคราะห์พบว่า เจ้าอาวาสส่วนมากมุ่งเน้น การสงเคราะห์ประชาชนให้มีการศึกษาตามหลัก พระธรรมวินัยควบคู่กับการปฏิบัติ (4) สมรรถนะด้านการเผยแผ่ พบว่า เจ้าอาวาสส่วนมากอบรมให้ ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่ประชาชนและเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางสื่อต่าง ๆ (5) สมรรถนะด้านการสาธารณูปการพบว่า เจ้าอาวาสส่วนมากจัดการช่วยเหลืออุดหนุนและเกื้อกูล ประชาชนภายใน ชุมชน เป็นผู้นำในการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจของชุมชน และ (6) สมรรถนะด้านการสาธารณสงเคราะห์พบว่า เจ้าอาวาสส่วนมากมีจิตอาสาร่วมในกิจกรรมหน่วย อบรมประจำตำบลสร้างห้องสมุดเพื่อประชาชนให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการเพื่อสาธารณะประโยชน์

ณิชาภา ปรีอทองและ สุทธิพร บุญส่ง (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะ ผู้บริหารกับการนำองค์กรของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อศึกษา (1) ระดับสมรรถนะผู้บริหาร (2) ระดับการนำองค์กรของสถานศึกษาขนาดใหญ่และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารกับการนำองค์กรของสถานศึกษาขนาดใหญ่ ผลการวิจัย พบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหารของสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยจัดเรียงลำดับ คะแนนจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพ การประกันคุณภาพการศึกษาและความ เป็นผู้นำทางวิชาการ 2. การนำองค์กรของสถานศึกษาขนาดใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยจัด เรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ การประเมินผลงานผู้บริหาร การจัดลำดับ ความสำคัญและปรับปรุงทั่วทั้งองค์กร และการกำหนดทิศทางขององค์กร 3. ความสัมพันธ์ระหว่าง

สมรรถนะผู้บริหารกับการนำองค์กรของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อริยา จารุภูมิ (2559) ได้ศึกษาการศึกษาสมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลของหน่วยงานราชการ : กรณีศึกษาศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า (1) สมรรถนะในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน สมรรถนะหลักที่จำเป็นในงานด้านสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านทักษะ และด้านความรู้ (2) ความต้องการสมรรถนะเมื่อประเทศไทยเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจดิจิทัลมีความต้องการอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะด้านสมรรถนะหลักที่จำเป็นในงาน และด้านสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ช่องว่างสมรรถนะสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความรู้ที่จำเป็นในกฎหมาย ด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะการคำนวณ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และทักษะที่จำเป็นในงาน (3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเตรียมพร้อม รองรับเศรษฐกิจดิจิทัล ควรมีการส่งเสริมในเรื่อง Digital Mindset วัฒนธรรมดิจิทัลในองค์กร ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ความสามารถในการค้นหาข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการวิเคราะห์ ข้อมูลที่มีคุณภาพจากข้อมูลที่มีอยู่มากมาย การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ถูกต้อง ทักษะในการทำงานรูปแบบใหม่ การใช้เครื่องมือ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้ในสถานที่ต่าง ๆ ทักษะการปกป้องข้อมูลและผู้อื่นที่เกี่ยวข้องรวมถึง จรรยาบรรณในการใช้งาน

อริยา คูหาและหริรักษ์ แก้วกับทอง (2559) ได้ศึกษาสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสมรรถนะความเป็นครู 5 สมรรถนะ คือการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดีการพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจรรยาบรรณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะความเป็นครู 5 สมรรถนะของนักศึกษา จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศาสนาและ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะสมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษา ผลงานศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีสมรรถนะความเป็นครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเรียงตามลำดับจากมากที่สุด คือ สมรรถนะจรรยาบรรณและจรรยาบรรณวิชาชีพครู รองลงมา คือ สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะการบริการที่ดี สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและน้อยที่สุด คือสมรรถนะการพัฒนาตนเอง

ชญาณิชฐ์ แสงทิพย์, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, ยุภาพร ยุภาคและลัญญา เคนาภูมิ (2557) ได้ศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในกลุ่ม จังหวัดร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม-กาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า (1) สมรรถนะในการปฏิบัติงานของ

บุคลากรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานโดยภาพรวม พบว่า มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 และระหว่างหน่วยงานที่สังกัดโดยภาพรวม พบว่า มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการบริการที่ดี (3) ข้อเสนอแนะสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้แก่ บุคลากรควรปฏิบัติงานโดยมุ่งความต้องการของประชาชนอย่างมีเหตุมีผลเป็นสำคัญ มีการพัฒนาองค์กรโดยเริ่มต้นพัฒนาที่ตัวบุคลากร ทั้งด้านวัฒนธรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ที่เหมาะสมให้แก่บุคลากรมีระบบการจัดเก็บความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานตามความก้าวหน้าในอาชีพ มีการระบุชัดเจนว่าคุณสมบัติของผู้จะเลื่อนตำแหน่งต้องสั่งสมความเชี่ยวชาญอะไรบ้าง ทำงานโดยยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ และวินัยอย่างเคร่งครัด ควรปลูกจิตสำนึกด้านการทำงานเป็น ทีม ให้แก่บุคลากรในหน่วยงานใช้หลักการมีส่วนร่วมภายในทีมงาน

กมลรัตน์ แสนใจงาม (2557) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เพื่อศึกษาสมรรถนะบุคลากรที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กมลรัตน์ได้สรุปผลการวิจัยว่า จากการแบ่งระดับสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำกลุ่มงานบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่จำเป็นต้องมีและที่เป็นอยู่ โดยภาพรวมบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีสมรรถนะที่จำเป็นต้องมีแบ่งเป็นสมรรถนะหลักที่จำเป็นต้องมีทั้งผู้บริหารสายวิชาการและสายสนับสนุน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสมรรถนะประจำกลุ่มงานที่จำเป็นต้องมีผู้บริหารอยู่ในระดับมาก สายวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุดและสายสนับสนุนอยู่ในระดับมาก สำหรับสมรรถนะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของบุคลากรแบ่งเป็น สมรรถนะหลักที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผู้บริหารอยู่ในระดับมาก สายวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และสายสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะประจำ กลุ่มงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งผู้บริหาร สายวิชาการและสายสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง การวิเคราะห์รูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่จากการเปรียบเทียบสมรรถนะที่จำเป็นต้องมีกับสมรรถนะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารสายวิชาการและสายสนับสนุนอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด แต่หลักในการปฏิบัติงานโดยทั่วไป การพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงเป็นสิ่งที่จำเป็น การพัฒนาสมรรถนะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการต่อไป

เชียง เกาชิต (2554) ได้ศึกษา สมรรถนะและคุณภาพบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ในทัศนะของนายจ้าง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรเศรษฐศาสตร์บัณฑิต สาขาการวิเคราะห์และการประเมินสมัยใหม่ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ทั้งจากการประเมินของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาประเมินตนเอง เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะจากมากไปน้อย

สมรรถนะที่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 6 สมรรถนะ คือ 1. การทำงานเป็นทีม 2. การมีจริยธรรม ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ 3. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนและชีวิตประจำวัน 4. ความรู้ความเข้าใจในสถิติ และการวิจัย 5. ทักษะการวิเคราะห์ 6. ความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐศาสตร์ สมรรถนะที่อยู่ในระดับดีจำนวน 8 สมรรถนะ คือ 1. การสื่อสารและนำเสนอ 2. ความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ แผนงานและโครงการ 3. การคิดเชิงระบบ 4. การเรียนรู้ตลอดเวลา (ทันเหตุการณ์) 5. ความรู้ความเข้าใจในการบริหารแผนงานและโครงการ 6. ความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการองค์กร พื้นฐาน 7. ความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ด้านการเงินและการบัญชี 8. ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลแผนงานและโครงการ และสมรรถนะที่อยู่ในระดับพอใช้คือ การใช้ภาษาอังกฤษ

2.4.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะในองค์กรภาคเอกชน เช่น

ในปัจจุบันองค์กรของเอกชนชั้นนำได้นำแนวคิดสมรรถนะไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานมากขึ้น และยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสมัยใหม่ที่องค์กรต้องได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับต้น ๆ มีการสำรวจพบว่ามี 708 บริษัททั่วโลกนำ Core competency เป็น 1 ใน 25 เครื่องมือที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 3 รองจาก Corporate Code of Ethics และ Strategic Planning (พสุ เดชะรินทร์, 2546: 13) แสดงว่า Core Competency จะมีบทบาทสำคัญที่จะเข้าไปช่วยให้งานบริหารประสบความสำเร็จจึงมีผู้สนใจศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักการของสมรรถนะมาปรับให้เพิ่มมากขึ้นหน่วยงานของรัฐและเอกชนของไทยหลายหน่วยงานได้ให้ความสนใจนำมาใช้ เช่น บริษัทปูนซีเมนต์ไทย บริษัท ปตท. จำกัด เป็นบริษัทด้านพลังงานของไทยที่แปรรูปมาจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยและสำนักงานข้าราชการพลเรือน เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวอย่างของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะในองค์กรภาคเอกชนมาพอสังเขปเช่น

งานของ*ทัศนีย์ จันทะนันท์, สิทธิชัย แจ่มปั้นรัก, มีนา ตูลาพัฒน์, อาริรัตน์ พุ่มชู และ ภิญาพัชญ์ นาคภิบาล* (2564) ได้ศึกษาปัจจัยจูงใจและปัจจัยวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อสมรรถนะพนักงาน ของ บริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน) งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของพนักงานจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจ และปัจจัยวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อสมรรถนะของพนักงาน ประชากร คือ พนักงานของบริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน) จำนวน 780 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) พนักงานที่มีอายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานที่มีเพศ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) ปัจจัยจูงใจ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความสำเร็จในการทำงานส่งผลต่อสมรรถนะของพนักงาน คิดเป็นร้อยละ 60.8 และ 3) ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การด้านวัฒนธรรมที่เน้นผลงาน และด้านวัฒนธรรมที่เน้นการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อสมรรถนะของพนักงานคิดเป็นร้อยละ 64.9

ชุตติมา วัฒนชัยสิทธิ์, สุนทรา โดบัวและวารุณี ลัภนโชคดี (2561) ได้ศึกษาสมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์ ผลการวิจัยพบดังนี้ *ประการแรก* สมรรถนะของนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์ มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Knowledge) มี 4 องค์ประกอบหลัก (2) ด้านทักษะเฉพาะทางของนักวิจัย (Skill) มี 5 องค์ประกอบหลัก (3) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept) มี 6 องค์ประกอบ (4) ด้านคุณลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) มี 12 องค์ประกอบ (5) ด้านแรงจูงใจ (Motive) มี 8 องค์ประกอบ *ประการที่สอง* แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์ พบว่า ในการพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์ควรใช้วิธีการดังต่อไปนี้ การฝึกอบรม การสอนงาน การฝึกปฏิบัติงานและทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ การมอบหมายงานที่สำคัญและติดตามผล การนำเสนอผลงานและการให้คำชมเชยหรือให้รางวัลในการทำงาน

ชุมพล รอดแจ่มและรุ่งระวี มั่งสิงห์ (2560) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะของนักบัญชี ตามคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของนักบัญชีตามคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์และเพื่อสร้างตัวบ่งชี้ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะของนักบัญชี ตามคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ด้านความรู้และปัญญาในวิชาชีพ (Knowledge) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) ด้านการปฏิบัติงาน (Working) ด้านความชำนาญ ในทักษะต่าง ๆ (expertise) ส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีตามคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าดัชนีดัชนี ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.244 ค่า GFI เท่ากับ 0.920 ค่า CFI เท่ากับ 0.960 และค่า RMR 0.064 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.074 แสดงถึงโมเดล ดังกล่าวมีความสอดคล้องในระดับที่ยอมรับได้ สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัย องค์กรควรให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวโดยนำมาเป็นแนวทางหรือนโยบายในการพัฒนาบุคลากรให้มี สมรรถนะครบทั้ง 4 ด้าน เพื่อส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีตามคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์

สำคัญ โรจนถาวร, เทอดศักดิ์ โรจนสุรภิตติและ ฐนันตร์ศักดิ์ บวรนนท์กุล (2559) ได้ศึกษาสมรรถนะหลักเฉพาะงานสำหรับนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในธนาคารไทย ผลการวิจัยสรุปว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 45 ปี ขึ้นไป สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจ อายุการทำงานในองค์กรน้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ในงานด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์น้อยกว่า 5 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนงานเกี่ยวกับ การฝึกอบรมมีระดับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ (2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรพบว่า ภาพรวมทั้ง 6

มิติ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความเชี่ยวชาญของสมรรถนะหลัก เฉพาะงานพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 10 ด้าน ส่วนระดับความสำคัญของสมรรถนะหลักเฉพาะงานความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ (4) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า มีเพียงปัจจัย ส่วนบุคคลด้านระดับตำแหน่งในองค์กรที่แตกต่างกันมีผลต่อสมรรถนะหลักเฉพาะงาน แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กรและด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับ สมรรถนะหลักเฉพาะงานในระดับปานกลางและระดับสูงตามลำดับ

ธนพล รุ่งเรือง (2558) ได้ศึกษาสมรรถนะบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์เพื่อเสริมสร้าง พฤติกรรมความภักดีต่อตราสินค้าแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะบุคลากรใน อุตสาหกรรมไมซ์ที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (1) ด้านการบอกต่อเชิงบวก จำนวน 5 ตัวแปร ดังนี้ เซาว์นปัญญา, ทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน กระชับ และมีตรรกะ, ทักษะการ ประสานงาน, ความมีจิตบริการ, ข้าราชการทางการตลาด: แนวโน้มทางการตลาด และข้าราชการ เกี่ยวกับสถานการณ์การแข่งขัน (2) ด้านการกลับมาใช้บริการซ้ำจำนวน 3 ตัวแปร ดังนี้ ทักษะการ สื่อสารที่ชัดเจน กระชับและมีตรรกะ, ความรู้เกี่ยวกับลูกค้า วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมไมซ์ ความต้องการ เป้าหมายเชิงธุรกิจ ปัจจัยความสำเร็จหลักและกระบวนการตัดสินใจ, เซาว์นปัญญา (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปกป้อง จำนวน 4 ตัวแปร ดังนี้ ทักษะต้นทุนกำไรเบื้องต้น, ความรู้ เกี่ยวกับลูกค้า วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมไมซ์ ความต้องการ เป้าหมายเชิงธุรกิจ ปัจจัยความสำเร็จ หลักและกระบวนการตัดสินใจ, ทักษะคิดเชิงบวกเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน, ทักษะการ ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (4) ด้านรวมจำนวน 4 ตัวแปร ดังนี้ ทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน กระชับ และมี ตรรกะ, ความรู้เกี่ยวกับลูกค้า วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมไมซ์ ความต้องการเป้าหมายเชิงธุรกิจ ปัจจัยความสำเร็จหลัก และกระบวนการตัดสินใจ, เซาว์นปัญญา, ทักษะการประสานงาน

พรพิมล พิทักษ์ธรรม (2559) ได้ศึกษาศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษาโรงแรม คอลัมน์ แวงค็อก กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะใน การปฏิบัติงานของพนักงาน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของ พนักงาน ผลการศึกษาพบว่าพนักงานโรงแรม คอลัมน์ แวงค็อก กรุงเทพมหานคร มีสมรรถนะในการ ปฏิบัติงาน ทั้งภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นสมรรถนะด้านทักษะที่อยู่ในระดับ ปานกลางเท่านั้น สำหรับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานพบว่า พนักงานโรงแรม คอลัมน์ แวงค็อก กรุงเทพมหานคร มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ทั้งภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น นอกจากนี้ผลการทดสอบ สมมติฐานพบว่า ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ของพนักงาน ซึ่งสวนใหญ่พนักงานจะมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ไม่ว่าจะปัจจัย ส่วนบุคคลหรือปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานก็ตามข้อสังเกตจากผลการวิจัยคือ

พนักงานที่มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านความสมดุลของชีวิตกับการทำงานต่ำมีสัดส่วนของผู้ที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานต่ำมากกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น องค์กรจึงควรให้ความสำคัญกับนโยบายในเรื่องของความสมดุลของชีวิตและการทำงานของพนักงานโดยเฉพาะการบริหารจัดการเวลาของพนักงาน

ธัญนันท์ ทองปานคุณานนท์ (2557) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัทโพสโค (ไทยแลนด์) จำกัด ผลการศึกษาพบว่า พนักงานบริษัท โพสโค (ไทยแลนด์) จำกัด โดยมีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานทั้งภาพรวม และรายด้านของพนักงานอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณารายด้านแล้วสามารถเรียงลำดับ ปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะในการทำงานจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ ความสมดุลของงานกับชีวิต ความผาสุกของพนักงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน สำหรับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท โพสโค (ไทยแลนด์) จำกัด ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วสามารถเรียงลำดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท โพสโค (ไทยแลนด์) จำกัด จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ด้านบุคลิกลักษณะประจำตัว ด้านความรู้ ด้านแรงจูงใจในการทำงานและด้านทักษะ

2.4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับโนรา

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้องกับการศึกษาเรื่องโนราจะพบว่า มีงานที่น่าสนใจประมาณ 4 กลุ่มหลัก ๆ โดยผู้วิจัยได้เลือกงานวิจัยที่อยู่ในช่วงไม่เกิน 10 ปี เช่นเดียวกับงานวิจัยเกี่ยวกับด้านสมรรถนะโดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มการศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

2.4.2.1 การศึกษาโนราในเชิงประวัติศาสตร์ พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง เช่น

พิทยา บุขรรัตน์ และเบญจวรรณ บัวขวัญ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง โนรา: การเปลี่ยนแปลงการปรับตัวและพลังสร้างสรรค์ ในการดำรงอยู่ของคีตนาฏยลักษณ์แห่งภาคใต้ โดยพิทยาและเบญจวรรณได้กล่าวถึงการแสดงโนราว่าเป็นการละเล่นที่ต้องมีการปรับตัวทั้งรูปแบบและเนื้อหา เพื่อให้สามารถสนองตอบความต้องการและ ค่านิยมของสังคมในแต่ละช่วงเวลาจึงจะสามารถดำรงอยู่ได้มาจนถึงปัจจุบัน และยังกล่าวอีกว่าการดำรงอยู่ของโนรานั้นยังเกิดจากพลังสร้างสรรค์ของโนราด้วยในฐานะที่โนราเป็นสื่อพื้นบ้านเป็น “สถาบันศิลปะและนันทนาการ” มีส่วนในการทำหน้าที่เพื่อความมีเสถียรภาพของสังคมส่วนรวม โนราจึงมีบทบาทหน้าที่ทั้งด้านความบันเทิง การประกอบพิธีกรรม การสร้างเอกภาพและสัมพันธภาพในสังคม การถ่ายทอดวัฒนธรรมชุมชนรวมทั้งการสร้างอัตลักษณ์ ศักยภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นและหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งเราสามารถมองเห็นได้จากวิถีชีวิตของชาวบ้านทั้งด้านความบันเทิง ความเชื่อ เศรษฐกิจ การเมือง ชีวิตความเป็นอยู่ ทัศนคติ อารมณ์ การใช้เหตุผลและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของคนในชุมชน

งานของพิทยาและเบ็ญจวรรณได้กล่าวถึงโนราในภาคใต้โดยมิได้เจาะจงถึงโนราคณะใดซึ่งต่างจากงานของ*ณัฐพร โกศัยกานนท์ และนัฏฐิกา สุนทรธนะผล (2559)* ที่เน้นศึกษาโรงครูในกระแสนการเปลี่ยนแปลงของโนราโรงครูคณะ ประสงค์ กำพลศิลป์โดยเน้นการปรับตัวของโนราโรงครูในปัจจุบันว่ามีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมปัจจุบันมากน้อยเพียงใดและยังคงรักษาขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของโนราโรงครูไว้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ ซึ่งคณะโนราประสงค์ กำพลศิลป์เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจเพื่อใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันทั้งด้านความเชื่อ การสืบทอดพิธีกรรมอันเก่าแก่ บริบททางวัฒนธรรมของโนราโรงครูและศึกษา การเปลี่ยนแปลงของโนราโรงครูในสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อประโยชน์การอนุรักษ์และสืบทอดดนตรี พิธีกรรมเก่าแก่ของภาคใต้ให้ลูกหลานได้เห็นความสำคัญและรักษาสืบต่อไป ผลการวิจัยพบว่าคณะโนราประสงค์ กำพลศิลป์เป็นคณะโนราโรงครูที่มีความพยายามจะรักษารักษาขนบธรรมเนียมและพิธีกรรมแบบดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุด มีการคงไว้ซึ่งขั้นตอนและพิธีกรรมแบบโบราณตามที่ได้รับจากการถ่ายทอดมาจากครูโนราโดยตรงแต่ก็ได้มีการปรับปรุงในส่วนของตนตรีเพื่อความเป็นระบบและไพเราะกลมกล่อมตามสมัยนิยมจากการที่ได้ศึกษาทางด้านดนตรีไทยในระดับอุดมศึกษา ส่วนในด้านความเชื่อต่อพิธีกรรมมีการผสมผสานความเชื่อทางไสยศาสตร์แบบดั้งเดิมและแนวคิดในเชิงจิตวิทยาสมัยใหม่

งานอีกชิ้นที่น่าสนใจที่กล่าวถึงการแสดงโนรามาลาเซียที่กล่าวถึงการดำรงอยู่และการสืบทอดโนราที่มีชีวิตในบริบทภาคใต้เท่านั้นนั่นคืองานของ*ปริยารัตน์ เชาวลิตประพันธ์ (2558)* ที่ได้ศึกษาวัฒนธรรมโนรา: การดำรงอยู่และการสืบทอดในบริบทของบ้านปลายระไม อำเภอบึงตัวรัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ประเทศมาเลเซีย ปริยารัตน์สรุปในงานของเธอถึงการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมโนราของชาวสยามบ้านปลายระไมซึ่งพบว่า ดำรงอยู่ในรูปของวรรณกรรมทั้งวรรณกรรมมุขปาฐะ ได้แก่ ตำนานครุหมอโนราท้องถิ่น นิทานเรื่องพระสุธน-มโนห์รา พระรถ-เมรี และวรรณกรรมลายลักษณ์ ได้แก่ บทโนราที่ใช้ในพิธีกรรมโนราโรงครูซึ่งคล้ายคลึงกับที่พบในภาคใต้ ส่วนการดำรงอยู่ในรูปของพิธีกรรมพบว่า พิธีกรรมโนราโรงครูที่นี่มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือเพื่อแก้บนและเพื่อตัดจุกโนราใหม่ ธรรมเนียมปฏิบัติและขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมยังคงดำเนินตามแบบแผนที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่อดีต พบว่าที่บ้านปลายระไมมีโนรา 2 คณะ มีทั้งโนราหญิงและโนราชายนิยมให้โนรารุ่นหลังเป็นผู้ประกอบพิธีตัดเหมยราย ชาวสยามที่ไทรบุรียังคงมีความเชื่อเกี่ยวกับครุหมอโนรา นับถือครุหมอโนราทั้งที่เป็นบรรพบุรุษและเป็นครุหมอโนราในท้องถิ่นและเชื่อว่าครุหมอส่วนใหญ่เดินทางมาจากประเทศไทย ส่วนร่างทรงนั้น มาจากการเลือกของครุหมอ ร่างทรงคนหนึ่งอาจมีครุหมอมาลงได้หลายองค์ ปัจจัยในการสืบทอดวัฒนธรรมโนราบ้านปลายระไม มีทั้งหมด 4 ประการ ได้แก่ 1) การยังคงมีผู้สืบทอดการเป็นโนรา โดยเฉพาะในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมามีคนรุ่นใหม่ที่มาฝึกหัดโนราและเข้าพิธีตัดจุกเป็นโนราใหญ่หลายคนด้วยความเต็มใจและความภาคภูมิใจ 2) การที่ชาวบ้านปลายระไมยังคงมีความเชื่อเรื่องครุหมอโนราอย่างเหนียวแน่น โดยเชื่อว่าครุหมอช่วยคุ้มครองให้รอดพ้นจากอันตราย โรคภัย

ใช้เจ็บต่าง ๆ ตลอดจนบันดาลให้สมปรารถนา แล้วจึงจัดโนราโรงครูดอแทน 3) พิธีกรรมโนราโรงครูดอ จึงยังคงมีการจัดสืบเนื่องต่อมาและในปัจจุบันยิ่งมีมากขึ้นเนื่องจากชาวบ้านบนบานครุหมอกันมาก 4) ชุมชนปลายระไมเองมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งความพร้อมด้านเศรษฐกิจ การมีเครือข่ายญาติพี่น้องที่เหนียวแน่น ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทย ค่านิยมเรื่องการบูชาครุ ความกตัญญู กตเวทีก การรักษาสัจจะ รวมทั้งความภาคภูมิใจในการเป็นคนสยาม

ด้านงานของ *จตุติกา โภคสมมณี* (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการแสดงโนราตามสายโนราที่มีได้เฉพาะจงเฉพาะวงโนราใดเพียงวงโนราหนึ่งเท่านั้น โดยจตุติกาศึกษาเรื่อง พัฒนาการแสดง โนราสายขุนอุปถัมภ์ภนรากร (พุ่ม เทวา) ซึ่งพบว่าการแสดงโนราที่ปรากฏอยู่ในสังคมภาคใต้ปัจจุบันได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงมาหลายยุคสมัย มีการแลกเปลี่ยนหรือรับอิทธิพลมาจากสิ่งรอบตัวหรือศิลปะการแสดงรูปแบบอื่นที่เข้ามาผสมผสาน เมื่อใดที่สังคมเกิดความพอใจสิ่งเหล่านั้นก็จะอยู่ได้ แต่ถ้าหากสังคมไม่นิยมชมชอบถึงการปรับเปลี่ยนการแสดงเหล่านั้นก็จะสูญหายไปทุกอย่างที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มเติมปรับเปลี่ยนหรือลดลง การสร้างลักษณะเด่นพิเศษนั้นก็เพื่อที่จะสร้างความอยู่รอดและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน

2.4.2.2 การศึกษาโนราในเชิงกระบวนการร่ายรำและการแสดง เช่น

งานเกี่ยวกับโนราในกลุ่มนี้ผู้วิจัยพบงานที่ใหม่ล่าสุดนั้นคือในปี 2563 เป็นงานของ *ธวัชชัย ชัยศรีและภกามาต จิรจรรุภัทร* (2563) ผลการวิจัยพบว่า การแสดงโนราโรงครูดอขณะนี้ เป็นคณะเดียวที่มีนายโรงโนราเป็นผู้หญิงมีการสืบทอดมาแล้ว 29 ปี ถึงแม้ว่าระยะเวลาที่ใช้ในการสืบทอดของคณะไม่มากนัก แต่การแสดงโนราโรงครูดอขณะนี้มีการสืบทอดจากคณะโนราอินแก้วซึ่งเป็นสายตระกูลโนราชายที่มีต้นกำเนิดมาจากคณะโนราสามทอง ช่วงยุคของปลายรัชกาลที่ 1 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ ใช้ผู้แสดง 8 คน ได้แก่ นายโรงโนราผู้หญิง 2 คน นักแสดง 1 คน ลูกคู่ 5 คน การแต่งกายมี 3 แบบ ได้แก่ 1) แบบเครื่องสาย 2) แบบเครื่องเบาะ 3) แบบตัวตลกใช้ วงดนตรีพื้นบ้าน โนราบรรเลงประกอบการแสดง มีบทร้อง 43 บท ลักษณะของท่าร่ายจะปฏิบัติท่าร่ายนั่งเรียบพื้นและทำยืนด้วย จังหวะจนถึงปานกลาง เอกลักษณะที่ปรากฏของการแสดงโนราโรงครูดอเป็นการแสดงที่ผสมผสานระหว่างโนราโรงครูดอโนราแขกและมะโย่ง จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคณะ นอกจากนี้การแสดงโนราโรงครูดอยังสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของโนราผู้หญิงในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ สร้างความรักและการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมในสังคมที่ผสมผสาน พหุวัฒนธรรมของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมได้อย่างลงตัว

ส่วนงานของ *พัทธานันท์ สมานสุข* (2559) ได้ศึกษาการสืบทอดโนราเพื่อการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมพื้นบ้าน แต่เขาเน้นศึกษาเฉพาะโนรายก ชูบัวโดยพบว่า คุณค่าของโนรามี 6 ด้าน คือ (1) ด้านร่างกาย ทำให้สรีระแข็งแรง ระบบไหลเวียนเลือดดี มีรูปร่างกำยำและบึกบึน เป็นที่น่าเกรง

ขาม (2) ด้านจิตใจ ทำให้มีสมาธิดี จิตใจได้ผ่อนคลาย ช่วยยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น มีจิตใจที่ละเอียดอ่อนละเอียดละไม เป็นการใช้นิราเพื่อกล่อมเกลาจิตใจทั้งผู้ชมและผู้แสดง (3) ด้านสุนทรียศาสตร์ สัมผัสได้จากท่ารำที่สง่างามทรงพลัง แผงด้วยคตินิยม ความเชื่อและภูมิปัญญา รวมถึงชุดลูกปัดโนราและดนตรีที่มีท่วงทำนองกระฉับกระเฉงและเร้าใจ (4) ด้านจริยศาสตร์ เป็นการสอนผ่านบทกลอนโนราที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักและหยั่งรู้ นำไปสู่การยกระดับเพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (5) ด้านทัศนศิลป์ เห็นได้จากเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับที่มีสีสันฉูดฉาด สร้างสรรค์เป็นงานศิลป์เฉพาะตัว (6) ด้านวรรณศิลป์ เห็นได้จากบทกลอนโนราที่ใช้ภาษากล้นเข้าใจง่ายและมีหลากหลายรูปแบบ เช่น กลอนสี่ กลอนหก กลอนแปด กาพย์ ยานี 11

และในปีเดียวกับผู้วิจัยได้พบงานของ*สมโภชน์เกตุแก้ว, สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และพีระ พันลูกท้าว* (2559) ที่ได้ศึกษากลวิธีการรำโนราท่าบพ ผลการศึกษาพบว่า คุณสมบัติของผู้รำโนราท่าบพจากการศึกษาวิเคราะห์การรำโนราท่าบพทำให้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กระบวนการของการรำดังต่อไปนี้ (1) มีความรู้ความสามารถในฉันทลักษณ์ของบทกลอน มีความเชี่ยวชาญในการแต่งคำกลอน และมีปฏิภาณ ไหวพริบในการโต้ตอบด้วยคำกลอน (2) มีความรู้ ความสามารถที่ดีในการรำท่าหลักของโนราสามารถพลิกแพลงท่ารำให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการร้องและจังหวะดนตรี (3) มีบุคลิกของผู้สร้างความบันเทิง (Entertainer) เพราะโนราท่าบพต้องร้อง เล่น เต้น รำ (4) มีไหวพริบปฏิภาณในการพลิกแพลงทั้งการร้อง การเล่น การเต้น และการรำและจากการศึกษาวิจัยพบว่า กระบวนการสร้างสรรค์ท่ารำโนราท่าบพนั้นจะมีกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์ท่ารำของการรำโนราท่าบพดังนี้ (1) สร้างท่ารำให้ สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งที่กล่าวถึงในคำร้อง (2) นำเอาอวัยวะในร่างกายที่พ้องเสียงกับสิ่งที่กล่าวถึงมาใช้สื่อความหมายตามค่านั้น ๆ (3) ใช้การแสดงออกด้วยการจัดทำสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย (4) ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบบทร้องเพื่อสร้างจินตนาการในความคิดของผู้ชม (5) ใช้ลักษณะท่ารำเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ (6) ใช้การประยุกต์จากท่ารำแม่บทของโนรา

2.4.2.3 การศึกษาโนราในเชิงความเชื่อและพิธีกรรม เช่น

วรรณกร พลพิชัยและเจตนา อินยะรัตน์ (2561) การศึกษาความเชื่อ พิธีกรรมและรูปแบบการสืบทอดครุหมอนโนราและโนราโรงครูในตำบลปริก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมครุหมอนโนราและโนราโรงครูปรากฏสองลักษณะ คือ (1) ความเชื่อโดยทั่วไป ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการสืบทอดเชื้อสายโนราความเชื่อเรื่องการครอบเทริดหรือผูกผ้าใหญ่ คือ พิธีกรรมการเข้าสู่การเป็นโนราโดยสมบูรณ์ ความเชื่อเรื่องการผูกผ้าปล่อย คือ พิธีกรรมการตัดขาดจากการเป็นโนรา ความเชื่อเรื่องการรำสอดเครื่องสอดกำไล คือ พิธีกรรมการฝากตัวเป็นลูกศิษย์ (2) ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องการรักษาอาการเจ็บป่วย

ความเชื่อเรื่องร่างทรงที่ใช้ร่างทรงเพื่อติดต่อกันระหว่างคนทั่วไปกับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วและความเชื่อเรื่องการแก้บนที่จัดทำขึ้นเมื่อได้สิ่งที่พึงประสงค์จากโนรา ในส่วนของพิธีกรรมพบว่ามี 6 พิธีกรรม คือ (1) พิธีกรรมครอบเทริดหรือผูกผ้าใหญ่ (2) พิธีกรรมการผูกผ้าปล่อย (3) พิธีกรรมการรำสอดเครื่องสอดกำไล (4) พิธีกรรมการรักษาความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับร่างกายในลักษณะต่าง ๆ (5) พิธีกรรมที่ใช้ร่างทรงเพื่อติดต่อกันระหว่างคนทั่วไปกับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วและ (6) พิธีกรรมการแก้บน ในขณะที่รูปแบบการสืบทอดมีสองรูปแบบคือ (1) สืบทอดตามสายของการสืบทอดครูหมอโนรา และโนราโรงครูได้แก่ สืบทอดในระบบเครือญาติ และ (2) รูปแบบการสืบทอดของครูหมอโนราและโนราโรงครูได้แก่ รูปแบบการสืบทอดความเชื่อและรูปแบบการสืบทอดพิธีกรรม

ธราทิพย์ กันตะวงษ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การรำโนราแทงเข้ในพิธีไหว้ครูโนราของวัดท่าแค จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าการรำโนราแทงเข้เป็นการรำอวดฝีมือและความสามารถของผู้แสดง อันเป็นมรดกวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้ซึ่งถือเป็นพิธีกรรมสำคัญของเชื้อสายนักแสดงโนราทางภาคใต้ โดยให้วัดท่าแค ตำบลท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เป็นศูนย์กลางของการทำพิธีโนราแทงเข้ ธราทิพย์สรุปงานว่า โนราได้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามกระแสโลกแห่งเทคโนโลยี โดยเฉพาะ ทำให้ความนิยมในศิลปะการรำโนราแทงเข้ลดน้อยลงโดยเยาวชนได้หันไปสนใจกับความบันเทิงทันสมัยจนเกินขอบเขตก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนไปจากวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยชาวบ้านเชื่อว่า บ้านท่าแคเป็นแหล่งกำเนิดโนราและเป็นแหล่งสถิตหรือพำนักของครูโนรา พิธีไหว้ครูหรือโนราโรงครูเป็นพิธีกรรมที่แสดงถึงความกตัญญูต่อครูหมอโนราและบรรพบุรุษที่เป็นโนรารวมทั้งพิธีแก้บนในกรณีที่มีการบนบานในด้านสุขภาพ หน้าที่การงานหรือเรื่องอื่น เป็นเวทีให้คนในชุมชนภาคใต้ได้ร่วมกันสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น สร้างเรื่องราวและและสังคมของตนเองขึ้นเพื่อส่งเสริมและสืบสานศิลปะการแสดงพื้นถิ่นภาคใต้ และเพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้มีเวทีการแสดงและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ณัฐวัตร อินทร์ภักดี (2559) คติชนสร้างสรรค์ จากความเชื่อเรื่องครูหมอโนราที่ตำบลท่าแค จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า “คติชนสร้างสรรค์” จากความเชื่อเรื่องครูหมอโนราที่ตำบลท่าแค จังหวัดพัทลุง พบทั้งในโนราพิธีกรรมและโนร่าบันเทิง ในโนราพิธีกรรมมีทั้งการสร้างสรรคจากคติชนในลักษณะที่เป็น “คติชน สร้างสรรค” คือพิธีกรรมและองค์ประกอบพิธีกรรมที่สร้างใหม่เพื่อเน้นการสืบทอดความเชื่อเดิมที่มีมาในวิถีชีวิต และ การสร้างสรรค์จากคติชนในลักษณะที่เป็น “สินค้าวัฒนธรรม” เพื่อจำหน่ายเป็นสำคัญ ได้แก่ เครื่องรางของขลัง และ ของที่ระลึกต่าง ๆ ที่มาจากอุปกรณ์ในการประกอบพิธีกรรมและการแสดง ส่วนโนร่าบันเทิงมีการตั้ง “คณะเทพ ศรีทธา” ขึ้นเพื่อการแสดงโนร่าเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การแข่งขันในรายการคนไทยขึ้นเทพ การสร้างสรรค์ละครร้องเรื่องไกรทอง และการแสดงภาพยนตร์เรื่องเทริด นอกจากนี้ยังมีการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายขึ้นใหม่ในโนร่าลูกทุ่ง บันเทิงอีกด้วย ปราบฏการณ “คติชนสร้างสรรค์” ที่เกิดขึ้นที่ตำบลท่าแคนี้เกิดจาก

ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ นโยบายของ หน่วยงานราชการทั้งภายในและภายนอกชุมชนที่เป็นหน่วยงานภายในชุมชน คือเทศบาลตำบลท่าแค และโรงเรียน บ้านท่าแค (วันครู 2500) ส่วนหน่วยงานภายนอกชุมชน คือจังหวัดพัทลุงและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง ปัจจัยต่อมาคือการเปลี่ยนเจ้าพิธีกรรมใหม่ของโนราโรงครูวัดท่าแค และอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างมากคือ บริบทการท่องเที่ยว

งานเกี่ยวกับโนราวัดท่าแคอีกเรื่องหนึ่งนั่นคือ งานของ*ศิริภัสร์ ศรีแก้ว* (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง โนราโรงครูวัดท่าแค: การสืบสานท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสืบสานโนราโรงครูวัดท่าแคท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ผลการวิจัยพบว่า การสืบสานพิธีกรรมโนราโรงครูวัดท่าแคในอดีตมีรูปแบบและขั้นตอนที่เรียบง่ายตามธรรมเนียมของพิธีกรรมที่มีการจัดพิธีกรรมโนราโรงครูวัดท่าแคขึ้นเป็นครั้งแรก ปัจจุบันในยุคกระแสโลกาภิวัตน์เข้ามาในชุมชนวัดท่าแคการสืบสานพิธีกรรมโนราโรงครูวัดท่าแคได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ สร้างจิตสำนึกภักดีวัฒนธรรมชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะโนรา คนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ การสร้างความ น่าสนใจ เช่น การใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมทั้งประชาสัมพันธ์พิธีกรรมโนราโรงครูวัดท่าแคให้เป็นที่รู้จักของคนภายนอก การปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม การสืบสานพิธีกรรมโนราโรงครูวัดท่าแคที่เกิดขึ้นมาจากการยอมรับของคนในชุมชน เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ คนส่วนใหญ่กลับมองว่าเป็นสิ่งที่ทำให้วัฒนธรรมชุมชนถูกทำลาย โดยการเข้ามาของและยอมรับวัฒนธรรมต่างชาติ แต่การสืบสานโนราโรงครูวัดท่าแคในกระแสโลกาภิวัตน์กลับมองว่ามีข้อดี โดยการปรับเพิ่มเติมย่อมส่งผลดีต่อพิธีกรรมโนราโรงครู ทำให้วัฒนธรรมชุมชนกลับมาหรือฟื้นอีกครั้งเพื่อการดำรงอยู่ของพิธีกรรมโนราโรงครูวัดท่าแค

2.4.2.4 การศึกษาโนราในเชิงประยุกต์กับศาสตร์อื่น ๆ เช่น

งานศึกษาด้านโนราในกลุ่มนี้มักจะเป็นงานในเชิงประยุกต์ที่เน้นโนราในแง่ของการแสดงที่มีบทบาทต่อสังคม เช่น งานของ*สุรศักดิ์ ลอยใหม่* (2562) ได้ศึกษาเรื่อง พื้นที่โนรา ความเท่าเทียมทางเพศ งานชิ้นนี้เป็นการศึกษาโนราในเชิงประยุกต์ที่เน้นการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในรูปแบบศิลปะการแสดงทางทัศนศิลป์ (Performance Art) ผสมสื่อใหม่ เช่น วิดีโอ ดนตรีแสง สีเสียง และเงา อันเป็นสื่อที่เต็มไปด้วยการ เคลื่อนไหว จังหวะ และเวลา มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะแบบใหม่ โดยมีแรงบันดาลใจจากพื้นที่กลางของความเป็นโนราที่มีลักษณะพิเศษและเฉพาะ เป็นพื้นที่แห่งความเท่าเทียม รองรับความเป็นปัจเจกบุคคลซึ่งล้วนมีความต่างกัน สามารถแสดงออกถึงจิตวิญญาณแห่งความเป็นสตรีเพศของเพศ ทางเลือกอย่างอิสระ ผลของการศึกษาและสร้างสรรค์ในครั้งนี้เขาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ ผลงานให้ตรงต่อวัตถุประสงค์ โดยแสดงออกเป็นผลงานวิดีโอศิลปะการแสดงทางทัศนศิลป์ (Performance Art) จำนวน 1 ชิ้น เวลา 09.19 นาทีแบ่งองค์ประกอบเป็น 4 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ตำนานกำเนิดโนรา ช่วงที่ 2 โนราคล้องหงส์ช่วงที่ 3 โนราบูชายัณห์ และช่วงที่ 4 พื้นที่แห่งความเท่าเทียมและอิสรภาพ เพื่อ

สะท้อนและแสดงถึงการมีตัวตนของกลุ่มเพศทางเลือก การยอมรับและเคารพในสิทธิเสรีภาพ ตลอดจนการก้าวข้ามอคติสู่กระบวนการแห่งการหลุดพ้นในการแสดงออกอย่างอิสระ

ส่วนงานอีกชิ้นหนึ่งที่มีการกล่าวถึงการแสดงโนราในมิติที่เกี่ยวกับทางเพศอีกเรื่องหนึ่งนั้น คืองานของ *สันติชัย ไยมัใหม่* (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง มายาคติผ่านเพศสภาพผ่านสัญญาในพิธีโนราลงครุที่เน้นการศึกษาสัญญาที่สื่อถึงความเป็นผู้หญิงและความเป็นชายในพิธีโนราลงครุ และศึกษามายาคติทางเพศผ่านสัญญาในพิธีโนราลงครุซึ่งเป็นการศึกษาที่ค่อนข้างทันสมัยที่ไม่ได้มองแค่กรอบของการแสดงโนราเพียงแค่การเล่นหรือพิธีกรรมเพียงเท่านั้น สันติชัยพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้วสัญญาเหล่านี้จะสื่อความหมายถึงความเป็นชายมากกว่าความเป็นหญิง ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยเกื้อหนุนให้ความเป็นชายสามารถปรากฏอยู่ในสัญญาโดดเด่นมากกว่าความเป็นหญิง คือ ปัจจัยทางด้านตำนานการเกิดโนรา ปัจจัยด้านศาสนาและความเชื่อ และปัจจัยทางโครงสร้างของสังคมภาคใต้ ส่งให้มายาคติของความเป็นชายสามารถยึดครองพื้นที่ทางกายภาพคือ “พิธีกรรม” พื้นที่ทางสังคมคือ “ระบบเครือญาติ” และพื้นที่ทางความคิดคือ คติเกี่ยวกับ “ผี” ในพิธีโนราโรงครุได้เหนือความเป็นหญิง แต่อย่างไรก็ตามสันติชัยสรุปว่า แม้ความเป็นชายจะมีความโดดเด่นเหนือกว่าความเป็นหญิงผ่านมายาคติทางเพศสภาพที่ยึดครองพื้นที่ในพิธีโนราลงครุ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าความเป็นหญิงเหล่านี้จะถูกความเป็นชายเบียดขับออกไป ในทางกลับกันความเป็นหญิงจะถูกวางไว้ในตำแหน่ง “ผู้ตาม” ส่วนความเป็นชายจะเป็น “ผู้นำ” เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจะยิ่งทำให้ความเป็นชายสำคัญมากขึ้นซึ่งเป็นกลวิธีการสร้างอำนาจตามระบบ “สังคมปิตาธิปไตย”

สำหรับที่นำเสนอมิติของโนราที่มีใช้ในรูปแบบการแสดง แต่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการนำชุดโนรามาสร้างสรรค์เป็นผ้าสำหรับการตกแต่งสถานที่ อาทิ งานของ *อัจฉิพร มัชฌิมะ* (2559) เรื่อง โนรา : การสร้างสรรค์ศิลปกรรมผ้าสำหรับตกแต่งโรงแรมโนรา ปีช รีส์อร์ท แอนด์ สปา เกาะสมุยเพื่อการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมผ้าที่มีความสัมพันธ์กับสถานที่เฉพาะกรณี คือ โนรา ปีช รีส์อร์ท แอนด์ สปา เกาะสมุย อัจฉิพรได้ศึกษาข้อมูลและทำการวิเคราะห์พื้นที่ที่จะออกแบบติดตั้งผลงาน ทั้งด้านแนวความคิดของโรงแรม โครงสร้างสถาปัตยกรรม และรูปแบบการตกแต่งภายในของสถานที่ตลอดจนสิ่งแวดล้อม ที่สื่อให้เห็นถึงความงามในศิลปะพื้นบ้านโนราและความเป็นปักษ์ใต้ ผ่านผลงานศิลปกรรมผ้าที่สร้างขึ้นในรูปแบบศิลปะกึ่งนามธรรมที่สื่อถึงความรู้สึกทั้งเข้มแข็งและอ่อนโยนของโนราในบรรยากาศสีสันแบบปักษ์ใต้ ด้วยการนำวัสดุพื้นถิ่นอย่างผ้าลูกไม้ ผ้าปาเต๊ะนำมาออกแบบสร้างสรรค์ผ่านวิธีการทางงานศิลปกรรมผ้าในรูปแบบเฉพาะตัว อัจฉิพรได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมผ้าทั้งหมด 9 ผลงาน และจำลองการติดตั้งในพื้นที่ของโรงแรม 5 จุด คือ ส่วนต้อนรับประชาสัมพันธ์ บริเวณอโนดาต สปา และห้องนอน 3 ประเภท เมื่อทดลองติดตั้งผลงานเข้ากับสถานที่แล้วได้ผลว่ามีความเหมาะสมกับรูปแบบการตกแต่งภายในของโรงแรมที่มีอยู่เดิมโดยไม่

ต้องปรับเปลี่ยนสถานที่ที่สามารถสร้างความงามทางสุนทรีย์และเสริมบรรยากาศทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นแนวคิดหลักของโรงแรมให้มีความชัดเจนมากขึ้น

สำหรับงานที่กล่าวถึงโนราในเชิงบทบาททางสังคมนั้นคืองานของ *จิรวรรณ ศรีหนูสุด* (2558) เรื่อง ศิลปะการแสดง “โนรา” กับการพัฒนาชุมชน : บ้านเกาะประดู่ ตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง จิรวรรณนำเสนอแง่มุมของงานพัฒนาชุมชนที่นำศิลปะการแสดงโนรามาใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานอันเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่สอดคล้องกับภูมิวัฒนธรรม ชุมชนท้องถิ่นที่มีศิลปะการแสดงโนราเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและเกิดขึ้นบนฐานความสามารถของคนในชุมชนซึ่งเห็นถึงความหลากหลายของการนำมาใช้ ทั้งการฟื้นฟู การสืบทอด การอนุรักษ์และการประยุกต์ใช้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนในพื้นที่ชุมชนบ้านเกาะประดู่ จังหวัดพัทลุง อันนำมาสู่การทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรม กระบวนการเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน การมีส่วนร่วมของคนในการพัฒนาและภาวะแห่งการพึ่งตนเองได้ของชุมชน ซึ่งเห็นถึงความรุ่งเรืองและชะงักงันของศิลปะ การแสดงโนราที่เป็นไปตามวิถีการนำมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ของคนในชุมชน

และเรื่องสุดท้ายเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับโนรากับบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ งานของ *จุฑารัตน์ มีสุขศรี* (2558) เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศิลปะการแสดงโนราโรงครูวัดท่าแคเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรม ผลการศึกษา พบว่าการจัดกิจกรรมโนราโรงครูท่าแคนั้นมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น (โนราโรงครูท่าแค) กลุ่มผู้สืบทอด (โนรา) และกลุ่ม คณะที่ปรึกษาองค์การทางภาครัฐของจังหวัดพัทลุงโดยการมีส่วนร่วมนั้นได้สอดแทรกอยู่ตั้งแต่ลำดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและในส่วนของแนวทางการจัดการศิลปะการแสดงโนราโรงครูวัดท่าแคเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมโดยองค์ประกอบที่สำคัญพบว่า (1) การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องส่งเสริมการท่องเที่ยว (2) การส่งเสริมเศรษฐกิจและการตลาด (3) การตระหนักความสำคัญของกิจกรรมการท่องเที่ยว (4) การพัฒนาของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่สามารถเชื่อมโยงไปกับกระแสโลกาภิวัตน์ในทิศทางของการบริโภควัฒนธรรม

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,715 คน (ข้อมูล ณ 3 กรกฎาคม 2563) และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถโดดเด่นทางด้านโนราเพิ่มเติมซึ่งเลือกเก็บเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจในเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกมาจำนวน 10 คน และซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีคะแนนระดับสมรรถนะที่โดดเด่น รวมทั้งการสัมภาษณ์ (1) ตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ (2) ตัวแทนจากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (3) อาจารย์ผู้สอนโนรา (4) ตัวแทนจากวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา (5) นักแสดงโนรา (6) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราซึ่งเป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรอนุรักษ์ต่อไป

สำหรับการเก็บประชากรกลุ่มตัวอย่างในเชิงปริมาณนั้นจะเก็บจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2563 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์หาข้อสรุปตามแนวทางของวัตถุประสงค์การวิจัย โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ศึกษาเต็มเวลาในวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) โดยการขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เพื่อให้ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามจาก Google Form ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ในระบบคิวอาร์โค้ดแล้วแจกให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อให้ นักศึกษาตอบแบบสอบถามต่อไป

3.2 รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพร่วมกันในระยะต่างๆ ของการวิจัยทั้งการเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล เพื่อหาคำหาตอบของการวิจัยที่มีความครอบคลุม ลุ่มลึกและชัดเจนตาม

วัตถุประสงค์ที่วางไว้ทั้ง 5 ข้อ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่ศึกษามากขึ้น โดยมีแนวทางในการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 3.1 รูปแบบการวิจัยและประเด็นการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ศึกษา	รูปแบบการวิจัย	ประเด็นการศึกษา
1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา	การวิจัยเชิงปริมาณ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)	1. ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา - ความรู้ด้านแหล่งกำเนิดโนรา - ความรู้เกี่ยวกับท่ารำ - ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย - ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดนตรี - ความรู้เกี่ยวกับศิลปโนรา 2. สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา - การรำ - การร้อง - การทำบทย - การเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา - ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา 3. สมรรถนะทางการวัดคุณค่าของโนรา - คุณค่าด้านร่างกาย - คุณค่าด้านจิตใจ - คุณค่าด้านความเชื่อ - คุณค่าด้านจริยธรรม - คุณค่าด้านสุนทรียภาพ
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา	การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน	การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะ - ปัจจัยด้านครอบครัว - ปัจจัยด้านสังคม

วัตถุประสงค์ที่ศึกษา	รูปแบบการวิจัย	ประเด็นการศึกษา
	(Standard Deviation, S.D.)	- ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม - ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ - ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา	การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ กับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะทางด้านความรู้ สมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถ และสมรรถนะทางการวัดคุณค่าของโนรา
4. เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนราที่โดดเด่น	การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง	สัมภาษณ์นักศึกษาที่มีความสามารถโดดเด่นทางด้านโนราในประเด็นของสมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถ (Skills) เป็นหลัก จำนวน 10 คน เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาเหล่านี้โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ 4 ประเด็นคือ - แรงจูงใจในการแสดงโนรา (Motives) - อุปนิสัยที่เป็นคุณลักษณะของนักแสดงโนรา (Traits) - อัตมโนทัศน์ (Self-Concept) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองเกี่ยวกับการเป็นนักแสดงโนรา - บทบาททางสังคม (Social Role) บทบาทของนักแสดงโนราในทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ
5. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็น	การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการใช้	ผู้วิจัยศึกษาหาแนวทางการในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ที่ศึกษา	รูปแบบการวิจัย	ประเด็นการศึกษา
ศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป	สัมภาษณ์เชิงลึก แบบไม่มีโครงสร้าง	อันดีงามของภาคใต้ที่ควรอนุรักษ์โดยสัมภาษณ์จาก (1) ตัวแทนผู้บริหารจากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (2) ศิลปินนักแสดงโนรา (3) ตัวแทนผู้บริหารจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ (4) ตัวแทนจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา (5) อาจารย์ผู้สอนทางด้านโนราและ (6) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้

3.3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.3.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาภาคปกติชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ศึกษาเต็มเวลาในวันปกติ (จันทร์-ศุกร์) ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,715 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2563: 1) และมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 โดยหลังจากที่ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973: 727-728)

สูตร	n	=	$\frac{N}{1 + Ne^2}$
เมื่อ	n	=	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	จำนวนประชากร
	e	=	ค่าความคลาดเคลื่อน
แทนค่าในสูตร	n	=	$\frac{2715}{1 + (2715 \times 0.05^2)}$
		=	$\frac{2715}{7.79}$
		=	348.52

จากการคำนวณผู้วิจัยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ด้วยการใช้จำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้มากำหนดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ในแต่ละ

คณะภายในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้หากนักศึกษาคนใดที่ไม่รู้จักการแสดงโนราผู้วิจัยจะให้นักศึกษายุติการตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยตามจำนวนคณะ 8 คณะ (อาธง สุทธาศาสน์, 2527: 120-121) แสดงดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาแต่ละคณะ

ลำดับ	คณะ	จำนวนนักศึกษา	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
1	คณะวิทยาการจัดการ	993	127
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	524	67
3	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	416	53
4	คณะครุศาสตร์	336	43
5	คณะศิลปกรรม	204	26
6	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	118	16
7	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	124	16
	รวม	2,715	348

3.3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการศึกษาเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพโดยยึดหลักเพื่อการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Kerlinger (1986: 392) ที่กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยที่ดีจะต้องสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน และแนวทางของ Miles and Huberman (1994: 145) ที่เสนอว่า ในการกำหนดเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเชิงคุณภาพควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย และกลุ่มตัวอย่างที่เลือกควรให้ข้อมูลเชิงลึกที่เพียงพอที่จะอธิบายปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยได้เลือกนักศึกษาที่มีระดับคะแนนด้านสมรรถนะอยู่ในระดับที่มากจำนวน 10 คนโดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยนักศึกษากลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่นอันเป็นสมรรถนะที่ซ่อนอยู่ภายใน (Hidden Competencies) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ซึ่ง Nastari and Schensul (2005: 177-195) ได้กล่าวว่า การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้นถ้าเป็นอัตชีวประวัติ (Biography) อาจเลือก 1 คนได้ แต่หากเป็นกรณีศึกษา (Case Study) ควรมีประมาณ 10 คนหรือหากข้อมูลที่ได้มีความอิมตัวอาจใช้ข้อมูลที่น้อยกว่าได้ เมื่อผู้ให้ข้อมูลตอบเหมือน ๆ กันหรือซ้ำกันและไม่ได้ข้อมูลใหม่เพิ่มขึ้นผู้วิจัยอาจจะยุติการเพิ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 5 ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Criterion Based Selection) (Kerlinger and Lee, 2000: 693)

โดยเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโนราได้แก่ โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของนักวิชาการด้านสมรรถนะโดยเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถนะเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 องค์ประกอบของสมรรถนะ

องค์ประกอบของสมรรถนะ	David C. Mc Cleland (1973, pp. 1-14.),)	Boyatzis (1982 pp. 229-234)	Spencer and Spencer (1993, pp. 9-12)	Kaplan and Norton (2004 pp. 231-232)
Knowledges	√	-	√	√
Skills	√	√	√	√
Values	-	-	-	√
Self-concepts	√	√* Self image	√	-
Traits	√	√	√	-
Motives	√	√	√	-
Social roles	-	√	√	-

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 เครื่องมือในเชิงปริมาณ จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะเพื่อให้การทำวิจัยมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล มีจำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานศึกษาเดิม รูปแบบการเข้าศึกษา คณะที่ศึกษา และคำถามว่านักศึกษารู้จักการแสดงโนราหรือไม่ หากไม่รู้จักจะยุติการตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา มีจำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ หรือ 5 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert เป็นแบบเลือกตอบได้ 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีค่าคะแนน ดังนี้

ตารางที่ 3.4 การให้คะแนนระดับปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา

ระดับปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะ	การให้คะแนน
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

ช่วงห่างของคะแนน = คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด

$$\text{จำนวนขั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 4/5 = 0.80$$

ตารางที่ 3.5 เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา

ปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะ	คะแนนเฉลี่ย
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะมากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะมาก	คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะน้อย	คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60
มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้แนวคิดของ Kaplan and Norton (2004: 231-232) เพื่อแบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะเป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ 3.6 การอธิบายตัวแปรของสมรรถนะทางด้านโนราในด้านต่าง ๆ

ตัวแปรของสมรรถนะ	คำอธิบายตัวแปร
ความรู้ (Knowledge)	ความรู้ทางด้านโนราว่านักศึกษามีความรู้ด้านโนราอยู่ในระดับใด ทั้งความรู้ด้านท่ารำ เครื่องแต่งกายโนรา เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ความรู้เกี่ยวกับนักแสดงหรือศิลปินโนรา
ทักษะ (Skill)	ทักษะที่สอดคล้องกับความรู้ทางด้านโนรานั้นคือ ทักษะความสามารถด้านการรำโนรา

ตัวแปรของสมรรถนะ	คำอธิบายตัวแปร
ค่านิยม (Values)	การร้องบทรโนรา การทำบทรโนรา ประสบการณ์ การเป็นลูกคู่โนรา และความสามารถด้านการ เล่นดนตรีประกอบวงโนรา ค่านิยมหรือการวัดคุณค่าที่มีต่อการแสดงโนรา ว่านักศึกษา มีส่งผลต่อค่านิยมด้านใดบ้างทั้งด้าน ร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความเชื่อ ด้านจริยธรรม และด้านสุนทรียภาพ

ข้อคำถามในส่วนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert แบบเลือกตอบได้ 5 ระดับ โดยมีค่าคะแนนดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ 3.7 การให้คะแนนระดับสมรรถนะทางด้านโนรา

ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา	เกณฑ์การให้คะแนน
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2
มีระดับสมรรถนะทางด้านโนราน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1

ช่วงห่างของคะแนน = คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด

$$\text{จำนวนขั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 4/5 = 0.80$$

ตารางที่ 3.8 เกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยระดับสมรรถนะทางด้านโนรา

ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา	เกณฑ์การให้คะแนน
มีระดับสมรรถนะทางด้านโนรามากที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับมาก	คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับปานกลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับน้อย	คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60
มีสมรรถนะทางด้านโนราในระดับน้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80

ตารางที่ 3.9 ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปร	คำอธิบายของตัวชี้วัด	ข้อคำถามในแบบสอบถาม
1. เพศ	-	- ชาย - หญิง
2. อายุ	-	ให้ระบุอายุจริงตามปีพ.ศ ปัจจุบัน
3. ศาสนา	-	- พุทธ - อิสลาม - อื่น ๆ
4. ประเภทสถานศึกษาเดิม	ทราบภูมิหลังของ สถานศึกษาเดิม	- สถาบันของรัฐสายสามัญ - สถาบันของเอกชนสายสามัญ - สถาบันของรัฐสายอาชีพ - สถาบันเอกชนสายอาชีพ - โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม - วิทยาลัยนาฏศิลป์ - การศึกษานอกโรงเรียน - อื่น ๆ โปรดระบุ
5. รูปแบบการเข้าศึกษา	การเข้าสมัครเป็น นักศึกษาในรอบ ต่าง ๆ	- รอบเพิ่มสะสมผลงาน (Portfolio) - รอบรับตรงกลุ่มภาคี - รอบโควตาต่าง ๆ - รอบ Admission - รอบรับตรงอิสระ - การเทียบโอนมาจาก สถาบันการศึกษาอื่น - รูปแบบอื่น ๆ (โปรดระบุ)
6. คณะที่ศึกษา	คณะต่าง ๆ ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา วิทยาเขต สงขลาเท่านั้น	1. คณะวิทยาการจัดการ 2. คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ 3. คณะครุศาสตร์

ตัวแปร	คำอธิบายของตัวชี้วัด	ข้อคำถามในแบบสอบถาม
7. การรู้จักการแสดงโนรา	หากนักศึกษาท่านใด ไม่รู้จักการแสดง โนราให้ยุติการตอบ แบบสอบถาม	4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5. คณะศิลปกรรมศาสตร์ 6. คณะเทคโนโลยี อุตสาหกรรม 7. คณะเทคโนโลยีการเกษตร ท่านรู้จักการแสดงโนราหรือไม่ - รู้จัก - ไม่รู้จัก

ตารางที่ 3.10 ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามด้านปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
1. ปัจจัยด้านครอบครัว	การมีสมาชิกที่เป็นครอบครัวโนราของนักศึกษา	ปัจจัยด้านครอบครัวเสริมสร้างสมรรถนะในระดับต่าง ๆ โดยวัดจากจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการแสดงโนราสมาชิกเกิน 4 คนขึ้นไป = อยู่ในระดับมากที่สุดสมาชิก 3 คน = อยู่ในระดับมากสมาชิก 2 คน = อยู่ในระดับปาน	1. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีอาชีพที่เกี่ยวกับข้องการแสดงโนรา นับตัวท่านด้วย) (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) จำนวนกี่คน

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
		กลาง สมาชิก 1 คน = อยู่ในระดับน้อย ไม่มีสมาชิก = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	
2. ปัจจัยด้านสังคม	การคลุกคลีหรือ การมีสังคมที่ เกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพ ทางด้านโนรา	สมาชิกเกิน 4 คนขึ้นไป = อยู่ในระดับมากที่สุด สมาชิก 3 คน = อยู่ในระดับมาก สมาชิก 2 คน = อยู่ในระดับปาน กลาง สมาชิก 1 คน = อยู่ในระดับน้อย ไม่มีสมาชิก = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	2. ท่านมีเพื่อน ญาติพี่น้องหรือ บุคคลใกล้เคียงที่สนิทสนม ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ การแสดงโนรา (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักออกแบบ เครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) ประมาณกี่คน
3. ปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ	การมี ประสบการณ์ เกี่ยวกับการหา รายได้จากการ แสดงโนรา	7 ครั้งขึ้นไป = อยู่ในระดับมากที่สุด 5-6 ครั้ง = อยู่ใน ระดับมาก 3-4 ครั้ง = อยู่ในระดับปาน กลาง 1-2 ครั้ง = อยู่ในระดับน้อย ไม่เคยเลย = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	3. ท่านเคยได้รับค่าตอบแทน จากการแสดงโนราหรือการ เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง โนราประมาณกี่ครั้ง
4. ปัจจัยด้าน	การคุ้นเคยกับการ	16 ครั้งขึ้นไป =	4. ในชีวิตของท่านเคยรับชม

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
สิ่งแวดล้อม	รับชมการแสดง โนรา	อยู่ในระดับมากที่สุด 11-15 ครั้ง = อยู่ในระดับมาก 6-10 ครั้ง = อยู่ในระดับปาน กลาง 1-5 ครั้ง = อยู่ในระดับน้อย ไม่เคยรับชม = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	การแสดงโนราทั้งการแสดงสด และจากสื่อต่าง ๆ
5. ปัจจัยด้านแรง บันดาลใจ	การชื่นชอบหรือ ติดตามของ นักแสดงโนรา	7 คนขึ้นไป = อยู่ในระดับมากที่สุด 5-6 คน = อยู่ในระดับมาก 3-4 คน = อยู่ใน ระดับปานกลาง 1-2 คน = อยู่ในระดับน้อย ไม่มีเลย = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	5. ท่านมีนักแสดงโนราที่ท่าน ชื่นชอบและติดตามผลงาน ประมาณกี่คน

ตารางที่ 3.11 ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้าน
โนรา

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
ความรู้ด้าน แหล่งกำเนิดโนรา	คะแนนที่ได้จาก การวัดความรู้	0-3 คะแนน อยู่ใน ระดับมากที่สุด 4-6 คะแนน อยู่ใน	1. โนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่หัว เมืองพัทลุงคือ ตำบลบางแก้ว จังหวัดพัทลุงแล้วแพร่ขยายไป

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
ความรู้ด้านทำรำ	ระดับมาก		ยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้
	7-9 คะแนน อยู่ใน ระดับปานกลาง		2. โนราหรือมโนห์ราเป็น การละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอด กันมานานและนิยมกันอย่าง แพร่หลายในภาคใต้
ความรู้ด้านเครื่อง แต่งกายโนรา	10-12 คะแนน อยู่ ในระดับน้อย		3. คำว่า มโนราห์หรือมโนห์รา นั้นเป็นคำที่เกิดขึ้นมาเมื่อสมัย กรุงธนบุรี
	13-15 คะแนน อยู่ ในระดับน้อยที่สุด		4. การรำรำโนรานั้นมีทำรำ ทั้งหมด 12 ทำซึ่งเป็นทำรำที่ สวยงาม
			5. ทำรำโนราราหูลับจันทร์มี ชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า ทำเขา ควาย
			6. แสดงท่าลงฉากเป็นทำรำที่ ต้องยกมือประนม 2 ข้าง
			7. เครื่องแต่งกายชุดโนรามี ทั้งหมด 14 ชิ้น
			8. เทริดเป็นเครื่องประดับ ศีรษะของตัวนางรำ
			9. หน้าทาสีเป็นหน้ากากของ ตัวตลกหญิงทำเป็นหน้าผู้หญิง มักทาสีขาวหรือสีเนื้อ

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
ความรู้ด้านเครื่องดนตรีโนรา			10. เครื่องดนตรีโนราเรียกว่า เบ็ญจสังคีตซึ่งประกอบด้วย โหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่ 11. ฉิ่งเป็นเครื่องตีเสริมแต่ง และเน้นจังหวะในการบรรเลง เพลงโนรา 12. ปี่ เป็นเครื่องเป่าเพียงชิ้นเดียวของวง นิยมใช้ปี่นอก 13. “โนราสมพงษ์น้อย ดาวรุ่ง” เป็นนักแสดงโนราที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสงขลา 14. “อ้อต ลักษณะ” เป็นนักแสดงนำในภาพยนตร์เรื่อง “เทริด” 15. “ไพศาล ชุนหนู” เป็นนักแสดงโนราที่ได้รับฉายาว่า “โนราชิกแพก”
ความรู้ด้านศิลปโนรา			

ตารางที่ 3.12 ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
ทักษะความสามารถด้านการรำโนรา (Dancing Skills)	ระดับความสามารถทางการรำ	1. รำตัวอ่อนและท่าพลิกแพลงได้ = อยู่ในระดับมากที่สุด 2. รำได้อ่อนช้อยสวยงาม กระฉับกระเฉง = อยู่ในระดับมาก	1. ท่านมีความสามารถในการรำโนราได้ในระดับใด

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
		3. รำได้ชำนาญ คล่องแคล่ว = อยู่ในระดับปาน กลาง	
		4. รำได้ถูกต้องตาม แบบฉบับมาตรฐาน= อยู่ในระดับน้อย	
		5. รำไม่ได้เลย = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	
ทักษะ	ระดับ	1. ร้องโต้ตอบ แก้ไข	2. ท่านมีความสามารถด้าน
ความสามารถด้าน	ความสามารถ	คำได้ ฉับ พ ล้น =	การขับร้องบทโนราได้ในระดับ
การขับบทร้อง	ทางการร้อง	อยู่ในระดับมากที่สุด	ดี
(Singing Skills)		2. ร้องโดยการคิด กลอนรวดเร็ว ได้ เนื้อหาและสัมผัสดี = อยู่ในระดับมาก	
		3. ร้องได้เสียงดัง ไพเราะชัดเจน จังหวะดี = อยู่ในระดับปาน กลาง	
		4. ร้องได้แต่เสียงไม่ ไพเราะเท่าที่ควร = อยู่ในระดับน้อย	
		5. ขับบทร้องไม่เป็น เลย = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	
ทักษะ	วัดจาก	16 ครั้งขึ้นไป =	3. ท่านเคยมีประสบการณ์ใน
ความสามารถด้าน	ประสบการณ์ใน	อยู่ในระดับมากที่สุด	การเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
การเป็นลูกคู่ บรรเลงเพลงโนรา (Chorus Skills)	การเป็นลูกคู่ บรรเลงเพลงโนรา	11-15 ครั้ง = อยู่ในระดับมาก 6-10 ครั้ง = อยู่ในระดับปาน กลาง 1-5 ครั้ง = อยู่ในระดับน้อย ไม่เคยเลย = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	ประมาณกี่ครั้ง
ความสามารถใน การเล่นเครื่อง ดนตรีโนรา (Musical Instruments Skills)	วัดจาก ความสามารถใน การเล่นเครื่อง ดนตรีจากจำนวน ชิ้น	เล่นได้ 6 ชิ้น = อยู่ในระดับมากที่สุด เล่นได้ 5 ชิ้น = อยู่ในระดับมาก เล่นได้ 3-4 ชิ้น = อยู่ในระดับปาน กลาง เล่นได้ 1-2 ชิ้น = อยู่ในระดับน้อย เล่นไม่ได้เลย = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	4. ท่านสามารถเล่นเครื่อง ดนตรีโนราได้จำนวนกี่ชิ้น

ตารางที่ 3.13 ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับแบบสอบถามการวัดระดับสมรรถนะทางด้านคุณค่าของการแสดงโนรา

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
1. คุณค่าด้าน ร่างกาย (Physical)	ระดับความ คิดเห็น	จริงที่สุด = อยู่ในระดับมากที่สุด จริง =	1. ท่านเชื่อว่าการรำโนราของ นักแสดงทำให้สรีระแข็งแรง และทำให้มีรูปร่างดีขึ้น

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
Values)		อยู่ในระดับมาก ไม่แน่ใจ = อยู่ในระดับปาน กลาง ไม่ค่อยจริง = อยู่ในระดับน้อย ไม่จริง = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	2. ท่านเชื่อว่าการรำโนรา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ การออกกำลังกายได้
2. คุณค่าด้าน จิตใจ (Psychological Values)	ระดับความ คิดเห็น	จริงที่สุด = อยู่ในระดับมากที่สุด จริง = อยู่ในระดับมาก ไม่แน่ใจ = อยู่ในระดับปาน กลาง ไม่ค่อยจริง = อยู่ในระดับน้อย ไม่จริง = อยู่ในระดับน้อยที่สุด	3. ท่านเชื่อว่าการรับชมการ แสดงโนราทำให้จิตใจมีความ ผ่อนคลายและลดความเครียด ได้ 4. ท่านเชื่อว่าการรับชมการ แสดงโนราทำให้จิตใจมี ละเอียดอ่อนละเมียดละไมมาก ขึ้น
3. คุณค่าด้าน ความเชื่อ (Faith Values)	ระดับความ คิดเห็น	จริงที่สุด = อยู่ในระดับมากที่สุด จริง = อยู่ในระดับมาก ไม่แน่ใจ = อยู่ในระดับปาน กลาง ไม่ค่อยจริง = อยู่ในระดับน้อย ไม่จริง =	5. ท่านเชื่อว่าโนราเป็น ศิลปะวัฒนธรรมของภาคใต้ ที่ควรแก่การอนุรักษ์ 6. ท่านเชื่อว่าการแสดงโนรา คือการแสดงออกถึงการตอบ แทนหรือความกตัญญูที่มีต่อ บรรพบุรุษ

ตัวแปร	ตัวชี้วัด	คำอธิบายของ ตัวชี้วัด	แบบสอบถาม
4. คุณค่าด้าน จริยธรรม (Ethical Values)	ระดับความ คิดเห็น	อยู่ในระดับน้อยที่สุด	7. ท่านเชื่อว่าการแสดงโนรามี การสอนผ่านบทกลอนโนราที่มี การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและสามารถปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้ 8. ท่านเชื่อว่าการแสดงโนรา มีการนำแนวคิดทางด้านพุทธ ศาสนาเพื่อให้ข้อคิดกับผู้ชม และสามารถนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้
		จริงที่สุด =	
		อยู่ในระดับมากที่สุด	
		จริง =	
		อยู่ในระดับมาก	
		ไม่แน่ใจ =	
		อยู่ในระดับปาน กลาง	
		ไม่ค่อยจริง =	
		อยู่ในระดับน้อย	
		ไม่จริง =	
5. คุณค่าด้าน สุนทรียภาพ (Aesthetic Values)	ระดับความ คิดเห็น	อยู่ในระดับน้อยที่สุด	9. ท่านเชื่อว่าท่ารำโนรา มีความสง่างามทรงพลัง 10. ท่านเชื่อว่าเครื่องดนตรี โนรามีท่วงทำนอง กระฉับกระเฉงและเร้าใจ
		จริงที่สุด =	
		อยู่ในระดับมากที่สุด	
		จริง =	
		อยู่ในระดับมาก	
		ไม่แน่ใจ =	
		อยู่ในระดับปาน กลาง	
		ไม่ค่อยจริง =	
		อยู่ในระดับน้อย	
		ไม่จริง =	
อยู่ในระดับน้อยที่สุด			

3.4.2 เครื่องมือในเชิงคุณภาพ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณดังที่กล่าวไว้แล้วในหัวข้อข้างต้น ส่วนแบบสัมภาษณ์จะใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อ 4 และ 5 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นการสัมภาษณ์ดังตารางที่ 3.14

ตารางที่ 3.14 ประเด็นการสัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลหลัก

คำถามการวิจัย	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผู้ให้ข้อมูลหลัก
ภูมิหลังที่ส่งเสริมการมีสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาแต่ละคนมีลักษณะอย่างไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - แรงจูงใจในการแสดงโนรา (Motives) - อุปนิสัยที่เป็นคุณลักษณะของนักแสดงโนรา (Traits) - อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองเกี่ยวกับการเป็นนักแสดงโนรา - บทบาททางสังคม (Social Roles) การใช้การเป็นนักแสดงโนราในการบทบาททางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ 	<p>นักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนราที่โดดเด่นขึ้นปีที่ 1 จำนวน 10 คน</p>
มีแนวทางใดบ้างในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการพัฒนาโนรา แนวทางการส่งเสริมโนรา 	<p>ตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์</p> <p>ตัวแทนผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม</p> <p>อาจารย์ผู้สอนโนรา</p> <p>ตัวแทนจากสำนักวัฒนธรรมงานจังหวัดสงขลา</p> <p>นักแสดงโนรา</p> <p>ผู้ทรงวุฒิด้านศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้</p>

นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราอันเป็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้รหัสโค้ดแทนการใช้ชื่อสมมติอันเป็นการพิทักษ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.15 รหัสโค้ดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ชื่อกลุ่ม	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	รหัสโค้ด ผู้ให้สัมภาษณ์
A	นักศึกษาที่มีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่น	10 คน	คนที่ 1 A001 คนที่ 2 A002 คนที่ 3 A003 คนที่ 4 A004 คนที่ 5 A005 คนที่ 6 A006 คนที่ 7 A007 คนที่ 8 A008 คนที่ 9 A009 คนที่ 10 A010
B	ตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์	1 คน	B001
	ตัวแทนผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม	1 คน	B002
	อาจารย์ผู้สอนโนรา	1 คน	B003
	ตัวแทนจากสำนักวัฒนธรรมงานจังหวัดสงขลา	1 คน	B004
	นักแสดงโนรา	1 คน	B005
	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้	1 คน	B006

ตารางที่ 3.16 ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการ วิจัยเชิงคุณภาพ	วิธีการศึกษา	ประเด็นการสัมภาษณ์	รหัสผู้ให้สัมภาษณ์
เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลัง ของนักศึกษาที่มี ความสามารถทางด้าน โนราที่โดดเด่น	การสัมภาษณ์	- แรงจูงใจในการแสดง โนรา (Motives)	A001 (สัมภาษณ์ , 23 พ ฤ ศ จิ กาย น 2563)
	เชิงลึกแบบมี โครงสร้าง	- อุปนิสัยที่เป็น คุณลักษณะของ นักแสดงโนรา (Traits) - อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts)	A002 (สัมภาษณ์ , 23 พ ฤ ศ จิ กาย น 2563) นักศึกษาคณะศิลปกรรม ศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการ วิจัยเชิงคุณภาพ	วิธีการศึกษา	ประเด็นการสัมภาษณ์	รหัสผู้ให้สัมภาษณ์
		ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ตนเองเกี่ยวกับการเป็น นักแสดงโนรา - บทบาททางสังคม (Social Roles) บทบาททางสังคมของ นักแสดงโนราใน รูปแบบต่าง ๆ	ศาสตร์ A003 (สัมภาษณ์ , 25 ธันวาคม 2563) นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ A004 (สัมภาษณ์ , 30 พฤษภาคม 2563) นักศึกษาคณะวิทยาการ จัดการ A005 (สัมภาษณ์ , 30 พฤษภาคม 2563) นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์) A006 (สัมภาษณ์ , 30 พฤษภาคม 2563) นักศึกษาคณะศิลปกรรม ศาสตร์) A007 (สัมภาษณ์ , 24 ธันวาคม 2563) นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์) A008 (สัมภาษณ์ , 24 ธันวาคม 2563) นักศึกษาเทคโนโลยี อุตสาหกรรม) A009 (สัมภาษณ์ , 25 มกราคม 2564) นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ A010 (สัมภาษณ์ , 25 มกราคม 2564) นักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงคุณภาพ	วิธีการศึกษา	ประเด็นการสัมภาษณ์	รหัสผู้ให้สัมภาษณ์
เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป	การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบไม่มีโครงสร้าง	แนวทางการในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรอนุรักษ์	คณะศิลปกรรมศาสตร์ B001 (สัมภาษณ์ , 10 กุมภาพันธ์ 2564) ผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์. B002 (สัมภาษณ์ , 18 กุมภาพันธ์ 2564) ผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม B003 (สัมภาษณ์ , 19 กุมภาพันธ์ 2564) อาจารย์ผู้สอนโนรา B004 (สัมภาษณ์ , 18 กุมภาพันธ์ 2564) ตัวแทนสำนักวัฒนธรรมงานจังหวัดสงขลา B005 (สัมภาษณ์ , 21 กุมภาพันธ์ 2564) นักแสดงโนรา B006 (สัมภาษณ์ , 18 กุมภาพันธ์ 2564) ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะวัฒนธรรม

3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ 1 คะแนน (น้อยที่สุด) 2 คะแนน (น้อย) 3 คะแนน (ปานกลาง) 4 คะแนน (มาก) และ 5 คะแนน (มากที่สุด) ตามแนวคิดของ Likert (1961: 74) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ดังนั้นเมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วจึงต้องทำการหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการอ่านและปรับแก้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยการหาค่า Index of Item Objective Congruence: IOC ซึ่งเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ที่กำหนดโดย Lynn M. R (1986: 382-385) กล่าวว่าการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิควรเป็นนักวิชาการหรือผู้ที่มีความรู้ในด้านนั้น ๆ จำนวน 3-7 คน โดยในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือก จำนวน 3 ท่านได้แก่ ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐประศาสนศาสตร์และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ ด้านศิลปะการและแสดงและนาฏศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและ อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร ด้านการพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยในแต่ละข้อคำถาม มีการให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ มีการให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และมีการให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องๆ โดยใช้สูตรของ Rovinelli and Hambleton (1977 : 49-60) ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่ IOC เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

ΣR เป็นผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดย Rovinelli and Hambleton ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องๆ ของข้อคำถามที่ได้จากการคำนวณจากสูตรที่จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป คัดเลือกข้อคำถามนั้นไว้ใช้ได้ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง หรือตัดทิ้งโดยมีผลคะแนนข้อคำถาม สำหรับแบบสอบถามในการศึกษารั้งนี้มีค่า IOC 1.00 ทุกข้อคำถามซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงจึงสามารถใช้แบบสอบถามนี้ได้

3.5.2 จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงไปทดสอบใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่จำนวน 36 คน การหาความเชื่อมั่นโดยวิธี Cronbach Alpha's coefficient วิธีนี้เป็นการหาความสอดคล้องภายในของเครื่องมือว่าข้อคำถามวัดในเรื่องเดียวกันหรือไม่ ในการให้คะแนนใช้วิธีของ Cronbach คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา แล้วนำที่ได้แต่ละข้อมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาถ้ามีค่าน้อย 0.70 ขึ้น ถือว่าใช้ได้ (De Von, Block, Moyle-Wright, Ernst, Hayden, S, Lazzara, 2007: 155-164) สำหรับเกณฑ์การแปลความเชื่อมั่น George and Mallery (2003,

อ้างอิงในวัฒนา สุนทรชัย และวนิดา คูชัยสิทธิ์, 2558: 13-25) ได้แปลค่าความเชื่อตามช่วงคะแนนดังตารางที่ 3.17

ตารางที่ 3.17 การแปลค่าความเชื่อมั่น

ความเชื่อมั่น	การแปลค่า
0.90 ขึ้นไป	ดีมาก
0.80-0.89	ดี
0.70-0.79	ยอมรับได้
0.60-0.69	ยังน่าสงสัย
0.50-0.59	ค่อนข้างรับไม่ได้
น้อยกว่า 0.50	รับไม่ได้

ที่มา : George and Mallery (2003, อ้างในวัฒนา สุนทรชัย และวนิดา คูชัยสิทธิ์, 2558: 13-25)

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่น 0.824 ซึ่งอยู่ในระดับค่าความเชื่อมั่นในระดับ “ดี” ตามแนวคิดของ George and Mallery (2003) จากนั้นจึงนำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ ส่วนเครื่องมือในเชิงคุณภาพให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ นั่นคือ รศ.ดร.สีบพงศ์ ธรรมชาติ ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณได้เสนอแนะและให้คำแนะนำกับผู้วิจัย

3.6 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ Google Form สร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่มตัวอย่างตามช่องทางออนไลน์ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้หากนักศึกษาคนใดที่ไม่รู้การแสดงโนราผู้วิจัยจะให้นักศึกษายุติการตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจนครบจำนวนตามที่ต้องการ ซึ่งได้รับข้อมูลตอบกลับมาครบถ้วนคิดเป็นร้อยละ 100 และวิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา และสมรรถนะทางการวัดคุณค่าของโนราด้วยสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยตามวิธีของ Best (1977: 174) ช่วงห่างของคะแนน = คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด จำนวนชั้น = 5 - 1 หารด้วย 5 = $4/5 = 0.80$ คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 เท่ากับน้อยที่สุด 1.81-2.60 เท่ากับน้อย 2.61-3.40 เท่ากับปานกลาง 3.41 - 4.20 เท่ากับมาก และ 4.21-5.00 เท่ากับมากที่สุด และวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะ ด้วยการหาค่าสถิติสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา ตามเกณฑ์ของ Hinkle (1998: 118) กำหนดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00-0.30 คือ ระดับต่ำมาก 0.30-0.50 คือ ระดับต่ำ 0.50-0.70 คือ ระดับปานกลาง 0.70-0.90 คือ ระดับสูง และ 0.90-1.00 คือ ระดับสูงมาก

จากนั้นใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อนำไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยจะขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษารอชื่อและเบอร์โทรศัพท์ลงในแบบสอบถามหากนักศึกษาท่านใดที่มีความสามารถด้านโนราที่โดดเด่น ผู้วิจัยจะขออนุญาตนักศึกษาท่านนั้นเพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับภูมิหลังและประสบการณ์ทางด้านโนราเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ในการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนราที่โดดเด่นโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวคิดของ Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวคิดของ Kaplan and Norton (2004) และ David C. McClelland (1973) แต่ Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993:) ได้อธิบายลงไป ในรายละเอียดดีกว่า ยังมีคุณลักษณะพื้นฐาน (Attributes) ซึ่งเป็นสมรรถนะของบุคคลซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวทางการกระทำพฤติกรรมหรือการคิดโดยคุณลักษณะพื้นฐานเหล่านี้จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่น ๆ และคงทนอยู่ภายในตัวบุคคลเป็นระยะเวลาอันยาวนานพอสมควรซึ่งมีนอกเหนือจากความรู้และทักษะ สำหรับคุณลักษณะพื้นฐานตามแนวคิดของ LM. and Spencer, SM. ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

3.6.1 แรงจูงใจ (Motives) เป็นสิ่งที่บุคคลมีความต้องการ ซึ่งแรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันหรือแรงขับให้บุคคลกระทำพฤติกรรมหรือตัวกำหนดทิศทางหรือทางเลือกในการกระทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายหรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนไม่พึงปรารถนา ในที่นี้หมายถึงแรงจูงใจในการแสดงโนราหรือการส่วนหนึ่งของการแสดงโนรา

3.6.2 อุปนิสัย (Traits) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคลซึ่งจะแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อข้อมูล หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อุปนิสัยเป็นสิ่งที่เกิดจากการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์และเรียนรู้ของบุคคล ในที่นี้ หมายถึง คุณลักษณะของโนราที่ติดตัวจะมีลักษณะอย่างไรบ้างในมุมมองของนักศึกษา

3.6.3 อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อาจรวมถึงทัศนคติ ค่านิยม จินตภาพส่วนบุคคล เป็นต้น นักศึกษามีข้อคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับการแสดงโนราอย่างไรบ้าง

3.6.4 บทบาททางสังคม (Social Roles) หมายถึง สิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขามีบทบาทต่อสังคมอย่างไรบ้าง อาทิ การแสดงโนราทำให้พวกเขามีบทบาทอย่างไรต่อมหาวิทยาลัยหรือสังคมภายนอกบ้าง

ในส่วนของการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 5 ในประเด็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนรานั้น ผู้วิจัยได้ใช้กรอบของภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 รูปแบบในด้านการบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นตามตารางที่ 3.18 ผนวกกับนโยบายด้านศิลปะวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลาในตารางที่ 3.19 เป็นกรอบในการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อรายงานผลการวิจัยบทที่ 4 แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะเน้นเฉพาะการหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการแสดงโนราเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบ (Model) เพื่อนำเสนอให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป อันปรากฏในบทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ โดยมีได้กล่าวถึงศิลปะวัฒนธรรมด้านอื่นๆ

ตารางที่ 3.18 บทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรม

พระราชบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	การบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 45 (7 ทวิ)	บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 (8)	บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ศ.2562)	มาตรา 66 การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มาตรา 67 (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและ (8) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ในมาตรา 89	บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
พระราชบัญญัติระเบียบราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 มาตรา 62 (13)	บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ที่มา: สรุปโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 3.19 นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดสงขลา

นโยบายด้านศิลปวัฒนธรรม	แนวทางการอนุรักษ์และส่งเสริม
1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิต ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และจารีตประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น	การจัดงานประเพณีลากพระ การทำบุญตักบาตรเทโว การทำบุญเดือนสิบ การจัดงานวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นต้น
2. การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการปรับปรุงซ่อมแซมโบราณสถาน สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนสถาน	วัดพะโคะ วัดมัชฌิมาวาส ตำหนักเขาน้อย เป็นต้น เพื่ออนุรักษ์ให้เยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ อันนำไปสู่ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมทางศาสนาตามความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน	สนับสนุนกิจกรรมของศาสนิกในวันสำคัญของทุกศาสนา
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	การส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้สืบไป
5. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน	ส่งเสริมหนังตะลุง โนราโดยการจัดสถานที่แสดงเพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้และแสวงหาความบันเทิง

ที่มา: สังเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา (2560: 30)

จากนั้นเมื่อผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามในวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และข้อที่ 5 แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปวัฒนธรรมอันดั้งเดิมของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป ซึ่งผ่านการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกพร้อมบันทึกการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการจำแนกเนื้อหา และจัดหมวดหมู่ ตามประเด็นสำคัญเพื่อเขียนรายงานผลการวิจัยในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 4) เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีทักษะความสามารถทางการแสดงโนรา และ 5) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วนคือ

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ โดยนำเสนอประเด็นดังต่อไปนี้คือ 1) สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล 2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม 3) ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 4) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ มีประเด็นการนำเสนอ ดังนี้ 1) ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีทักษะความสามารถทางการแสดงโนรา และ 2) แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนรา โดยมีรายละเอียดการนำเสนอ ดังนี้

4.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

4.1.1 สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้สื่อความหมาย ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.2 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ออกเป็น เพศ อายุ ศาสนา ประเภทของสถานศึกษาที่จบมา รูปแบบการเข้าศึกษา ขณะที่กำลังศึกษา โดยหาค่าความถี่และร้อยละ ดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. เพศชาย	124	35.6
2. เพศหญิง	224	64.4
อายุ		
1. ไม่เกิน 18 ปี	114	32.8
2. ระหว่าง 19-21 ปี	206	59.2
3. ตั้งแต่ 22 ปีขึ้นไป	28	8.0
ศาสนา		
1. พุทธ	231	66.4
2. อิสลาม	117	33.6
ประเภทของสถานศึกษาที่จบมา		
1. สถาบันของรัฐสายสามัญ	213	61.2
2. สถาบันเอกชนสายสามัญ	36	10.3
3. สถาบันของรัฐสายอาชีพ	53	15.2
4. สถาบันเอกชนสายอาชีพ	11	3.2
5. สถาบันสอนศาสนาอิสลาม	22	6.3
6. วิทยาลัยนาฏศิลป์	8	2.3
7. การศึกษานอกโรงเรียน	5	1.4
รูปแบบการเข้าศึกษา		
1. รอบแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)	76	21.8

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
2. รอบรับตรงกลุ่มภาคี	83	23.9
3. รอบโควตาต่าง ๆ	53	15.2
4. รอบ Admission	74	21.3
5. รอบรับตรงอิสระ	56	16.1
6. การเทียบโอนมาจากสถาบันการศึกษาอื่น	2	0.6
7. รูปแบบอื่น ๆ	4	1.1
คณะที่กำลังศึกษา		
1. คณะวิทยาการจัดการ	127	36.5
2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	67	19.2
3. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	53	15.2
4. คณะศิลปกรรมศาสตร์	26	7.5
5. คณะครุศาสตร์	43	12.4
6. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	16	4.6
7. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	16	4.6
รวม	348	100.00

จากตาราง 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 และเป็นเพศชาย จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมา มีอายุระหว่าง 19-21 ปี จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 และอายุตั้งแต่ 22 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 ตามลำดับ โดยศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ศาสนาพุทธ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 และศาสนาอิสลามจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ตามลำดับ ประเภทของสถานศึกษาที่จบมาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประเภทของสถานศึกษาสถาบันของรัฐสายสามัญ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมาเป็นประเภทของสถานศึกษาสถาบันของรัฐสายอาชีพ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ประเภทของสถานศึกษาสถาบันเอกชนสายสามัญ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ประเภทของสถานศึกษาสถาบันสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ประเภทของสถานศึกษาสถาบันเอกชนสายอาชีพ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ประเภทของสถานศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์

จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และประเภทของสถานศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

รูปแบบการเข้าศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการเข้าศึกษาอบรมตรงกลุ่มภาคี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 รองลงมาเป็นรูปแบบการเข้าศึกษาอบรมผสมผลงาน (Portfolio) จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 รูปแบบการเข้าศึกษาอบรม Admission จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 รูปแบบการเข้าศึกษาอบรมตรงอิสระ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 รูปแบบการเข้าศึกษาอบรมโควตาต่าง ๆ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 รูปแบบการเข้าศึกษารูปแบบอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 และรูปแบบการเข้าศึกษาการเทียบโอนมาจากสถาบันการศึกษาอื่น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาเป็นคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 คณะครุศาสตร์ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีเกษตร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

4.1.3 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา 2) สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา 3) สมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าของโนรา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) ดังตาราง 4.2 – 4.5

ตารางที่ 4.2 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราในด้านต่าง ๆ

(N=348)			
ระดับของสมรรถนะทางด้านโนรา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา	4.51	0.22	มากที่สุด
2. สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา	1.35	0.62	น้อยที่สุด
3. สมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าของโนรา	4.02	0.77	มาก
รวม	3.90	0.28	มาก

จากตาราง 4.2 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรามีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.22) รองลงมาสมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าของโนรา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.77) และสมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนราซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.35$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา

(N=348)

ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา	\bar{X}	S.D.	จำนวนและร้อยละ	
			ใช่	ไม่ใช่
ความรู้ด้านแหล่งกำเนิดโนรา	4.52	0.80		
1. โนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่หัวเมืองพัทลุง คือ ตำบลบางแก้ว จังหวัดพัทลุงแล้วแพร่ขยายไปยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้	4.83	2.22	337(96.8)	11(3.2)
2. โนราหรือมโนห์ราเป็นการละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดกันมานานและนิยมกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้	4.79	0.52	342(98.3)	6(1.7)
3. คำว่า มโนราห์หรือมโนห์รานั้นเป็นคำที่เกิดขึ้นมาเมื่อสมัยกรุงธนบุรี	3.95	0.34	208(59.8)	140(40.2)
ความรู้ด้านทำรำ	4.27	0.27	ใช่	ไม่ใช่
4. การรำรำโนรานั้นมีท่ารำทั้งหมด 12 ท่า ซึ่งเป็นท่ารำที่สวยงาม	4.02	0.44	313(89.9)	35(10.1)
5. ท่ารำโนราราหูจับจันท์มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า ท่าเขาควาย	4.78	0.54	278(79.9)	70(20.1)
6. แสดงท่าลงฉากเป็นท่ารำที่ต้องยกมือประนม 2 ข้าง	3.99	0.39	284(81.6)	64(18.4)
ความรู้ด้านเครื่องแต่งกายโนรา	4.82	0.41	ใช่	ไม่ใช่
7. เครื่องแต่งกายชุดโนรามีทั้งหมด 14 ชิ้น	4.80	0.62	314(90.2)	34(9.8)
8. เทริด เป็นเครื่องประดับศีรษะของตัวนางรำ	4.82	0.50	269(77.3)	79(22.7)

ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา	\bar{X}	S.D.	จำนวนและร้อยละ	
			ใช่	ไม่ใช่
9. หน้าทาสี เป็นหน้ากากของตัวตลกหญิง ทำเป็นหน้าผู้หญิง มักทาสีขาวหรือสีเนื้อ	4.86	0.47	255(73.3)	93(26.7)
ความรู้ด้านเครื่องดนตรีโนรา	4.84	0.40	ใช่	ไม่ใช่
10. เครื่องดนตรีโนราเรียกว่า เบ็ญจสังคีต ซึ่งประกอบด้วยโหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่	4.82	0.48	322(92.5)	26(7.5)
11. ฉิ่งเป็นเครื่องตีเสริมแต่งและเน้นจังหวะในการบรรเลงเพลงโนรา	4.80	0.55	322(92.5)	26(7.5)
12. ปี่ เป็นเครื่องเป่าเพียงชิ้นเดียวของวง นิยมใช้ปี่นอก	4.89	0.38	253(72.7)	95(27.3)
ความรู้ด้านศิลปินโนรา	4.07	0.23	ใช่	ไม่ใช่
13. โนรา “สมพงษ์น้อย ดาวรุ่ง” เป็นนักแสดงโนราที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสงขลา	3.24	0.58	297(85.3)	51(14.7)
14. “อ้อด ลักษณะ” เป็นนักแสดงนำในภาพยนตร์เรื่อง “เทริด”	4.01	0.27	201(57.8)	147(42.2)
15. “ไพศาล ขุนหนู” เป็นนักแสดงโนราที่ได้รับฉายาว่า “โนราชิกแพก”	4.95	0.26	294(84.5)	54(15.5)
รวม	4.51	0.22		

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ คือจำนวนร้อยละ

จากตาราง 4.3 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนราในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.22) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 มีความรู้เกี่ยวกับด้านแหล่งกำเนิดโนรา ในเรื่องโนราหรือมโนห์รา เป็นการละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดกันมานานและนิยมกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.8 ทราบว่าโนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่หัวเมืองพัทลุง คือตำบลบางแก้ว จังหวัดพัทลุงแล้วแพร่ขยายไปยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้ รองลงมากรุปตัวอย่างร้อยละ 92.5 มีความรู้เกี่ยวกับด้านเครื่องดนตรีโนรา โดยทราบว่าเครื่องดนตรีโนราเรียกว่า เบ็ญจสังคีต ซึ่งประกอบด้วยโหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่ และเครื่องดนตรีชนิดฉิ่งเป็นเครื่องตีเสริมแต่งและเน้นจังหวะในการบรรเลงเพลงโนรา ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.5 มีความรู้ด้านเครื่องแต่งกายโนราทราบว่าเครื่องแต่งกายชุดโนราทั้งหมด 14 ชิ้น อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 85.3 มีความรู้ด้านศิลปินโนราทราบว่า โนรา “สมพงษ์น้อย ดาวรุ่ง” เป็นนักแสดงโนราที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสงขลา

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84.5 ทราบว่า “ไพศาล ขุนหนู” เป็นนักแสดงโนราที่ได้รับฉายาว่า “โนราชิกแพก” นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านทำรำร้อยละ 89.9 ทราบว่าการรำโนรานั้นมีท่ารำทั้งหมด 12 ท่า ซึ่งเป็นท่ารำที่สวยงาม และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 81.6 ทราบว่าการแสดงท่าลงฉากเป็นท่ารำที่ต้องยกมือประนม 2 ข้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ระดับสมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนรา

(N=348)

สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความสามารถในการรำโนรา	1.49	0.89	น้อยที่สุด
2. ทักษะความสามารถด้านการขับบทร้อง	1.30	0.67	น้อยที่สุด
3. ทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา	1.24	0.63	น้อยที่สุด
4. ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา	1.39	0.71	น้อยที่สุด
รวม	1.35	0.62	น้อยที่สุด

จากตาราง 4.4 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนรา พบว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.35$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสามารถในการรำโนรามีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระบับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.49$, S.D. = 0.89) รองลงมา ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา อยู่ในระบับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.39$, S.D. = 0.71) ทักษะความสามารถด้านการขับบทร้อง อยู่ในระบับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.30$, S.D. = 0.67) และ ทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนราซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระบับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.24$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ระดับสมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าของโนรา

(N=348)

สมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าของโนรา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
คุณค่าด้านร่างกาย	3.58	0.92	มาก
1. ท่านเชื่อว่าการรำโนราของนักแสดงทำให้สรีระแข็งแรงและทำให้มีรูปร่างดีขึ้น	3.57	0.99	มาก
2. ท่านเชื่อว่าการรำโนราสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการออกกำลังกาย	3.60	0.99	มาก

สมรรถนะทางการวัดคุณค่าของโนรา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
กำลังกายได้			
คุณค่าด้านจิตใจ	3.85	0.86	มาก
1. ท่านเชื่อว่าการรับชมการแสดงโนราทำให้จิตใจมีความผ่อนคลายและลดความเครียดได้	3.87	0.86	มาก
2. ท่านเชื่อว่าการรับชมการแสดงโนราทำให้จิตใจมีละเอียดอ่อนละเอียดละไมมากขึ้น	3.84	0.96	มาก
คุณค่าด้านความเชื่อ	4.29	0.92	มากที่สุด
1. ท่านเชื่อว่าโนราเป็นศิลปะวัฒนธรรมของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์	4.43	0.95	มากที่สุด
2. ท่านเชื่อว่าการแสดงโนร่าคือการแสดงออกถึงการตอบแทนหรือความกตัญญูที่มีต่อบรรพบุรุษ	4.15	0.99	มาก
คุณค่าด้านจริยธรรม	4.07	0.89	มาก
1. ท่านเชื่อว่าการแสดงโนร่ามีการสอนผ่านบทกลอนโนร่าที่มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.11	0.91	มาก
2. ท่านเชื่อว่าการแสดงโนร่ามีการนำแนวคิดทางด้านพุทธศาสนาเพื่อให้ข้อคิดกับผู้ชม	4.04	0.93	มาก
คุณค่าด้านสุนทรียภาพ	4.29	0.82	มากที่สุด
1. ท่านเชื่อว่าทำรำนโนร่ามีความสง่างามทรงพลัง	4.38	0.83	มากที่สุด
2. ท่านเชื่อว่าเครื่องดนตรีโนร่ามีท่วงทำนองกระฉับกระฉ่างและเร้าใจ	4.21	0.87	มากที่สุด
รวม	4.02	0.77	มาก

จากตาราง 4.5 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราทางการวัดคุณค่าของโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.77) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณค่าด้านความเชื่อ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.92) และคุณค่าด้านสุนทรียภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.82) รองลงมาคุณค่าด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.89) คุณค่าด้านจิตใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$,

S.D. = 0.86) และคุณค่าด้านร่างกาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสุด อยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.58, S.D. = 0.92) ตามลำดับ

4.1.4 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว 2) ปัจจัยด้านสังคม 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 5) ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) ดังตาราง 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา

(N=348)			
ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ปัจจัยด้านครอบครัว	1.34	0.83	น้อยที่สุด
1. สมาชิกในครอบครัวของท่านมีอาชีพที่เกี่ยวกับข้องการแสดงโนรา นับตัวท่านด้วย) (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักร้องแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) จำนวนกี่คน			
ปัจจัยด้านสังคม	1.88	1.13	น้อย
2. ท่านมีเพื่อน ญาติพี่น้องหรือบุคคลใกล้ชิดตัวที่สนิทสนม ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องข้องกับการแสดงโนรา (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักร้องแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) ประมาณกี่คน			
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	1.26	0.67	น้อยที่สุด
3. ท่านเคยได้รับค่าตอบแทนจากการแสดงโนราหรือการเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงโนราประมาณกี่ครั้ง			
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	2.84	1.30	ปานกลาง
4. ในชีวิตของท่านเคยรับชมการการโนราทั้งการแสดงสดและจากสื่อต่าง ๆ			
ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ	1.86	0.96	น้อย
5. ท่านมีนักแสดงโนราที่ท่านชื่นชอบและติดตามผลงานประมาณกี่คน			

ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
รวม	1.84	0.67	น้อย

จากตาราง 4.6 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.67) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 1.30) รองลงมาปัจจัยด้านสังคม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 1.13) ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.86$, S.D. = 0.96) ปัจจัยด้านครอบครัว อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.34$, S.D. = 0.83) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.26$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

4.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้ดังตาราง 4.7

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนรา

ตัวแปร	X	X1	X2	X3	X4	X5	Y	Y1	Y2	Y3
X=ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา	1									
X1=ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	.626**	1								
X2=ปัจจัยด้านสังคม	.789**	.449**	1							
X3=ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	.598**	.581**	.366**	1						
X4=ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	.698**	.137**	.395**	.160**	1					

ตัวแปร	X	X1	X2	X3	X4	X5	Y	Y1	Y2	Y3
X5=ปัจจัยด้าน แรงบันดาลใจ	.681**	.215**	.416**	.255**	.399**	1				
Y=ระดับ สมรรถนะ ทางด้านโนรา	.335**	.073	.198**	.053**	.438**	.251**	1			
Y1=ระดับ สมรรถนะ ทางด้านกรวัด ความรู้ด้าน โนรา	-.117*	-.045	-.125*	-.079	-.018	-.146**	-.132*	1		
Y2=สมรรถนะ ทางด้านทักษะ ความสามารถ ด้านโนรา	.542**	.558**	.410**	.569**	.163**	.322**	-.132*	.152**	1	
Y3=สมรรถนะ ทางด้านคุณค่า ของการแสดง โนรา	.228**	-.084	.129*	-.093	.416**	.222**	-.105*	-.079	.887**	1
Mean	1.84	1.34	1.88	1.26	2.84	1.86	3.90	4.51	1.35	4.02
S.D.	0.67	0.83	1.13	0.67	1.30	0.96	0.28	0.22	0.62	0.77

**p<.01, *p<.05

จากตาราง 4.7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.67) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 1.30) รองลงมาปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 1.13) ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 1.86$, S.D. = 0.96) ปัจจัยปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{X} = 1.34$, S.D. = 0.83) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 1.26$, S.D. = 0.67) ในขณะที่ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.28) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าระดับสมรรถนะทางด้านกรวัดความรู้ด้านโนรา ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.22) รองลงมาสมรรถนะทางด้านคุณค่าของการแสดงโนรา

(\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.77) และสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา (\bar{X} = 1.35, S.D. = 0.62)

เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางด้านโนรา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (r = +.335) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรากับระดับสมรรถนะทางด้านโนรา มีความสัมพันธ์กัน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง +.244 ถึง +.807 โดยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X4) กับระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา (Y2) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง (r = +.569) และปัจจัยด้านครอบครัว (X1) กับระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สมรรถนะทางการวัดความรู้ด้านโนรา (Y1) มีความสัมพันธ์ต่ำสุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ (r = -.045)

4.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในที่นี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาอันเป็นสมรรถนะที่ซ่อนอยู่ภายใน (Hidden Competencies) ได้แก่ แรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนรา (Motives) คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราที่ดี (Traits) อัตมโนทัศน์ทางด้านโนรา (ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองที่มีต่อโนรา) (Self-Concepts) และผู้วิจัยได้เพิ่มประเด็นบทบาททางสังคมของโนรา (Social Images) หรือประโยชน์ของโนราในทางสังคม (Social Roles) ตามแนวคิดของ Boyatzis (1982) Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993) และ David C. Mc Clelland (1973) ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายไปที่ละประเด็นดังนี้

4.2.1. ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา

4.2.1.1 แรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนรา (Motives) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ดึงดูดในการฝึกฝนการแสดงโนราซึ่งได้รับข้อมูล 2 ประเด็นคือ การชื่นชอบในลีลาของการแสดงโนราและการมีแรงบันดาลใจจากครอบครัว

(1) การชื่นชอบในลีลาของการแสดงโนราและความไพเราะของเสียงดนตรีโนรา โดย A006 (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563) นักศึกษาหนุ่มจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ เขาให้ข้อมูลว่า เขามีความสามารถด้านการรำโนรามาดั้งแต่เรียนในระดับประถมศึกษา แม้ว่าที่บ้านไม่ได้มีเชื้อสายโนราแต่อาศัยความชอบของตนเองในการฝึกฝนกับคุณครูรวมทั้งเขาเคยเป็นสมาชิกชมรมโนราขณะที่กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา เพราะคิดว่าการนำโนรานั้นมีประโยชน์ต่อตนเองรวมทั้งเป็น

วัฒนธรรมอันดีงามของคนใต้ที่ควรอนุรักษ์เอาไว้ แต่เรื่องความเชื่อเกี่ยวกับครุฑมอโนรานั้นตัวเขาเองก็มีความเชื่ออยู่บ้างแต่ไม่มาก แต่สำหรับตัวเขาเมื่อได้ยินเสียงบรรเลงของดนตรีโนรานั้น เขาก็จะมีอาการขนลุกและตื่นเต้นทุกครั้ง เขามีความรู้สึกว่า โนราคือชีวิตจิตใจของเขา การได้รำโนราหรือการได้รับชมการแสดงโนราคือความสุขของเขาอย่างหนึ่งในชีวิตของเขา นอกจากนี้ในมุมมองของ A001 (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2563) เขาให้ความเห็นว่าการแสดงโนราเป็นการแสดงที่มีลักษณะเฉพาะ มีเสน่ห์อยู่ในตัวเพราะฉะนั้นไม่เห็นด้วยที่มีการดัดแปลงท่ารำต่าง ๆ ของโนราสำหรับคณะโนราบางคณะในปัจจุบัน เขาเสนอว่าควรที่จะอนุรักษ์ของเดิมให้คงอยู่ สำหรับตัวเขานั้นมีความชื่นชอบและหลงใหลในท่ารำของโนราของเป็นอย่างมากเนื่องจากมีความอ่อนช้อยและยังคงความแข็งแรงของร่างกายควบคู่กันไปด้วย

“...มีความหลงใหลในลีลาท่าทางของผู้แสดงที่มีความอ่อนช้อยงดงาม ประสมประสานความแข็งแรงที่ถ่ายทอดผ่านพิธีกรรม เพราะเหตุนี้จึงทำให้เรามีความอยากรู้ อยากรฝึกฝนเพื่อจะได้มีลีลาท่ารำอย่างสง่างามเหมือนกับโนราที่มีออซัพที่สุด อีกอย่างคือต้องปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมของประเทศและที่บรรพบุรุษของเราได้วางไว้โดยไม่ดัดแปลงหรือแปรเปลี่ยนคำว่ามโนราห์ไปจากเดิมตั้งแต่อดีต รับ เช่น ไม่ดัดแปลงท่าเต้นของยุคปัจจุบันเข้ากับท่ามโนราห์ เพราะท่ารำของมโนราห์มีเอกลักษณ์เฉพาะอยู่แล้วครับ และที่สำคัญ การจะรำมโนราห์จะต้องรำลึกถึงบรรพบุรุษและครูบาอาจารย์ก่อนที่จะทำการรำทุกครั้ง การรำต้องรำท่าที่ถูกต้องที่สืบทอดกันมา...”

“...แรงจูงใจในการฝึกซ้อม คือ มโนราห์ที่รำเก่งรำสวยมีฝีมือ ทำให้เรามีแรงจูงใจในการฝึกฝนเพื่อที่จะพัฒนาความสามารถตัวเองให้ดีขึ้น คือหาต้นแบบให้กับตัวเอง...” (A010, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564)

นอกจากคนที่มีความชื่นชอบและหลงใหลในท่ารำของโนราแล้วยังมีนักศึกษาอีกคนหนึ่งที่มีมุมมองว่า เสียงดนตรีโนราคือเสียงที่มีความไพเราะเป็นอย่างมาก ฟังแล้วทำให้รู้สึกมีพลัง มีความตื่นเต้นและบางครั้งก็รู้สึกอ่อนโยนและมีความสุขสนุกสนานควบคู่กันไป โดย A004 (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563) นักศึกษาหนุ่มจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ เขามีความสามารถทางด้านการเล่นเครื่องดนตรีโนราที่โดดเด่นเนื่องจากเขาสามารถเล่นกลองโนราได้ทุกประเภทได้อย่างชำนาญเพราะเขาให้ข้อมูลว่าเขาเคยอยู่วงดนตรีลูกทุ่งมาก่อนตั้งแต่สมัยที่เขาเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ก่อนหน้านั้นเขาเคยฝึกฝนการรำโนราในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่มีความรู้สึกชอบการเล่นเครื่องดนตรีโนรามากกว่ามีเครื่องดนตรีอย่างเดียวที่เขาเล่นไม่ได้ นั่นคือปี่เนื่องจากมีความยากและต้องใช้การฝึกฝนที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการฝึกเรื่องของลมและการหายใจ โดยเริ่มแรกที่เขาได้มีความสามารถด้านการตีกลองนั้น

เนื่องจากเขาได้ไปดูครูผู้สอนเล่นกลองแล้วในขณะนั้นครูถามว่าเขาสนใจที่จะเล่นหรือไม่ เขาตอบว่าสนใจ จากนั้นครูก็ไปฝึกฝนให้เขาจนมีความชำนาญมากขึ้นเรื่อย ๆ และจากนั้นก็มีความสนใจของเขามาสอนเพิ่มเติมแต่ความจริงแล้วเขาเล่าว่า เขาสนใจการตีกลองโนรามาตั้งแต่เด็ก ๆ เนื่องจากปู่ของเขาเป็นนักดนตรีวงโนร่าแต่ปู่มิได้สอนเป็นเรื่องเป็นราว เขาเพิ่งจะมาฝึกฝนจริง ๆ ก็เมื่อเขาได้มาเรียนในโรงเรียนมัธยม วิธีการฝึกฝนของเขาก็คือจะใช้วิธีการสังเกตการเล่น ดูซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนกระทั่งจดจำได้แล้วค่อย ๆ ฝึกฝนด้วยตนเอง เขาเล่าว่า การตีกลองในลักษณะนี้ไม่ได้มีทฤษฎีการตีที่เป็นทางการในมุมมองของเขา แต่เขาเล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า การมีใจรักก่อนเป็นอันดับแรกและใช้การสังเกตท่าทางการตีซ้ำแล้วซ้ำเล่าแล้วมาฝึกฝนด้วยตนเองจะทำให้เราเกิดความชำนาญมากขึ้นไปโดยอัตโนมัติ จากนั้นเขาก็รับงานการแสดงจากวงดนตรีลูกทุ่งซึ่งเป็นวงโรงเรียนเมื่อมีการว่าจ้างให้ไปเล่นเขาและสมาชิกในวงก็ไปรับงานซึ่งวงโรงเรียนของเขาเป็นดนตรีวงใหญ่มีหางเครื่อง มีโนร่าครบชุด แต่เมื่อเขาได้มาศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เขาก็ไม่ได้รับงานแสดงจากวงโรงเรียนอีกต่อไป

(2) การมีแรงบันดาลใจจากครอบครัว การมีแรงบันดาลใจจากครอบครัวนั้น ผู้วิจัยพบว่ามีนักศึกษาอยู่ 2 กลุ่มนั่นคือ กลุ่มที่รำโนร่าเป็นเพราะคุ้นเคยจากการรำโนร่าจากคนในครอบครัว ส่วนอีกกลุ่มคือ กลุ่มที่รำโนร่าไม่เป็นแต่มีความรู้และคุ้นเคยกับพิธีกรรมเกี่ยวกับโนร่า โดยคนแรกเป็นนักศึกษาเชื้อสายโนร่าคือ A007 (สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2563) นักศึกษาสาวจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เธอเป็นผู้ที่มีความสามารถในการรำโนร่าเนื่องจากครอบครัวมีเชื้อสายโนร่า ประกอบกับการได้รับการฝึกฝนตั้งแต่อายุ 11 ปี จากครูโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งในอำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พอมาเรียนในระดับมัธยมศึกษาก็มีการฝึกฝนโนร่าอย่างต่อเนื่องจนเคยยึดเป็นอาชีพเสริมในช่วงเรียนมัธยมปลาย เธอเล่าว่าเมื่อครูที่โรงเรียนได้รับงานแสดงมาจากที่ใดก็จะมอบหมายให้เธอและเพื่อน ๆ ฝึกซ้อมการแสดงโนร่า เช่นงานปีใหม่ งานสงกรานต์ เป็นต้น เธอยังเล่าอีกว่าตัวเธอนั้นเป็นลูกหลานโนร่าทั้งทางฝั่งบิดาและมารดา เธอเล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า เธอมีเชื้อสายโนร่าทั้งสองทางเลยซึมซับความเป็นโนร่าอย่างเต็มตัว แต่ตัวเธอยังไม่ได้ครอบเหน็ดโนร่า และเมื่อเธอมาศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเธอมีได้อยู่ในชมรมโนร่าหรือชมรมเกี่ยวกับการแสดงแต่อย่างใด เนื่องจากมีความสนใจอยากเรียนในทางสังคมศาสตร์เพื่ออยากบรรจุเป็นข้าราชการ นอกจากนั้นเธอได้เล่าถึงความสนใจของเธอในอดีตว่า ก่อนที่จะมาสมัครที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เธอได้สมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชบ้านเกิดของเธอ ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์แต่เธอสอบไม่ได้ และเธอยังให้ข้อมูลที่น่าสนใจกับผู้วิจัยว่า พ่อแม่ของเธอก็ให้กำลังใจเธอว่า ไม่ต้องเสียใจในการพลาดโอกาสในการเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เนื่องจากในปัจจุบันอาชีพการแสดงโนร่าค่อนข้างที่จะหางานทำได้ยากในมุมมองของพ่อแม่ พวกเขาอยากให้เธอเรียนด้านอื่น ๆ มากกว่าที่จะสามารถสอบงานราชการได้ง่ายกว่า เช่น สายสังคมศาสตร์

นอกจากนี้เมื่อเธอเข้ามาอยู่ในสังคมใหม่โดยเฉพาะเพื่อน ๆ ในกลุ่มของเธอไม่มีใครรำโนราเป็น การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับศิลปะการแสดงหรือโนราจึงไม่ได้อยู่ในความต้องการของเธอในขณะนี้ แต่ความรักความศรัทธาในด้านโนราก็ยังมีอยู่เหมือนเดิมเพียงแต่ไม่ได้ฝึกฝนอยู่เป็นประจำ ปัจจุบันเธอมีได้รำโนราแล้วเหมือนกับตอนที่เธอเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เนื่องจากเมื่อมาเรียนในมหาวิทยาลัยเธอจะเน้นการเรียนเป็นสำคัญมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น ๆ แต่เธอก็ยังมีความผูกพันกับการแสดงโนราเหมือนเดิม เมื่อมีงานโนราลงครุในหมู่บ้านตัวเองจะไปเข้าร่วมทุกครั้ง โดยหมู่บ้านของเธอจะจัดการแสดงโนราลงครุ 2 ครั้งคือ ในช่วงเทศกาลเดือนสิบมีการตั้งไหว้ครุหอนโนรา เธออธิบายว่าเดือนสิบก่อนคือ ครั้งที่ 1 (วันแรม 1 ค่ำ เดือนสิบเรียกว่า วันรับเปรต , ผู้วิจัย) และเดือนสิบหลังคือ ครั้งที่ 2 (ครั้งที่สอง วันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบเรียกว่า วันส่งเปรต, ผู้วิจัย) โดยทำพิธีที่บ้านของเธอเองแต่ก่อนหน้านี้ได้ประกอบพิธีกรรมที่บ้านคุณยายของเธอแต่ปัจจุบันท่านเสียชีวิตแล้วจึงเปลี่ยนมาทำที่บ้านของเธอแทน โดยคนที่ทำหน้าที่เป็นร่างทรงนั้นคือ แม่ของเธอเอง ซึ่งคนเข้าร่วมพิธีกรรมดังกล่าวก็จะเป็นผู้ที่มีความเดือดเนื้อร้อนใจ อาทิ มีโรคภัย มีอุบัติเหตุ มีความทุกข์ใจในเรื่องส่วนตัว ร่างทรงก็จะแนะนำแนวทางในการแก้ปัญหา เธอยกตัวอย่างกรณีหนึ่งที่มีเด็กทารกคนหนึ่งเกิดอาการร้องไห้บ่อยโดยไม่มีสาเหตุแต่เมื่อเข้ามาในพิธีโนราลงครุก็จะเงียบโดยสิ้นเชิงสาเหตุที่ทารกคนนั้นร้องไห้ก็เนื่องมาจากเขาไม่ยอมอยู่บ้านหลังที่อยู่เดิมซึ่งแม่ของเด็กควรจะย้ายไปอยู่อีกหลังหนึ่งจึงจะหยุดงอแงหรือหยุดร้อง จากนั้นแม่ของเด็กคนนั้นก็ได้ให้ลูกไปอยู่กับญาติอีกหลังหนึ่งตามคำแนะนำของร่างทรงและหลังจากนั้นเด็กทารกคนนั้นก็ไม่ร้องไห้แงอีกเลย เป็นต้น

สำหรับนักศึกษาอีกท่านหนึ่งที่มีเชื้อสายโนรานั้นคือ A005 (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563) นักศึกษาสาวจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เธอเล่าว่าเธอรำโนราเป็นเพราะอาศัยการฝึกฝนมาตั้งแต่ยังเด็ก หากมีงานใดเชิญมาหรือว่าจ้างมา เธอก็จะไปร่วมการแสดงอยู่อย่างสม่ำเสมอเธอเล่าว่า เธอมีการสืบทอดโนราจากบรรพบุรุษทั้งจากฝั่งของคุณปู่และคุณย่า แม้ว่าที่บ้านจะมีพิธีกรรมโนราลงครุทุกปี และตัวเธอก็ไม่ได้เข้าพิธีครอบครุโนราแม้ว่าจะรำโนรามานานแล้วก็ตาม เธอให้เหตุผลว่า เมื่อมีการแสดงโนราลงครุเธอไม่ได้เข้าร่วมพิธีกรรมเพราะเธอมีความกลัวกับการเข้าทรง เธอยังให้ข้อมูลอีกว่า คนที่รำโนราเป็นส่วนใหญ่มักจะมีเชื้อสายโนรา แต่ก็มีบางกลุ่มที่ไม่เคยรำโนราได้เลยแต่เมื่อเข้ามาเรียนปี 1 ในระดับมหาวิทยาลัยก็ได้รับการฝึกฝนจากรุ่นพี่ที่มีเช่นเดียวกัน เช่นเพื่อนของเธอคนหนึ่งใช้เวลาเพียงแค่ว่า 2 สัปดาห์ก็สามารถรำโนราได้แล้วซึ่งเธอให้ความเห็นว่าการรำโนราได้หรือไม่ได้นั้นไม่ได้เกิดจากแรงบันดาลใจจากครอบครัวเสมอไป แต่อาจจะเกิดจากความชอบส่วนตัวก็เป็นได้ ส่วนตัวเธอชอบการรำโนราแต่ไม่ได้เข้าร่วมชมรมนาฏศิลป์ของมหาวิทยาลัย กิจกรรมเกี่ยวกับทิววัฒนธรรมก็ไม่ได้สนใจที่สมัคร แต่เธอได้เข้าร่วมกิจกรรมสิงห์อาสาเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับจิตอาสาซึ่งเธอชื่นชอบอยู่เป็นทุนเดิม อีกทั้งได้ใช้การรำโนราในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นด้วย ในส่วนของความเชื่อด้านพิธีกรรมโนรานั้นเธอเล่าว่า ปู่ของเธอก็เป็นนักแสดง

โนราเมื่อเขาได้เห็นหลานสาวได้ใส่ชุดโนราและรำโนราปูของเธอก็มักจะร้องไห้ แล้วปูก็นั่งรำโนรา เมื่อมีคนตรีโนราบรรเลงขึ้น เธอจึงมีความภูมิใจที่ได้ใส่ชุดโนราและรำโนราให้ปูของเธอได้ชื่นชม นอกจากนี้เธอยังเล่าว่า เธอมีความรักและชื่นชอบโนราอยู่ในสายเลือด เธอยกตัวอย่างเหตุการณ์ครั้งหนึ่งเมื่อเธอได้รับการเชิญให้ไปรำถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรให้กับหน่วยงานใดสักแห่งแต่เธอจำไม่ได้ แล้วตอนแรกเธอไม่กล้ารำเนื่องจากยังไม่ได้มีการซ้อมการแสดงเลย แต่ไม่รู้เกิดจากสาเหตุอะไรที่พอถึงวันงานจริง ๆ เธอสามารถรำได้โดยทันทีเมื่อมีเสียงโนราบรรเลงขึ้น เธอจึงมีความเชื่อว่า เธอคือเชื้อสายโนราอย่างแท้จริง “ที่แรกหนูกลัวไม่กล้ารำแต่ที่นี้หนูก็เดินไปรำ มันรำได้เองโดยไม่ต้องซ้อมนั้น มันเป็นอินเนอร์ค่ะอาจารย์” คำว่า “เธอรำมาจากอินเนอร์ของเธอ” นั่นคือสามารถรำโนราโดยอัตโนมัติซึ่งอาศัยความคุ้นเคยและการมีพลังความชอบอยู่ในตัวทำให้สามารถแสดงได้แม้ไม่ได้มีการซักซ้อมมาก่อนล่วงหน้า เธออธิบายกับผู้วิจัย

อีกกลุ่มนั้นคือ กลุ่มที่รำโนราไม่เป็นแต่มีความรู้และคุ้นเคยกับพิธีกรรมเกี่ยวกับโนรา ผู้วิจัยได้คุยกับ A003 (สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2563) นักศึกษาสาวจากคณะวิทยาการจัดการ เธอเล่าว่า เธอรำโนราไม่เป็นแต่เธอเติบโตมาในครอบครัวโนราทำให้พอมีความรู้ทางด้านโนราอยู่บ้างแม้จะไม่เคยฝึกฝนการรำโนราเลยก็ตาม และเธอได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับโนราลงครู โดยเธอเล่าว่า ญาติของเธอเป็นช่างทรง ปีหนึ่งก็จะทำการทรงหนึ่งครั้งซึ่งคนทรงก็จะมาทำพิธี ณ บ้านของเธอ เนื่องจากบ้านหลังดังกล่าวเป็นบ้านดั้งเดิมของยาย เพราะญาติทางฝ่ายยายของเธอมีเชื้อสายโนรา โดยญาติพี่น้องก็ทำการนัดหมายเพื่อทำพิธีทรงปีละครั้ง โดยส่วนตัวของเธอมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องปาฏิหาริย์โนรา เธอให้ข้อมูลว่า

“เวลาเกิดอุบัติเหตุมันจะทำให้เจ็บน้อยลงค่ะ เหมือนหนูล้ม รถตัดหน้า เหมือนมีอะไรมารอง แล้วมันทำให้เจ็บน้อย คือมีช่วงที่หนูล้มรถหลายครั้งนะค่ะ แต่เจ็บน้อย แล้วเหมือนมีพี่ที่จะไปเกณฑ์ทหารแต่เวลาไปหีบใบฉลากจะได้ใบค่าอะไรแบบนี้ค่ะ เหมือนเขาไม่อยากจะให้เป็น ถ้าเราไม่ต้องการก็ให้อธิษฐานแล้วหีบค่ะ คนที่ไปหีบฉลากนี้เขาเป็นลูกหลานโนราค่ะ เป็นลูกหลานช่างทรงค่ะ บางหนูก็เห็นพิธีกรรมอะไรบ้างที่มันตื่นเต้นหรือน่ากลัวจากการทำพิธีกรรม เหมือนเขามีช่างทรง ทวดช่าง ปลาหมอกศรี ทวดงู อะไรแบบนี้ค่ะ ถ้าทวดปลาหมอกก็จะพ่นน้ำ ทวดช่างก็จะพ่นน้ำค่ะ”

ตัวเธอเคยประสบอุบัติเหตุรุนแรงแต่เนื่องจากสาเหตุอันใดไม่ทราบที่ทำให้เธอปลอดภัยจากอุบัติเหตุดังกล่าวซึ่งตัวเธอเองก็หาสาเหตุไม่ได้ แต่ในขณะที่นั้นรู้สึกขนลุกเป็นอย่างมาก เหตุการณ์ครั้งนั้นเธอล่าว่า “หนูล้ม รถตัดหน้า เหมือนมีอะไรมารอง แล้วมันทำให้เจ็บน้อยลง” ซึ่งเธอเล่าว่า เหตุการณ์ในลักษณะนี้เกิดขึ้นกับเธอบ่อยครั้งมาก นอกจากตัวเธอแล้วก็มีญาติผู้ชายของเธอที่ไม่

ต้องการจะเข้ารับการศึกษาที่มหาวิทยาลัยก็ใช้การอธิษฐานจากตายายโนราเพื่อให้รอดพ้นจากการหิบบินแดง เป็นต้น แต่เธอเน้นย้ำว่า การที่จะอธิษฐานแล้วสมหวังนั้นจะเป็นเฉพาะคนที่มีความเชื่อสายโนราหรือเป็นลูกหลานของร่างทรงเท่านั้นซึ่งการเล่าเรื่องของเธอก็ผู้วิจัยก็ต้องใช้วิจารณญาณในการรับฟังคำบอกเล่าจากเธอเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นเธอยังเล่าเกี่ยวกับปาฏิหาริย์ในขณะที่ร่างทรงกำลังประกอบพิธีกรรม เช่น ร่างทรงทวดช้าง ปลาหมอครี ทวดงู แล้วคนทรงก็จะทำท่าทางเหมือนสิ่งที่กำลังทรง อาทิ ถ้าทวดปลาหมอกก็จะพ่นน้ำ ทวดงูก็จะทำท่าทางคล้ายคลึงกับการเลื้อยของงู เป็นต้น

ส่วน A010 (สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564) นักศึกษาหนุ่มจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยได้พบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับนักศึกษาคนนี้โดยเขาไม่มีความสามารถด้านการรำโนราเลย แต่มีความรู้เกี่ยวกับโนราค่อนข้างมากเนื่องจากครอบครัวของเขาเป็นครอบครัวโนราแต่เขาไม่ได้ฝึกฝนโนราเพราะไม่ได้ชื่นชอบการรำโนราด้วยตนเอง เขาเล่าว่ายายของเขาไปแต่งงานกับคนมาเลย์ซึ่งปัจจุบันอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย ยายมีวงโนราอยู่ที่ประเทศมาเลเซียซึ่งหากเป็นโนราลงครูเขาก็จะมีพิธีกรรมเหมือนกับในประเทศไทยนั่นคือ มักจะแสดงในช่วงเดือนหกของทุกปี คนมาเลย์ที่มีเชื้อสายไทยที่ประกอบอาชีพอยู่ในมาเลเซียก็จะมี การนำพิธีกรรมโนราแก่นับไปแสดงที่นั่นด้วย วงโนราของยายก็มีการรับงานไปแสดงตามบ้านเรือนหรือตามงานวัดคล้าย ๆ กับวงโนราของคนไทย เขาเล่าว่าพ่อแม่ของเขาได้สืบทอดการรำโนรามาจากคุณยาย คุณยายจะเป็นครูสอนโนราประจำวง ตัวเขาถึงแม้จะรำโนราไม่เป็นและไม่ได้สืบทอดการแสดงโนราจากคุณยายแต่เขาก็มีความเชื่อเกี่ยวกับครูหมอนโนรา เช่นเขาเล่าว่า มีเด็กที่เจ็บป่วยคนหนึ่งอายุประมาณ 11-12 ปีเดินทางมาที่สถานที่ประกอบพิธีกรรมโนรา โดยก่อนหน้านี้เด็กคนนี้ได้เข้ารับการรักษาอาการเจ็บป่วย ณ โรงพยาบาลต่าง ๆ หลายแห่งแต่ไม่เคยหาย แต่เมื่อพ่อแม่ของเขาพามาหาหมอนโนรา ความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นมานานก็หายทันที ซึ่งสิ่งที่เขาเล่ามา เขาได้เน้นย้ำกับผู้วิจัยว่า เขาได้เห็นจากประสบการณ์ตรงของตัวเองแม้ตัวเขาจะรำโนราไม่เป็นและไม่ได้สนใจการรำโนราแต่เขาให้ข้อมูลกับผู้วิจัยว่า การแสดงโนรานั้นควรที่จะอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่กับคนใต้ ในส่วนของประเทศมาเลเซียนั้นเขาเล่าว่า มีการสืบทอดการแสดงโนราน้อยลง วงโนราที่ทำการแสดงในประเทศส่วนใหญ่มักจะเป็นคนรุ่นยายของเขา คนหนุ่มสาวมาเลย์เชื้อสายไทยในปัจจุบันก็ไม่ค่อยมีการสืบทอดการแสดงโนราเอาไว้ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยในทัศนะของเขา

4.2.1.2 คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราที่ดี (Traits) จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักแสดงโนราที่ดีซึ่งผู้วิจัยได้จัดแบ่งออกเป็น 3 คุณลักษณะด้วยกัน นั่นคือ

(1) การมีใจรักและความศรัทธาต่อโนรา (Passionate and Faithful) โดยนักศึกษาหลายคนให้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกันว่า การเป็นนักแสดงโนราที่ดีนั้น คือต้องมีใจรักก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นต้องเรียนรู้ฝึกฝนเรื่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ เช่น A006 (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

“...อันแรกก็คือต้องมีใจรัก เพราะจะต้องอดทน ซึ่งการฝึกมโนราห์มันเป็นเรื่องที่หนักกว่าที่จะรำเป็น รำได้มันต้องขยัน อดทน ใช้เวลาเยอะ และต้องซ้อมอยู่เสมอ บางครั้งเมื่อมีการเข้าแข่งขัน เราต้องสู้และต้องทำให้ดีที่สุดเพื่อนำชัยชนะกลับมาให้ได้ และอีกอย่างต้องมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วย ...”

“...การเป็นนักแสดงโนราห์ที่ดีต้องมีลักษณะความพร้อมของอารมณ์และความรู้สึกที่มีใจรัก มีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการฝึกซ้อม เพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุด และต้องมีสมาธิ ถ้านักแสดงขาดสมาธิจะทำให้การแสดงโนราห์ไม่สมบัติน่าดู ไม่อ่อนช้อย เพราะขาดพลังและจุดมุ่งหมายในการแสดง ถ้านักแสดงมีสมาธิจะทำให้ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้ดี จนทำให้คนดูประทับใจ ชื่นชอบ และสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือ ต้องมีความเชื่อ ความศรัทธา เพราะโนราห์เป็นสิ่งที่สืบสานกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการกราบไหว้บูชาครูหมอโนราห์ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ควรเคารพนับถืออย่างยิ่ง ...” (A007, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2563)

(2) มีความขยันและอดทนในการซ้อมโนรา (Hardworking and Patient) เช่น A009 (สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564) เธอให้ข้อมูลว่า การแสดงโนราห์มีลักษณะพิเศษของการละเล่นนั้นคือ ต้องมีการรำ การร้อง การขับบทกลอน ซึ่งนักแสดงโนราห์ต้องอาศัยความสามารถหลายด้านในการเล่น รวมทั้งต้องอาศัยความขยันขันแข็งในการฝึกซ้อมอันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักแสดงโนรา ส่วน A002 (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2563) ให้ข้อมูลว่า

“...การเป็นนักแสดงล้วนต้องมีความอดทนในการฝึกฝน เช่นกัน การแสดงโนราห์ต้องมีการฝึกฝนที่ค่อนข้างหนักเพื่อที่จะพัฒนาและแสดงให้กับผู้ชมติดตาม มีทั้งคนชอบและคนไม่ชอบ แต่หน้าที่นักแสดงเราก็ต้องทำเพื่อสร้างสีสันและเล่าเรื่องราวผ่านการรำที่ยังช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมของทางใต้เอาไว้ไม่ให้สูญหาย...”

“...การจะเป็นมโนราห์ได้ต้องการมีฝึกฝนอยู่เสมอ มีความพยายามตั้งใจฝึก ให้ความเคารพครูบาอาจารย์...” (A008, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2563)

“...ต้องมีความขยัน ความอดทน เพราะศิลปะการแสดงโนราห์เป็นศาสตร์ และศิลป์ที่ค่อนข้างจะมีความซับซ้อนอยู่เยอะ เนื่องจากมีหลายศาสตร์ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการร้อง การรำ หรือแม้กระทั่งบทกลอน ดังนั้นผู้ที่จะเป็นศิลปินโนราห์ที่ดีต้องมีใจรักในศิลปะโนราห์ รวมทั้งมีความขยัน ความอดทนควบคู่กันไปด้วย...” (A005, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

“...ต้องตั้งใจฝึกฝนในการรำและฝึกฝนการว่าบทกลอน ตรงเวลา และเป็นคนที่ตั้งใจในการแสดง...” (A010, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564)

(3) โนราที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ (Honest) ในประเด็นนี้ได้มีนักศึกษาคณะหนึ่งนั้น คือ A002 (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2563) ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องของความซื่อสัตย์ของ โนราเนื่องจากศาสตร์ด้านโนราต้องอาศัยความเชื่อ ความศรัทธาจากผู้คนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อ เกี่ยวกับครุหมอโนรา

“...ในปัจจุบันการรำโนราห์ภาคใต้ลงมา จะเกี่ยวกับการรำโรงครูเป็นหลักซึ่งจะเกี่ยวกับความเชื่อ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้บางคนก็จะมกมายเกินไป ซึ่งโนราที่ดีห้ามหลอกผู้คนที่มาหาเรา อย่างเช่น หากคนไม่สบายแล้วเราหลอกเขาว่าโดนครุหมอโนรา ต้องรับโนราไปรำ แบบนี้คือการหลอกแล้ว ซึ่งจริง ๆ เราต้องหาสาเหตุให้แน่ชัดก่อนว่าเขาถูกครุหมอโนราจริงหรือไม่สบายในร่างกาย ต่อไปลักษณะโนราที่ดีไม่เกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา แคร่รำเป็นรำเก้งว่าบทโนราได้ รำพิธีกรรมได้ ทุกอย่างให้ถูกต้องตามกฎของโนราก็เป็นลักษณะที่ดีได้เช่นเดียวกัน...”

“...ตรงต่อเวลากับเพื่อนในวง ทีมงาน และไม่เห็นแก่ได้จนเกินไปซึ่งต้องมีความซื่อสัตย์ และมีความรับผิดชอบต่องานและต้องดูแลเพื่อนโนราทุกชีวิตที่อยู่กับคณะเราครับ...” (A004, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

4.2.1.3 ประโยชน์ในการแสดงโนราต่อตนเอง (Self-Concepts) จากการสัมภาษณ์พบว่า การแสดงโนรามีผลดีกับตนเองในทางตรงคือ การรำโนราเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลที่คล้ายคลึงกันว่า การรำโนราเป็นการออกกำลังกายเนื่องจากได้เคลื่อนไหวร่างกายหลาย ๆ ส่วนและเป็นการฝึกสมาธิและความอดทนของนักแสดงรวมทั้งทำให้เกิดความสุขขณะกำลังแสดง

“...การรำโนราช่วยให้เรารำเป็น รำสวยขึ้น ฝึกความอ่อนตัว และการรำยังช่วยในการฝึกสมาธิเป็นอย่างยิ่ง...” (A010, สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2564)

“...การรำโนราทำให้มีความสุข เพราะการรำโนราเป็นสิ่งที่ชอบ...” (A008, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2563)

ส่วน A003 (สัมภาษณ์ 25 ธันวาคม 2563) มองเรื่องโนราในเรื่องของประโยชน์ในทางร่างกายเป็นหลัก

“การแสดงโนรามีประโยชน์ต่อร่างกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง การรำโนรา เหมือนการออกกำลังกายไปในตัวซึ่งได้ทุกสัดส่วน การขยับร่างกายในแต่ละท่า การยกขา การย่อเข้า ล้วนสร้างมวลกล้ามเนื้อให้ร่างกายแข็งแรงยิ่งขึ้น”

มุมมองของ A003 คล้ายคลึงกับ A002 (สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2563) ที่มองถึงประโยชน์ของโนราในแง่ของความแข็งแรงของร่างกายเพราะเขามองว่า การรำโนราถือว่าการออกกำลังกายในรูปแบบหนึ่ง

“...การที่ได้รำโนรานั้นถือเป็นการออกกำลังกายได้อีกทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นส่วนของกล้ามเนื้อที่ได้จากการเคลื่อนไหวร่างกายซึ่งจะทำให้ร่างกายสุขภาพดี และยังพัฒนาทางด้านสมองทางด้านความจำ ความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ดีทีเดียว...” (A002, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2563)

นอกจากนี้นักศึกษาให้ข้อมูลว่า การรำโนราเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์อีกด้วย เนื่องจากการรำโนราได้ช่วยให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาคใต้ทำให้ตนเองเกิดความภาคภูมิใจที่ได้รำโนรา และบางครั้งก็ได้มีโอกาสช่วยเหลือคนอื่นที่ไม่สบายเนื่องจากการรักษาอาการเจ็บป่วยบางอย่างซึ่งต้องใช้ความเชื่อทางด้านโนราในการรักษาอันเป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของคนใต้ในการรักษาพยาบาลตามแนวทางที่เป็นความเชื่อส่วนบุคคลซึ่งมิใช่เป็นการรักษาตามองค์ความรู้ของหมอแผนปัจจุบัน

“...เริ่มจากเราชอบก่อน และเริ่มหาประสบการณ์จนเป็นอาชีพของเราได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตัวเรา ทำให้เรามีรายได้ในการแสดงโนรา ทำให้เรารักชาววัฒนธรรมของภาคใต้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภาคใต้ที่ยังดำรงศิลปวัฒนธรรมเอาไว้ได้ ต่อมาประโยชน์ต่อผู้อื่น เราได้ช่วยเหลือผู้คนที่เขาไม่สบายโดนครุหมอบ้าง โดนสิ่งอื่น ๆ บ้าง...” (A009, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564)

“...การแสดงโนรามิประโยชน์ต่อตัวเองในเรื่องของประสบการณ์ เพราะตัวผมเองได้เริ่มฝึกโนราตอนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับดนตรีโนราโดยตรง เมื่อได้เริ่มฝึกฝนก็ทำให้เรารู้ และเข้าใจในศิลปะการแสดงโนรามากยิ่งขึ้น ทั้งองค์ความรู้ด้านวิชาการของศิลปะโนรา หรือแม้กระทั่งทักษะในทางปฏิบัติ ทำให้สิ่งนี้เป็นประโยชน์ต่อตัวเองมาก ๆ และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นอีกด้วย เพราะเมื่อเรามีความรู้ทางด้านนี้แล้ว ตัวผมเองก็ได้นำความรู้ตรงนี้ไปถ่ายทอดต่อนักเรียนในห้องเรียนได้ด้วย ทำให้เด็กได้มีโอกาสในการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้แขนงโนราอีกด้วย...” (A004, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

“...นั่นเลยก็คือ มีเงินสามารถทำให้เราเลี้ยงดูตัวเองได้ สามารถจ่ายค่าเทอม อยากซื้ออยากได้อะไรก็นำเงินนี้มาใช้จ่าย โดยไม่ต้องพึ่งพ่อแม่ให้เดือดร้อน และยังทำให้พ่อแม่ภูมิใจในตัวเองด้วยครับ...” (A006, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

“... ส่วนตัวผมเอง ผมได้รับประโยชน์ 2 ทางครับ คือ มโนราห์ทำให้ผมมีความสามารถเฉพาะตัว และยังได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานที่ได้ไปแสดงให้ผู้อื่นรับชม ค่าตอบแทนนั้น ผมได้นำไปจ่ายค่าหอ ค่ากิน ค่าของใช้ที่ต้องใช้ในการเรียนมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้เยอะมาก ไม่ทำให้ทางบ้านเดือดร้อน...” (A001, 23 พฤศจิกายน 2563)

“...ได้ออกกำลังกาย แล้วก็ได้มีความสามารถใช้เวลาไปออกงานได้มีเบี้ย แล้วเบี้ยที่ได้มาต้องไม่เดือดร้อนใคร ทำให้เราได้ซื้อของที่อยากซื้อ จ่ายค่าที่พัก ค่ากินได้โดยไม่เดือดร้อนพ่อแม่...” (A002, 23 พฤศจิกายน 2563)

“...การแสดงโนราเป็นประโยชน์กับตัวหนูมาก เพราะทำให้หนูได้เรียนรู้ และสืบสานวัฒนธรรมไปสู่รุ่นหลานต่อ ๆ ไป และทำให้ได้ประสบการณ์ทางด้านศิลปะวัฒนธรรม การแสดงและการสื่อสารมากยิ่งขึ้น จนเกิดความมั่นใจในตัวเองและกล้าแสดงออกต่อหน้าผู้คนมากมาย และบางครั้งการแสดงโนราอาจมีคนเข้ามาอุปถัมภ์ หรือให้เงินเป็นทุนการศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ทำให้ลดค่าใช้จ่าย และลดภาระของพ่อแม่อีกด้วยค่ะ ...” (A005, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

“...ได้ฝึกฝนตัวเองและได้รักษาวัฒนธรรมของภาคใต้ อีกอย่างได้มีเงินเลี้ยงครอบครัว ได้ทำอาชีพเสริมและได้สืบทอดให้คนรุ่นหลังทำให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมของการแสดงพื้นบ้านโนราของเรามากขึ้น...” (A007, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2563)

4.2.1.4 ประโยชน์ของโนราในทางสังคม (Social Images) หรือบทบาททางสังคมของโนรา (Social Roles) นั่นคือ การแสดงโนราสามารถช่วยเหลือสังคมหรือได้ช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศชาติได้อย่างไรบ้าง จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาได้ให้ข้อมูลหลัก ๆ 2 ประเด็นคือ

(1) การแสดงโนราเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กับเยาวชน เนื่องจากการแสดงโนราช่วยให้เยาวชนได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งการแสดงโนรามิได้เน้นเฉพาะการรำเพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึงการเล่นดนตรีโนราหรือการเป็นส่วนหนึ่งของวงโนราอีกด้วย อาทิ เป็นหางเครื่องของวง การอยู่เบื้องหลังการจัดชุดแสดงโนรา เป็นต้นซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้ช่วยให้พวกเขาห่างไกลจากยาเสพติดอีกด้วย

“...การรำโนราของผมเป็นการรักษาวัฒนธรรมของภาคใต้ ผมได้เปิดสอนโนราให้เด็ก และเยาวชนเรียนฟรี โดยมีการสนับสนุนจากเทศบาลต่าง ๆ ทำให้เด็กรุ่นหลัง ๆ มีความรู้ความสามารถในการรำโนรา สืบต่อไปหลาย ๆ รุ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่ผมทำก็ได้ช่วยเหลือสังคมทำให้เด็ก และเยาวชนห่างไกลยาเสพติดได้อีกด้วย...” (A010, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564)

“... ในส่วนของข้อนี้ คือ เราเป็นโนรา เป็นศิลปิน สร้างชื่อเสียงและอนุรักษ์โนราอยู่แล้วครับ เราจึงเป็นกระบอกเสียงให้คนไทยทุกคนรณรงค์ช่วยกันส่งเสริมและสนับสนุนโนรา เช่น มิวกันที่ไหน ก็ช่วยกันสนับสนุนให้นำผู้ที่มีความสามารถการแสดงโนราไปแสดง และส่วนตัวผมเองก็ร่วมพี ๆ ซึ่งฝึกซ้อมกันที่วัดเกาะเสือ ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์ใด ๆ จากผู้ที่มาฝึกซ้อมรำเลยครับ และยังสอนฟรีไม่มีค่าสมัคร เพื่อช่วยกันส่งเสริม อนุรักษ์โนราโดยสอนให้เด็กคนใดที่ชื่นชอบการรำโนราเข้าฝึกรำได้เลย ตอนนี้มีเด็กที่นั่นประมาณ 40 คนแล้วครับ ซึ่งผมตั้งใจที่เห็นเด็ก ๆ ชื่นชอบการรำโนราเพื่อที่จะโตไปแล้วสามารถนำไปเผยแพร่ต่อ ๆ กันได้ และให้โนราอยู่คู่เราไปนาน ๆ ครับ...” (A006, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563)

(2) การรำโนราเป็นการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมของชาติ กลุ่มนักศึกษาผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ตอบประเด็นนี้กันค่อนข้างมากเนื่องจากมองว่า โนราเป็นการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ที่ควรค่าแก่ส่งเสริมและอนุรักษ์โดย A003 (สัมภาษณ์, 25 ธันวาคม 2563) เธอให้ความเห็นว่า

“การรำโนรา เป็นศิลปะวัฒนธรรมแขนงหนึ่งของไทยที่อยู่ในภาคใต้ คิดว่าการได้รับโนราก็ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางความเชื่อของคนใต้ การบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้งได้เผยแพร่ให้คนรุ่นหลังได้เห็นถึงความสวยงาม และความสนุกสนานของการแสดงโนรา รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมแขนงมโนราห์ของทางใต้เอาไว้ และยังพร้อมที่จะมอบความรู้ให้กับผู้ที่สนใจที่จะเรียนรู้หรือศึกษาท่ารำอีกด้วย”

“การแสดงมโนราห์เป็นการแสดงของชาวใต้ที่ต้องช่วยการอนุรักษ์เอาไว้ ดังนั้นจึงถือว่าเป็นเกียรติอย่างยิ่งในการเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาวใต้เอาไว้ ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงไว้และสืบทอดไปยังรุ่นลูกหลานต่อไปในอนาคตช่วยให้การรำมโนราห์ยังคงอยู่และสืบทอดไปยังรุ่นลูกหลานต่อไป (A009, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564)

“...การรำโนราเป็นการแสดง แขนงหนึ่งที่ชาวใต้ ที่มีการสืบทอดมาหลายช่วงอายุ คน ซึ่งยังเป็นตัวกลางที่จะเป็นสื่อในการช่วยเหลือ การรักษา โดยผ่านพิธีกรรมความเชื่อของกลุ่มคน จะเห็นได้ว่าการแสดงโนราจะมีความคงเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ที่แตกต่างคือ จากการแสดงอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นลูกบัตที่มีลีลาสวยงาม ลีลาท่ารำ การขับร้องบท และพิธีกรรม ที่เกิดจากแรงศรัทธา ด้วยสิ่งนี้จะมีความเป็นเอกลักษณ์ที่สมควรอนุรักษ์ และรักษา สืบทอดต่อไป...” (A002, สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน 2563)

“...การแสดงโนรามีส่วนช่วยประเทศอย่างมาก อย่างเช่น การอนุรักษ์และเผยแพร่ วัฒนธรรมซึ่งโนราเป็นศิลปะของชาติและยังเป็นศิลปะของภาคใต้ด้วย ดังนั้นการที่เราได้ เรียนรู้ตรงนี้ทำให้เราได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมการแสดงโนราให้ อยู่ต่อไปด้วย และการแสดงโนรา เป็นการแสดงที่สามารถเข้าได้กับทุกกิจกรรม พิธีกรรม หรือแม้กระทั่งประเพณีต่าง ๆ เพราะเมื่อมีประเพณีตัวผมเองก็สามารถนำความรู้ไป ช่วยเหลือสังคมได้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการกุศล หรือเรื่องของการร้อง การรำที่ช่วยใน การนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ในศาสตร์โนรามาสวมกับศาสตร์อื่น ๆ ได้ด้วย ดังนั้นโนราเป็น ศาสตร์หนึ่งที่ช่วยจรรโลงประเพณี วัฒนธรรมของประเทศได้ด้วย...” (A010, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2564)

ส่วน A005 (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563) เธอมองโนราในแง่ของประโยชน์เพื่อให้ ต่างชาติได้รู้จักมากขึ้น การแสดงโนราเป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่นของคนใต้

“...มีการรวมตัวกันแสดงโนราเปิดหมวกเพื่อนำเงินที่ช่วยเหลือสังคมโดยนำเงินไป ซื้ออาหารหรือบริจาคให้หน่วยงานที่จำเป็นและโนราสามารถได้ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรม ท้องถิ่น ได้ทำให้มีชาวต่างชาติมีความสนใจในการแสดงโนราเพิ่มมากขึ้นและยังมีการ เอาการแสดงโนราไปเผยแพร่ให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชมและได้มีหน้ามีตาในบ้านเมือง ของเรา ...”

4.2.2 แนวทางในการพัฒนาโนรา (Nora Development Model)

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยได้สอบถามถึงแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาจากผู้ให้ข้อมูล 5 คน นั่นคือ ตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ ตัวแทนผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม อาจารย์ ผู้สอนโนรา ตัวแทนจากสำนักวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาและนักแสดงโนรา จากนั้นผู้วิจัยได้พัฒนาเป็น ตัวแบบในการเสนอแนวทางในพัฒนาและส่งเสริมโนรา จากการศึกษาพบว่า สถานศึกษาสามารถ พัฒนาศิลปะการแสดงโนราได้ทั้งในระดับนโยบาย และระดับสถานศึกษาทั้งหน่วยงานที่เป็นโรงเรียน และมหาวิทยาลัย โดยสถานศึกษาอาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพัฒนาโนรา โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงโนรา สืบเนื่อง จากในปัจจุบันกระแสการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นให้มีการกระจายอำนาจได้ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาท้องถิ่นในเหตุผล 3 ประการได้แก่ (Defense, 2014 อ้างใน รุ่งทิพย์ สุวรรณสถิต และ กฤษณา ไวสารวัจ, 2562: 234-235)

(1) เหตุผลทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการกระจุกตัวเฉพาะในส่วนกลาง ทำให้เกิดภาวะความ แตกต่างทางความเจริญ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่ความรุนแรงมากขึ้น เห็นได้ชัดคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจเฉพาะส่วนกลาง เป็นสาเหตุความไม่ เท่าเทียมกัน

(2) เหตุผลทางการเมือง เมื่ออำนาจตัดสินใจอยู่ที่ส่วนกลาง การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นจึงมี น้อย แต่หากเปิดพื้นที่ทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อลดการแข่งขันเฉพาะพื้นที่เดียวได้ การกระจายอำนาจ จึงเป็นการระดมคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

(3) เหตุผลทางวัฒนธรรม จากการที่มีความแตกต่างหลากหลายของพื้นที่ ควรให้ประชาชน ดูแลตนเองมากขึ้น ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำกับดูแลตามอำนาจกระจายอำนาจ จึงเป็นการระดมคน ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

จากเหตุผลประการที่สามข้างต้น การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงทำให้เป็นภารกิจที่ สำคัญประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นอกเหนือจากเหตุผลทางการเมืองและทาง เศรษฐกิจ เช่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดที่มีการแสดงโนรารวบรวมองค์ความรู้ เกี่ยวกับโนรามาแล้วก็ต้องนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นการสืบสาน เป็นการต่อลมหายใจให้โนรายังคงอยู่ซึ่ง อาจทำได้ทั้งในรูปของการอนุรักษ์และดำรงอยู่หรือพัฒนาต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระแสการ ปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นโดยการกระจายอำนาจสู่ส่วนท้องถิ่น และถ่ายโอนอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมาก ขึ้น อันสอดคล้องการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) เพื่อให้ท้องถิ่น นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการท้องถิ่นตน โดยเฉพาะการสร้างความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) นอกจากการส่งเสริมและการกระจายอำนาจด้านศิลปวัฒนธรรมถือเป็นบทบาทที่ สำคัญประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ส่งเสริมการ กระจายอำนาจแล้ว แนวคิดเกี่ยวกับการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service) จากงาน ของ Denhardt, J.V., & Denhardt, R.B. เรื่อง The new public service: Serving, not steering ซึ่งตีพิมพ์ในปี 2007 ที่ได้กล่าวถึงเน้นการส่งเสริมการสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการมี ส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่น แนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ “ฟัง” มากกว่า “สั่ง” และ “รับใช้หรือให้บริการพลเมือง” มากกว่า “กำกับหรือควบคุม” รัฐต้องสร้าง คุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนไทยทุกคนและมุ่งที่ผลประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันประชาชนต้องก้าวสู่การเป็นพลเมือง เป็นผู้ตื่นรู้ เข้าใจปัญหาของตน ลูกขึ้นมาจัดการ

กับปัญหาของตนเอง มีส่วนร่วมคิด ทำรับผลประโยชน์ และประเมินตรวจสอบ (ชมภูษุช หุ่นาค, 2560: 125) ฉะนั้นการสร้างให้พลเมืองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ศิลปะชุมชนท้องถิ่นจึงควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจากคนในชุมชนท้องถิ่นและให้ตระหนักร่วมกันว่า ศิลปะการแสดงโนราคือ ทุกคนมีความเป็นเจ้าของร่วมกันจะก่อให้เกิดความรู้สึกหวงแหนและต้องการ สืบทอดและสืบสานโนรามากขึ้น

จากความสำคัญข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวแบบสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนา ศิลปะการแสดงโนรา 3 รูปแบบ เรียกว่า NORA ECS Model นั่นคือ ศึกษา (Education) สืบสาน (Continuation) สร้างเสริม (Strengthening) ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะต้องดำเนินการโดย 3 ภาค ส่วนนั้นคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของรัฐ โดยผู้วิจัย ได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและสรุปแนวทางการนำเสนอจากผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านคือ B001 ตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2564) B002 ผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม (สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2564) และ B003 อาจารย์ผู้สอน โนรา (สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2564)

4.2.2.1 ศึกษา (Education) เป็นการศึกษาข้อมูล องค์ความรู้เกี่ยวกับโนรา อาจจะทำใน รูปของการวิจัยหรือการรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ควรจะได้ศึกษาได้แก่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโนราทั้งใน แง่มุมของศิลปะการรำรำ ทำรำ บทร้อง ดนตรี การทำเครื่องแต่งตัวและเครื่องประดับโนรา วิธีการ ฝึกหัดและการถ่ายทอด วิธีการแสดงโนราทั้งในแง่ของการแสดงเพื่อความบันเทิงและการแสดง ประกอบพิธีกรรม เมื่อศึกษาได้แล้ว ควรนำมารวบรวม ตีพิมพ์เป็นเอกสาร รายงานการวิจัย สื่อวีดิทัศน์ สื่อเสียง ทำคลิปวิดีโอแจกจ่ายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ การศึกษาเรื่องโนราต้องศึกษาในระดับต่าง ๆ

4.2.2.2 สืบสาน (Continuation) เป็นกิจกรรมที่ควรทำอย่างต่อเนื่อง การสืบสานที่สำคัญ อาจทำได้หลายวิธี เช่น

(1) การบรรจุเข้าเป็นหลักสูตร หรือรายวิชาในสถานศึกษา อาทิ หลักสูตรโนราใน มหาวิทยาลัย โรงเรียน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนา หลักสูตรหรือรายวิชาข้างต้น ในส่วนของจังหวัดสงขลาก็มีปรากฏในมหาวิทยาลัยทักษิณซึ่งมีการ บรรจุวิชาโนราไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสาขานาฏศิลป์และการแสดง นอกจากนี้ควรมีการทำเป็น วิชาโนราชั้นต่าง ๆ ซึ่งตัวอย่างที่พบคือ หลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราชและวิทยาลัย นาฏศิลป์พัทลุง และตัวอย่างในระดับโรงเรียน อาทิ โรงเรียนนวมินราชูทิศ โรงเรียนนาทวิวิทยาคม เป็นต้น นักเรียนที่เรียนในวิชาเหล่านี้จะได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ต้นจนสามารถรำได้และออกไปประกอบ อาชีพได้

(2) การทำกิจกรรม ชมรม หรือชุมนุม ทั้งในระดับโรงเรียนและมหาวิทยาลัย อาทิ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์หรือชุมนุมในโรงเรียนต่าง ๆ หลายโรงเรียนในจังหวัดสงขลา โดยชมรมหรือชุมนุมเหล่านี้จะมีการเชิญวิทยากรมาสอนโนราให้แก่สมาชิกจนสามารถแสดงออกตามงานต่าง ๆ ได้ แต่อาจจะไม่เข้มข้นเท่ากับการเรียนในหลักสูตรอย่างเป็นทางการเป็นระบบ ในระดับโรงเรียนนั้นควรส่งเสริมให้มีศิลปินโนราพื้นบ้านหรือ ครูโนราเข้ามาสอนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเพื่อการสอนและการฝึกซ้อม

(3) จัดกิจกรรมการแสดงเผยแพร่โนราทั้งกิจกรรมการแสดงในโอกาสต่าง ๆ ในโรงเรียน/สถาบัน รวมทั้งการแสดงให้แก่ชุมชน/หน่วยงานภายนอกที่ขอใช้บริการหรือการไปเผยแพร่การแสดงโนราในต่างประเทศ อาทิ สำนักศิลปะและวัฒนธรรมและคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ได้ร่วมมือกับโรงเรียนเครือข่ายในจังหวัดสงขลา ร่วมกันจัดงานในเทศกาลต่าง ๆ

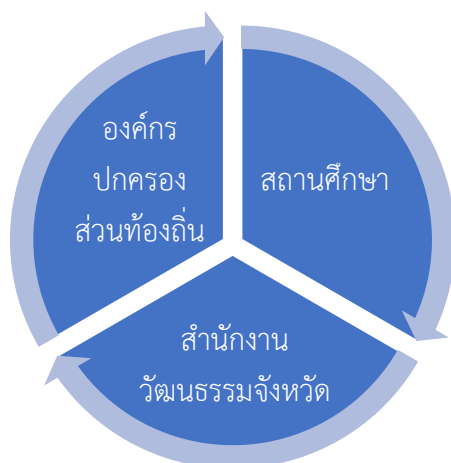
(4) การตีพิมพ์เผยแพร่เอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวกับโนรา รวมทั้งการจัดทำสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุทัศน์ คลิปเสียง คลิปวิดีโอ เผยแพร่ใน Youtube หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ก็จะทำให้โนราได้เผยแพร่ไปได้ไกลขึ้น ซึ่งปัจจุบันทางสำนักศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาได้มีฐานข้อมูลใหม่เป็นอยู่ในเว็บไซต์ชื่อ “นวนุรักษ์” โดยเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมอยู่ในขณะนี้

4.2.2.3 สร้างเสริม (Strengthening) เป็นการทำให้โนรายังคงอยู่และสามารถรับใช้สังคมปัจจุบันได้ซึ่งการสร้างเสริมโนราสามารถทำได้ทั้งการพัฒนากระบวนการ บทร้อง การแต่งกาย วิธีการแสดง โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้องทางวิชาการในศาสตร์ของโนราด้วย หัวใจหลักของการพัฒนาเพื่อการสร้างเสริมโนรา คือ ปรับเปลี่ยนอะไรที่ล้าสมัย ไม่ถูกใจคนดูหรือไม่ตอบรับกับสังคมสมัยใหม่ก็ควรนำมาปรับปรุง ดัดแปลงให้ทันสมัยขึ้นเพื่อให้ตอบโจทย์กับคนในยุคปัจจุบันซึ่งสามารถทำให้เด็กและเยาวชนในยุคนี้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ชาบซึ่งได้ง่าย มีความชื่นชมและภูมิใจในศิลปะการแสดงโนราซึ่งเป็นศิลปะที่ควรแก่การสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไป และที่สำคัญหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งสถานศึกษาและหน่วยงานด้านวัฒนธรรมทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือในระดับจังหวัดหรือระดับกระทรวงควรมีการนำศิลปะการแสดงโนรามาไปร่วมแสดงในโอกาสสำคัญของสถานศึกษาหรือของชุมชนตามวาระโอกาสเพื่อเป็นการอนุรักษ์และการเผยแพร่ผลงานการแสดงโนราซึ่งควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อการแสดงโนรา อาทิ เครื่องแต่งกายโนรา เครื่องดนตรีโนรา นอกจากนี้อาจมีการจัดอบรมการแต่งหน้าและการแต่งกายของโนราเพื่อการลดต้นทุนด้านการแสดงแต่ละครั้งและสถานศึกษาได้มีศักยภาพพร้อมที่จะแสดงได้มากขึ้น นอกจากนี้ควรจัดให้มีการอบรมและรับสมัครผู้สนใจด้านศิลปะการแสดงโนราเข้าเพื่ออนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง

4.2.3. แนวทางในการส่งเสริมโนรา (Nora Promotion Model)

ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดของผู้ให้ข้อมูล 5 ท่านได้แก่ B001 ตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์ (สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2564) B002 ตัวแทนผู้บริหารสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

(สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2564) B003 อาจารย์ผู้สอนโนรา (สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2564) B004 ตัวแทนจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา (สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2564) และ B005 นักแสดงโนรา (สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2564) ซึ่งทุกท่านล้วนให้ความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า โนราเป็นศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ มีความลุ่มลึก อ่อนช้อย งดงาม มีประวัติยาวนานอยู่คู่กับ ปักษ์ใต้มาอย่างยาวนานจึงสมควรอนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาเสริมสร้างให้สามารถคงอยู่ในสังคม ปัจจุบันและกลับมาฟื้นฟูให้เป็นมรดกแห่งความภูมิใจของคนใต้สืบไป โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ในมาตรา 16 ข้อที่ 11 ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นั่นคือ การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้เข้ามาเป็นองค์กรหลักที่สำคัญในการส่งเสริมโนรา ร่วมกับสถานศึกษาในพื้นที่ โดยอาจความร่วมมือจากบุคลากรหรืองบประมาณจากสำนักวัฒนธรรมในแต่ละจังหวัด โดยการทำงานเป็นภาคีเครือข่าย

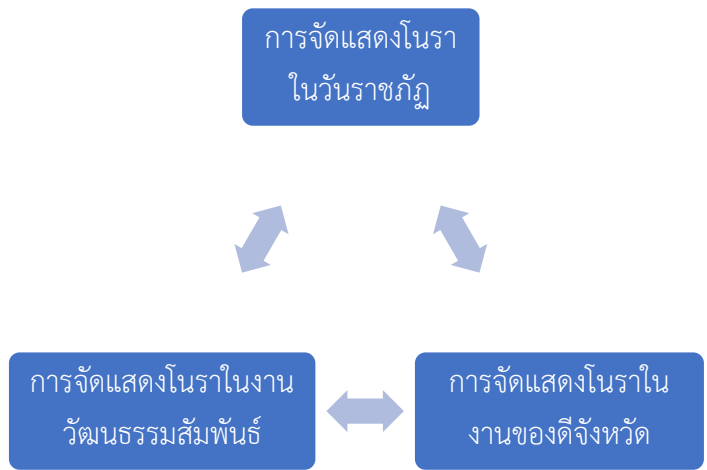
ภาพที่ 4.1 แสดงการสร้างภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมโนรา

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

โดยผู้วิจัยจึงได้ออกแบบตัวแบบสำหรับการส่งเสริมโนราซึ่งเรียกว่า NORA EPAC Model: จัดแสดง (Event) จัดเผยแพร่ (Publicity) จัดรางวัล (Award) จัดประกวด (Contest)

4.2.3.1 จัดแสดง (Event) การจัดแสดงดังกล่าวอาจจัดหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อกกับการส่งเสริมศิลปะวัฒนธรรมของจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสามารถจัดแสดงได้ในโอกาสต่างๆ เช่น งานเทศกาลเดือนสิบ งานลากพระในแต่ละจังหวัด รวมทั้งการจัดการแสดงในโอกาสต่าง ๆ ในระดับหน่วยงานของสถานการศึกษา อาทิ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาอาจมีการเชิญโนรามาร่วมแสดงในงานวัฒนธรรมสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยซึ่ง B001 [อ้าง

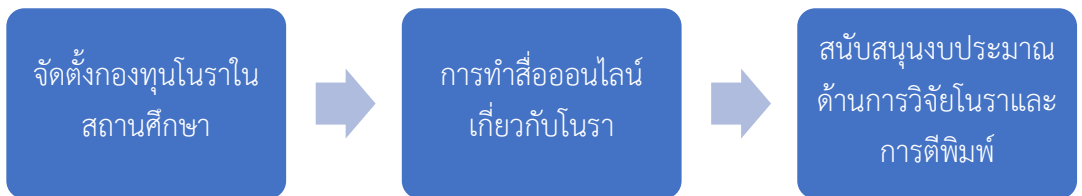
แล้ว] ให้ความเห็นว่าเป็นปัจจุบันสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้เชิญโนรามาแสดงในงานวัฒนธรรมสัมพันธ์แต่ก็น้อยเกินไป เนื่องจากมีเพียงปีละครั้ง เขาเสนอว่า “...ปัจจุบันสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้เชิญโนรามาแสดงในงานวัฒนธรรมสัมพันธ์แต่ก็น้อยเกินไป เนื่องจากมีเพียงปีละครั้ง ควรจัดการแสดงให้บ่อยครั้งขึ้น เช่นทุก ๆ เดือนหรือ ทุก ๆ 2 เดือน ก็จะทำให้คนได้ชื่นชมการแสดงโนราได้มากขึ้น...”

ภาพที่ 4.2 แสดงการจัดแสดงโนราในโอกาสต่างๆ เพื่อการส่งเสริมโนรา

ที่มา : สัเคราะห์โดยผู้วิจัย

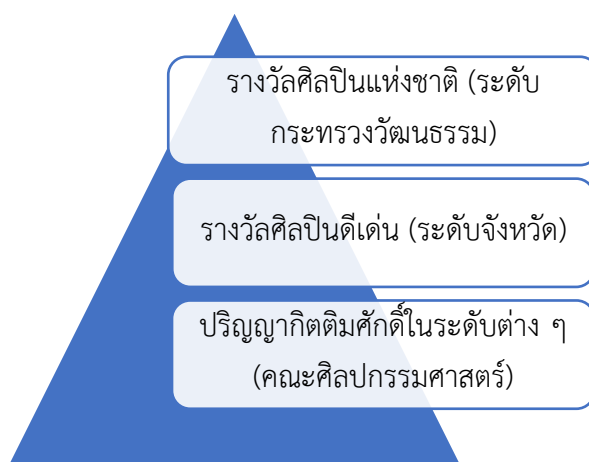
4.2.3.2 จัดเผยแพร่ (Publicity) ควรมีการจัดการเผยแพร่โนราในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น โดย B002 [อ้างอิงแล้ว] ให้ข้อมูลว่า “...ควรมีการทำสื่อวิดีโอ ความรู้เกี่ยวกับโนรา แล้วเผยแพร่บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เว็บไซต์ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรมมากขึ้นก็จะเป็นการส่งเสริมโนราให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น โดยอาจจัดตั้งกองทุนโนราในสถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงโนรา ซึ่งกองทุนดังกล่าวอาจจะเป็นกองทุนที่สำคัญในการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการแสดงโนราทุกกระบวนการให้กับผู้ที่สนใจ...”

ภาพที่ 4.3 แสดงการจัดเผยแพร่องค์ความรู้ด้านโนราในรูปแบบต่าง ๆ

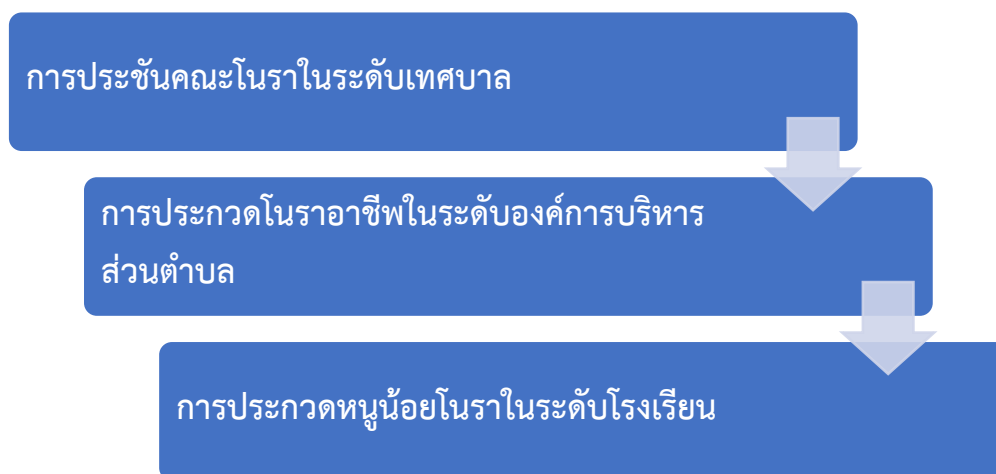
ที่มา : สัเคราะห์โดยผู้วิจัย

4.2.3.3 จัดรางวัล (Award) B003 [อ้างอิงแล้ว] และ B004 [อ้างอิงแล้ว] ให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ควรมีการมอบรางวัลเพื่อส่งเสริมโนรา เช่น การให้รางวัลโนราเพชรราชภัฏโดยการคัดเลือกโนราที่มีผลงานโดดเด่นทั้งแบบอนุรักษ์และแบบพัฒนาอาจให้รางวัลทุกปีในวันราชภัฏ นอกจากนี้ยังสามารถเสนอโนราที่มีผลงานดีระดับแนวหน้าให้รับรางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมในระดับประเทศ รางวัลศิลปินแห่งชาติ (เสนอโดยกระทรวงวัฒนธรรม) ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมในระดับจังหวัด (เสนอโดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด) รางวัลศิลปินดีเด่น (เสนอโดยจังหวัด) เสนอปริญญาเกิตติมศักดิ์ในระดับต่าง ๆ (เสนอโดยคณะศิลปกรรมศาสตร์) เป็นต้น

ภาพที่ 4.4 แสดงระดับการจัดรางวัลให้กับศิลปินโนราเพื่อการส่งเสริมโนรา
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

4.2.3.4 จัดประกวด (Contest) การจัดประกวดโนราเป็นเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้โนราอีกทางหนึ่ง โดยอาจแบ่งประเภทโนราอาชีพ และโนราสมัครเล่นที่มาจากโรงเรียนหรือชมรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการประกวดนี้จะช่วยให้คนหันมาสนใจโนรากันมากขึ้นหรืออาจจัดให้มีการถ่ายทอดศิลปะการแสดงโนราผ่านกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล. เทศบาลหรือในระดับชุมชนซึ่งอาจมีการจัดแสดงภายในวัดโดยอาจจัดแสดง “โนราชุมชน” (Nora Community) เพื่อให้คนในชุมชนได้เห็นคุณค่าของศิลปะการแสดง เช่น ในที่ศนะของ B006 (สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2564) นำเสนอว่า “...ควรมีการจัดกิจกรรมประกวดโนรา จัดตั้งกองทุนโนราในสถานศึกษาเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงโนรา ด้านทุนทรัพย์ หรืออาจจะมีการจัดแสดงโนราในชุมชนให้ชุมชนได้เห็นคุณค่าของศิลปะการแสดงแขนงนี้ และจัดให้มีการถ่ายทอดศิลปะ การแสดงโนรา ผ่านกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล วัดหรือสถานศึกษา...”

ภาพที่ 4.5 แสดงตัวอย่างกิจกรรมในการจัดประกวดโนราในระดับต่าง ๆ

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาโดยส่วนใหญ่มีทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนราอยู่ในระดับน้อยเพราะเป็นทักษะที่ต้องใช้การฝึกฝนอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนทางด้านโนราท่านหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาให้ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะทางการรำโนราของนักศึกษาว่า นักศึกษาแต่ละคนที่เข้ามาเรียนนั้นต่างมีพื้นฐานที่แตกต่างกันออกไป โดยอาจารย์ผู้สอนได้ใช้วิธีการวัดความสามารถทางการรำ ดังนี้ B003 อาจารย์ผู้สอนโนรา คณะศิลปกรรมศาสตร์ (สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2564)

“การวัดความสามารถของเด็กที่รำโนรานะ มีการวัดเราต้องทดสอบเด็กคนนั้นก่อนนะ เราต้องวางเกณฑ์เอาไว้สามระดับ คือหนึ่งรำเพื่อความสวยงามอย่างเดียว สองรำแล้วก็ร้องว่าบทอะไรแบบนี้ ร้องคือขั้นพื้นฐาน ระดับที่สามก็คือ รำแล้วก็ร้องขั้นสูงนี่ก็จะเป็นการทำบท รำกลอนทับกลอนโชน รำกลอนปี อะไรแบบนี้ ที่นี้เหมือนกับนักศึกษาสิบคนเรานำนักศึกษามาใช้เกณฑ์เหล่านี้และว่าอยู่ในระดับไหน แต่ที่นี้เมื่อมาดูในระดับที่หนึ่งคือรำขั้นพื้นฐานรำอย่างเดียวมันก็จะดีกว่ารำในระดับไหนอีก พอใช้ ปานกลาง ดีเลย”

ส่วนการวัดว่าพอใช้ ปานกลาง ดี หรือดีมาก B003 ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า

“พอใช้คือเขาสามารถปฏิบัติทำรำได้ไม่ถึงกับสวยงามเท่าที่ควร รำเป็น และรำระดับปานกลางก็คือระดับทำนั้นได้สัดส่วน ตัวอย่างเช่นยกมือหักมุมเกล้าบองศา เขาสามารถทำได้เกือบเกล้าบองศาก็ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง และระดับที่สามคือระดับดีเลยคือมีการย่อเข้าอะไรแบบนี้มีอารมณ์ร่วมกับการรำด้วย มือได้สัดส่วน

ตามที่กำหนด ที่นี้เราใช้ระดับเกณฑ์ดังกล่าวในการวัด ที่นี้ถ้าในเด็กนักศึกษาสิบคนมีเด็กที่อยู่ในระดับสามแค่สองคน เด็กที่อยู่ในระดับที่สองมีแค่สองคน ระดับที่หนึ่งมีเด็กหกคนที่นี่เอาระดับที่หนึ่งนี้แหละมาจำแนกอีกว่าชั้นพอใช้ชั้นปานกลาง ชั้นดีได้กี่คน

“ระดับที่สองมีการร้องด้วย คือนักศึกษากลุ่มนี้สามารถร้องกลอนได้เองรำได้เอง คือมันต่อยอดมาจากระดับที่หนึ่งครับ อันนี้อาจารย์ลองเสนอคุณะในระดับที่สองถ้าเราจำแนกเป็นย่อยลงมาอีกเช่น นักศึกษาสามารถร้องกลอนได้อย่างถูกต้องตามจังหวะทำนองของเพลง นักศึกษาร้องกลอนได้แต่ไม่ลงจังหวะ หลังจากนั้นระดับที่สามเลย เราจะเอาเนื้อร้องมาเป็นตัวยึดคือเอาเป็นหลัก เกรตเอเลยอันนี้ ส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานมาแล้ว มาจากคณะโนราแล้วหรือที่บ้านเป็นโนรา มาจากการฝึกที่อื่นมาแล้วเขาจึงสามารถปฏิบัติในชั้นดีได้ แต่ว่านักศึกษาสิบคนนี้ถ้าเราใช้กระบวนการสอนจากทำรำที่หนึ่งไปทำรำที่สิบเหมือนกันเราจะเห็นผลสัมฤทธิ์ของเขาต่างกันเลยนะ ไม่ได้เหมือนกันทุกคน”

“ขั้นสุดท้ายคือ สามารถร้องรำทำบทำได้หนึ่งสองสามชั้นได้เขาสามารถขับเพลงกลอนได้ต้นกลอนสดได้ครับ คือหมดแล้วสูงสุดของโนราแล้ว แล้วถึงขั้นที่ว่าเขาดันสดคือเขาแต่งตอนที่เขารำอย่างนั้น ไซ่แต่งตอนนั้นเลย เห็นอะไรว่าได้หมดเลย หลอดไฟหนึ่งดวงว่าได้สิบนาทีก่อนเหตุการณ์โควิดก็สามารถดันสดได้เลย”

นอกจากนี้ B003 ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสามารถของนักศึกษาที่อาจจะมีความสามารถในด้านโนราเชิงพิธีกรรมด้วย

“โนรามี่ 2 ประเภทคือ โนราพิธีกรรมและประเภทที่สองเพื่อความบันเทิงซึ่งสองประเภทนี้ไม่เหมือนกันเพราะว่าพิธีกรรมเช่นโนราลงครูเล่นสองวันสามวันแล้วแต่เพื่อเรียกวิญญาณบรรพบุรุษมาประทับทรง แล้วเล่นเพื่อความบันเทิงเนี่ยคือเล่นคืนเดียวผ่านเพื่อความสนุกสนานไม่ได้มีพิธีกรรมมาเกี่ยวข้อง เล่นร้องกลอนชมเจ้าภาพอะไรแบบนี้เสร็จแล้วก็เสร็จเลยในหนึ่งคืน โนราบันเทิงนั้นเกิดขึ้นหลังพิธีกรรม เราออกคำถามให้เขาได้เช่นเธอนั้นถนัดโนราประเภทไหน บันเทิงหรือพิธีกรรมอะไรแบบนี้ แต่คนที่ถนัดพิธีกรรมจะต้องจบจากระดับสามเท่านั้น”

แต่จากผลการศึกษาพบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ในระดับมากที่สุด และเมื่อวัดสมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าโนรานั้นจะพบว่า อยู่ในระดับมากโดยเฉพาะประเด็นคุณค่าทางด้านความเชื่อที่นักศึกษาเชื่อว่า โนราเป็นศิลปะวัฒนธรรมของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ ส่วนปัจจัยที่

ส่งผลต่อระดับสมรรถนะทางด้านโนรามาที่สุดนั่นคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเนื่องจากในชีวิตของ นักศึกษามักจะเคยรับชมการการโนราทั้งการแสดงสดและจากสื่อต่าง ๆ สำหรับแรงจูงใจในการฝึกฝน การแสดงโนรา (Motives) มีเหตุผลหลัก 2 ประการคือ เป็นความชื่นชอบส่วนตัว รวมทั้งมีแรงบันดาลใจจากครอบครัว คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราที่ดี (Traits) คือต้องมีใจรักและความ ศรัทธาเป็นที่ตั้งและเมื่อกล่าวถึงประโยชน์ในการแสดงโนราต่อตนเอง (Self-Concepts) นักศึกษา ให้ข้อมูลในเรื่องความแข็งแรงของร่างกายและการฝึกฝนสมาธิ ยิ่งไปกว่านั้นประโยชน์ของโนราในทาง สังคม (Social Roles) นั่นคือการช่วยอนุรักษ์รักษาวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนใต้ สำหรับ แนวทางในการพัฒนาโนรานั้น ผู้วิจัยได้เสนอตัวแบบ NORA ECS Model เป็นแนวทางในการพัฒนา โนราเพื่อควรค่าแก่การอนุรักษ์ นั่น ศึกษา (Education) สืบสาน (Continuation) และเสริมสร้าง (Strengthening) ส่วนแนวทางในการส่งเสริมโนราให้คงอยู่ต่อไปจะใช้ตัวแบบ NORA EPAC Model นั่นคือ จัดแสดง (Event) จัดเผยแพร่ (Publicity) จัดรางวัล (Award) และจัดประกวด (Contest) เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้โนราเพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมโนราอันปรากฏ ตัวแบบ (Model) ในบทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 การสรุปผลและการอภิปรายผลในเชิงปริมาณ

5.1.1 สรุปผลจากการวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 โดยศาสนาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ศาสนาพุทธ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 และศาสนาอิสลามจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ตามลำดับ ประเภทของสถานศึกษาที่จบมาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประเภทของสถานศึกษาสถาบันของรัฐสายสามัญ จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 ซึ่งรูปแบบการเข้าศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการเข้าศึกษารอบรับตรงกลุ่มภาคี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5

5.1.1.2 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.22) แต่อย่างไรก็ตามระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.35$, S.D. = 0.62) ส่วนระดับสมรรถนะทางด้านโนราทางการวัดคุณค่าของโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.77)

5.1.1.3 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว 2) ปัจจัยด้านสังคม 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 5) ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ โดยระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.67) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D. = 1.30) ปัจจัยด้านสังคม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = 1.13) ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.86$, S.D. = 1.13)

= 0.96) ปัจจัยปัจจัยด้านครอบครัว อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.34$, S.D. = 0.83) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.26$, S.D. = 0.67)

5.1.1.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จากการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = +.335$) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านจะพบว่า ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรากับระดับสมรรถนะทางด้านโนรา มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง +.244 ถึง +.807 โดยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X4) กับระดับสมรรถนะทางด้านโนรา สมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา (Y2) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง ($r = +.569$) และปัจจัยด้านครอบครัว (X1) กับระดับสมรรถนะทางการวัดความรู้ด้านโนรา (Y1) มีความสัมพันธ์ต่ำสุด โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ($r = -.045$)

5.1.2 อภิปรายผล

5.1.2.2 สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จากผลการศึกษาพบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความสามารถในด้านการรำโนรา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่อยู่ในระดับน้อยที่สุด จากการศึกษาเพิ่มเติมจะพบว่า นักศึกษาบางท่านที่มีระดับคะแนนสมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) ที่สูงได้ให้คำตอบที่คล้ายคลึงกันว่า บางครั้งแม้พวกเขาจะเกิดในครอบครัวโนราแต่ก็ไม่จำเป็นต้องรำโนราได้ เพียงแต่พวกเขามีความรู้ด้านโนราเพราะได้คลุกคลีอยู่กับการแสดงโนราจากครอบครัวและบรรพบุรุษ ในส่วนคะแนนที่รองลงมาความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา อยู่ในระดับน้อยที่สุด อันเนื่องมาจากการเล่นดนตรีต้องใช้ทักษะความสามารถพิเศษและฝึกฝนได้ยาก เช่น A004 (สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2563) นักศึกษาหนุ่มจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ เขามีความสามารถทางการเล่นเครื่องดนตรีโนราที่โดดเด่นเนื่องจากเขาสามารถเล่นกลองโนราได้ทุกประเภทและเครื่องได้อย่างชำนาญเรื่องจากเขาเคยอยู่วงดนตรีลูกทุ่งตั้งแต่สมัยที่เขาเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เขาฝึกรำโนราช่วงนั้นแต่มีความรู้สึกว่าการเล่นเครื่องดนตรีโนรามากกว่า ซึ่งการเล่นดนตรีถือว่า

เป็นความสามารถที่พิเศษเนื่องจากต้องการใช้การฝึกฝนเป็นพิเศษและต่อเนื่องอันเป็นทักษะที่ลอกเลียนแบบกันได้ยากรวมทั้งยังเป็นพรสวรรค์อย่างหนึ่งของผู้เล่นด้วย

สำหรับทักษะความสามารถด้านการขับขั้วร้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.30$, S.D. = 0.67) และทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.24$, S.D. = 0.63) ส่วนสมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าโนราจะเห็นได้ว่า สมรรถนะทางด้านการวัดคุณค่าของโนราอยู่ในระดับมากและมากที่สุดเช่น เช่น คุณค่าด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ย 3.58 ส่วนคุณค่าด้านจิตใจมีค่าเฉลี่ย 3.85 คุณค่าด้านจริยธรรมมีค่าเฉลี่ย 4.07 ส่วนด้านคุณค่าด้านความเชื่อและสุนทรียภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.29 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาในบทที่ 4 .ในประเด็นเกี่ยวกับภูมิของนักศึกษาที่หลายคนมักจะมีความเชื่อในเรื่องของครุหมอโนราและความเชื่อเกี่ยวกับบรรพบุรุษของโนราซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไปแล้วในประเด็นเกี่ยวกับภูมิหลังทางด้านครอบครัวของนักศึกษาซึ่งถึงแม้พวกเขาไม่ได้เกิดมาในครอบครัวโนราหรือเชื้อสายโนรา แต่ผู้ให้ข้อมูลเกือบทุกคนมีความเชื่อด้านครุหมอโนรา โดยเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องปาฏิหาริย์เกี่ยวกับโนราซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเหตุผลทางด้านวิทยาศาสตร์แม้ความจริงด้านวิทยาศาสตร์จะต้องอาศัยการพิสูจน์แต่นักศึกษากลุ่มนี้มองว่า สิ่งปาฏิหาริย์ต่าง ๆ เกี่ยวกับโนราพวกเขาก็ยังคงมีความเชื่อและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อของพวกเขาได้ทั้งจากสิ่งที่พวกเขาพบเจอด้วยตนเองและจากการบอกเล่าผ่านบุคคลอื่น ๆ

จากการศึกษาของ ธวัชชัย ชัยศรีและ ผกามาศ จิราภรณ์ (2563) เกี่ยวกับความเป็นมาของการแสดงโนราโรงครู พวกเขาเสนอว่า การแสดงโนรายังคงปรากฏ อยู่ในวิถีชีวิตของคนทางภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบันและยังคงมีการสืบสานกันอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในกลุ่มคณะโนราที่ยังคงประกอบ พิธีกรรมโนราโรงครูรักษาจาริตขนบธรรมเนียมการ แสดงและพิธีกรรมอย่างต่อเนื่อง การแสดงโนราโรง ครูหรือที่เรียกว่า โนราลงครู เป็นการแสดงโนราเพื่อ เชิญวิญญาณบรรพบุรุษโนราที่เรียกกันว่าครุหมอโนราอันเป็นพิธีกรรมที่แสดงแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ เพื่อความเป็นสวัสดิ มงคลแก่ชีวิตในครอบครัว หรือเพื่อแก้บน ตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาเอาไว้ในยามที่ตกทุกข์ได้ และจากการของศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ถึงแม้กลุ่มนักศึกษาจะเป็นรุ่นใหม่อาจจะมีความเชื่อในเรื่องของ หลักวิทยาศาสตร์และวิทยาการใหม่ ๆ ก็ตาม แต่ความเชื่อเกี่ยวกับครุหมอโนราซึ่งอาจจะพิสูจน์ไม่ได้ โดยหลักของเหตุผล แต่นักศึกษายังคงเชื่อว่า ถึงแม้ว่าโนราโรงครูในปัจจุบันได้มีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงไปตาม สังคมปัจจุบันมากน้อยเพียงใด และยังคงรักษาขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของโนรา โรงครูไว้ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของโนราโรงครูในสภาพสังคมปัจจุบัน เพื่อประโยชน์การอนุรักษ์และสืบทอดดนตรี พิธีกรรมเก่าแก่ของภาคใต้ให้ลูกหลานได้เห็นความสำคัญ และรักษาสืบต่อไป นอกจากนี้ความเชื่อเรื่องครุหมอโนราอาจจะมีผสมผสานระหว่างพิธีกรรมความ

เชื้อทางไสยศาสตร์แบบดั้งเดิม และแนวคิดในเชิงจิตวิทยาสมัยใหม่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลก ยุคสมัยใหม่ (ประสงค์ กำพลศิลปิน ธีรพร โกศยานนท์และนักฎีกา สุนทรชนผล, 2559)

ส่วนระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษานั้นผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ ออกปัจจัยออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านครอบครัว 2) ปัจจัยด้านสังคม 3) ปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 5) ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ โดยระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะ ทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับน้อย นั้นแสดง ให้เห็นปัจจัยด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อระดับสมรรถนะในระดับที่น้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม มักจะคุ้นเคยกับการแสดงโนราเนื่องจากเป็นวัฒนธรรมภาคใต้ที่พบเจอในการแสดงในโอกาสต่าง ๆ ส่วน สำหรับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษา นั่นคือ นักศึกษาโดยส่วนใหญ่ มักจะเคยรับชมการแสดงสดและจากสื่อต่าง ๆ ปัจจัยด้านสังคมและปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ อยู่ใน ระดับน้อยนั่นคือ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริมหรือรู้จักกับบุคคลที่ทำอาชีพเกี่ยวกับการ แสดงโนรา เช่น ช่างแต่งหน้า ช่างตัดชุด นักศึกษา นักดนตรี ฉะนั้นปัจจัยตรงนี้จึงมีผลต่อระดับ สมรรถนะค่อนข้างน้อย ส่วนปัจจัยด้านแรงบันดาลใจนั้นนักศึกษาก็ไม่ได้มีการชื่นชอบหรือติดตาม ผลงานของนักแสดงโนรา จากการสอบถามว่า นักศึกษาไม่ค่อยมีศิลปินโนราที่เป็นแรงบันดาลใจหรือชื่นชอบผลงานเป็นพิเศษ ปัจจัยปัจจัยด้านครอบครัว นั่นคือ ครอบครัวมีผลค่อนข้างน้อยกับสมรรถนะด้าน โนราเช่นกัน เนื่องจากนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านการรำโนรามักจะมีความสนใจในตนเองและ ได้รับการฝึกฝนจากครูที่โรงเรียน เมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัยก็สนใจด้านการรำโนรา สำหรับปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้าน โนราของนักศึกษา พบว่า ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัย ด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจมีความสัมพันธ์กับ ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา 3 ด้านได้แก่ สมรรถนะทางด้านการวัดความรู้ด้านโนรา สมรรถนะ ทางด้านทักษะความสามารถด้านโนราและสมรรถนะทางด้านคุณค่าของการแสดงโนรา ฉะนั้นจะเห็น ได้ว่า ครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมหรือความสามารถของนักศึกษา เช่น เพื่อน ครู ผู้ปกครอง บิดา มารดา การฝึกผู้ใกล้ชิดกับผู้ที่ได้รับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งครู ผู้ปกครอง บิดา มารดาที่เป็นผู้ให้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมอย่าง ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน แต่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ใกล้ชิดกับผู้ที่ได้รับการปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรมได้ มีโอกาสช่วยให้พฤติกรรมที่ได้ปรับหรือเปลี่ยนแล้วคงอยู่ต่อไปได้ยาวนานยิ่งขึ้น (พิรธร บุญรัตพันธุ์ และคณะ, 2555)

5.2 การสรุปผลและการนำเสนอตัวแบบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และตัวแบบในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนรา

5.2.1 ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา ในที่นี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาอันเป็นสมรรถนะที่ซ่อนอยู่ภายใน (Hidden Competencies) ได้แก่ แรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนรา (Motives) คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราที่ดี (Traits) อัตมโนทัศน์ทางด้านโนรา (ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองที่มีต่อโนรา) (Self - Concepts) และผู้วิจัยได้เพิ่มประเด็นบทบาททางสังคมของโนรา (Social images) หรือประโยชน์ของโนราในทางสังคม (Social Roles) ตามแนวคิดของ Boyatzis (1982) Spencer, LM. and Spencer, SM. (1993) และ David C. McClelland (1973) ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายไปที่ละประเด็นดังนี้

5.2.1.1 แรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนรา (Motives) แรงจูงใจเป็นสิ่งที่บุคคลมีความต้องการซึ่งแรงจูงใจจะเป็นตัวผลักดันหรือแรงขับให้บุคคลกระทำพฤติกรรมหรือตัวกำหนดทิศทางหรือทางเลือกในการกระทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายหรือหลีกเลี่ยงจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนไม่พึงปรารถนา อาทิ เมื่อบุคคลตั้งเป้าหมายที่ท้าทายจะทำให้เขามีแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้น และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อทำงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ในที่นี้หมายถึงแรงจูงใจในการแสดงโนราหรือการส่วนหนึ่งของการแสดงโนรา โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ดึงดูดในการฝึกฝนการแสดงโนราซึ่งได้รับข้อมูล 2 ประเด็นคือการชื่นชอบในลีลาของการแสดงโนราและความไพเราะของเสียงดนตรีโนราและการมีแรงบันดาลใจจากครอบครัว นั่นคือการคลุกคลีและเรียนรู้จากครอบครัวที่มีเชื้อสายโนราแต่มักมีนักศึกษาบางท่านโต้แย้งว่า การที่จะรำโนราให้เก่งได้อาจไม่จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนจากคนในครอบครัวก็ได้ เนื่องจากนักศึกษาบางคนรำโนราได้ดีก็เพราะการฝึกฝนจากเพื่อนและรุ่นพี่ในมหาวิทยาลัยก็สามารถที่จะรำโนราได้อย่างอ่อนช้อยสวยงาม แต่สิ่งสำคัญก็คือต้องอาศัยการฝึกซ้อมและการมีวินัยในการซ้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่นักแสดงโนราทุกคนต้องมี โดยสมโภชน์ เกตุแก้ว, สุรพล วัชรพรัักษ์และพีระ พันลูกท้าว (2559) เสนอว่า โนราเป็นศิลปะการแสดงพื้นเมืองภาคใต้ซึ่งประกอบด้วย การร้อง การรำและการแสดงเป็นเรื่อง การรำโนราจะยึดหลักการโสฬสหรือการจัดวางร่างกายให้ได้สัดส่วน ในกระบวนการรำโนรา ความสัมพันธ์ต่อเนื่องในการรำจะต้องเรียงร้อยท่ารำที่เลือกสรรลีลาของการใช้มือ ใช้แขนอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้นจากงานข้างต้นจะพบว่า การฝึกฝนการแสดงโนราทั้งการรำ การร้องและการทำบทนั้นเป็นคุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราทุกคน และจากการศึกษาของสมโภชน์ เกตุแก้ว, สุรพล วัชรพรัักษ์และพีระ พันลูกท้าว พบว่า สำหรับการรำโนราท่าบทยที่จะให้ถึงพร้อมทั้งอรรถรส

และสุนทรียภาพนั้นจะต้องประกอบด้วยลักษณะการร้องท่วงทำนองดนตรี และลีลาท่าร่ำที่สอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างพอดีและลงตัว โดยผู้ที่จะร่ำโนราท่าบพให้ได้ดีนั้นจะต้องมีความสามารถทั้งการร้องและการร่ำ การร้องบพในการร่ำโนราท่าบพจะมีทำนองการร้องที่เหมือนกันแต่มีลักษณะของการร้องที่แตกต่างกันตามความรู้ ความสามารถของผู้แสดงโนราแต่ละคน

5.2.1.2 คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราที่ดี (Traits) อุปนิสัยเป็นคุณลักษณะทางกายภาพของบุคคลซึ่งจะแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อข้อมูลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ อุปนิสัยเป็นสิ่งที่เกิดจากการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์และเรียนรู้ของบุคคล สมรรถนะด้านอุปนิสัย อาทิ การควบคุมอารมณ์ภายใต้สภาวะความกดดัน ความคิดริเริ่ม เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า ในทัศนะของนักศึกษานั้นนักแสดงโนราที่ดีมีอยู่ 3 คุณลักษณะด้วยกันนั้นคือ คุณลักษณะที่หนึ่งคือ การมีใจรักและความศรัทธาต่อโนรา (Passionate and Faithful) โดยนักศึกษาหลายคนให้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกันว่า การเป็นนักศึกษาโนราที่ดีนั้น คือต้องมีใจรักก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นต้องเรียนรู้ฝึกฝนเรื่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ คุณลักษณะที่สอง มีความขยันและอดทนในการซ้อมโนรา (Hardworking and Patient) เนื่องจากการแสดงโนรามีลักษณะพิเศษของการเล่นนั้นคือ ต้องมีการร่ำ การร้อง การขับบทกลอน ซึ่งนักแสดงโนราต้องอาศัยความสามารถหลายด้านในการเล่น รวมทั้งต้องอาศัยความขยันขันแข็งในการฝึกซ้อมอันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักแสดงโนรา และคุณลักษณะที่สามโนราที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ (Honest) เนื่องจากศาสตร์ด้านโนราต้องอาศัยความเชื่อ ความศรัทธาจากผู้คนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อเกี่ยวกับครุหมอโนราหากนักแสดงโนราไม่มีความซื่อสัตย์อาจจะส่งผลเสียต่อความรักและความศรัทธาของคนที่มีต่อโนรานั้นได้

ในงานของวงษ์ศิริ เรื่องศรี (2563) พบว่า คนได้มีรากของวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในตัวและในสายเลือด ต่อให้ใครคนนั้นอาจจะชื่นชอบดนตรีตะวันตกเป็นชีวิตจิตใจ หรือนิยมชมชอบอุตสาหกรรมบันเทิงจากญี่ปุ่นเกาหลีหรืออื่นใดก็ตาม คนไต่ก็ยังมีความว่าโนราในสายเลือดเสมอจากการฟัง การเล่า และการดูตั้งแต่เด็ก ๆ ที่พ่อแม่คอยกล่าวชื่นชมศิลปะการแสดงนี้ให้ฟังซ้ำแล้วซ้ำเล่าตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งโตมาก็ได้สัมผัสด้วยตนเองทำให้มีโนราห์ที่ตลกขบขันและบ่มเพาะตั้งแต่วัยเยาว์นั้นถูกฝังรากแน่น ลงในความทรงจำที่ไม่รู้ลืม วงษ์ศิริกล่าวว่า โนราคือจิตวิญญาณของคนได้ ถึงแม้ว่าบางครั้งจิตวิญญาณอาจจะจับไม่ได้ แต่โนราคือสิ่งเหล่านี้จะเป็น เกราะป้องกันในตัวของแต่ละคน บ่มบอกถึงความเป็นมนุษย์ที่มีอัตลักษณ์ที่แสดงออกมาให้เห็นถึงเผ่าพันธุ์ พวกพ้องเดียวกันสายใยความผูกพันจึงบังเกิดและกลมเกลียวมากขึ้น

5.2.1.3 ประโยชน์ในการแสดงโนราต่อตนเอง (Self-Concepts) อัตมโนทัศน์หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อาจรวมถึงทัศนคติ ค่านิยม จินตภาพส่วนบุคคล เป็นต้น ผู้วิจัยสอบถามนักศึกษาว่ามีคิดเห็นหรือทัศนคติเกี่ยวกับการแสดงโนราอย่างไรบ้าง จากการสัมภาษณ์พบว่า การแสดงโนรามีผลดีกับตนเองในทางตรงคือ การร่ำโนราเป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์

ให้ข้อมูลที่คล้ายคลึงกันว่าการรำโนราเป็นการออกกำลังกายเนื่องจากได้เคลื่อนไหวร่างกายหลาย ๆ ส่วนและเป็นการฝึกสมาธิและความอดทนของนักแสดงรวมทั้งทำให้เกิดความสุขขณะกำลังแสดง และปัจจุบันได้มีการนำศิลปะการแสดงโนราไปผสมผสานและประยุกต์กับการออกกำลังกาย เรียกว่า “โนราบิก” ซึ่งเป็นการประยุกต์ท่ารำของโนราให้มาเป็นแอโรบิก เหมาะที่จะเป็นการออกกำลังกาย วิธีหนึ่งของผู้สูงอายุ เพราะเน้นการขยับร่างกายโดยใช้ กล้ามเนื้อมัดใหญ่ เอ็น ข้อต่อที่ไม่ต้องใช้แรงกระแทกของร่างกาย มีการเคลื่อนไหวร่างกายได้ทุกส่วน ส่งผลดีต่อระบบการหายใจและการไหลเวียนโลหิต โดยเฉพาะในวัยผู้สูงอายุ ฉะนั้นนอกจากจะเป็นศิลปะพื้นบ้านแล้ว โนราบิกยังใช้เสียงเพลงจากโนรามาเป็นจังหวะเพื่อแสดงท่ารำในการออกกำลังกายที่สนุกสนาน ไร้ใจ เหมาะสมกับวัฒนธรรมทางภาคใต้มากกว่าการออกกำลังกายในรูปแบบอื่น ๆ (บุญประจักษ์ จันทรวิน, รัตยานภิศ รัชตะวรรณ, วัลลภา ดิษสระ, เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช, 2562)

นอกจากนี้นักศึกษาให้ข้อมูลว่า การรำโนราเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมประสบการณ์อีกด้วย เนื่องจากการรำโนราได้ช่วยให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมภาคใต้ทำให้ตนเองเกิดความภาคภูมิใจที่ได้รำโนรา และบางครั้งก็ได้มีโอกาสช่วยเหลือคนอื่นที่ไม่สบายเนื่องจากการรักษาอาการเจ็บป่วยบางอย่างยังต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านโนราในการรักษา อันเป็นภูมิปัญญาอย่างหนึ่งของคนใต้ในการรักษาพยาบาลตามแนวทางที่เป็นความเชื่อส่วนบุคคลซึ่งมิใช่เป็นการรักษาตามองค์ความรู้ของแพทย์แผนปัจจุบัน อาทิ ในงานของวิจัยของอัญชลี มณีรัตน์, ทศนีเยาวรรณ สุขสมบุรณ์, ณริสสา นาคสีทอง, ภาณุพงศ์ สมสุข, สุภาภรณ์ แก้วรุ่งเรือง และเพ็ญญา จันทร์แดง (2563) พบว่า การรักษาอาการเจ็บป่วยโดยหมอพื้นบ้านและครูหมอโนรานั้นทำให้คนไข้เกิดขวัญและกำลังใจว่าจะสามารถหายจากโรคได้ และในงานชิ้นนี้ได้เสนอว่า ควรมีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นกลับไปใช้กับหน่วยงานท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะคนไข้ที่มาทำการรักษาอาการเจ็บป่วยที่มักจะมี ความเชื่อมั่น ความศรัทธาที่ส่งผลด้านจิตใจ การแสดงออกถึงความเอาใจใส่ ห่วงใย และเป็นกันเองจากหมอพื้นบ้านจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักไข้มีขวัญและกำลังใจเพิ่มขึ้นอีกด้วย

5.2.1.4 ประโยชน์ของโนราในทางสังคม (Social Images) หรือบทบาททางสังคมของโนรา (Social Roles) บทบาททางสังคมเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่า ตัวเขามีบทบาทต่อสังคมอย่างไรบ้าง อาทิ การเป็นผู้นำทีมงาน ความมีจริยธรรม เป็นต้น การแสดงโนราทำให้พวกเขามีบทบาทอย่างไรต่อมหาวิทยาลัยหรือสังคมภายนอกบ้างนั้นคือ การแสดงโนราสามารถช่วยเหลือสังคมหรือได้ช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศชาติได้อย่างไรบ้าง จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาได้ให้ข้อมูลหลัก ๆ 2 ประเด็นคือ ประเด็นที่หนึ่ง การแสดงโนราเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กับเยาวชน เนื่องจากการแสดงโนราช่วยให้เยาวชนได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งการแสดงโนรามิได้เน้นเฉพาะการรำเพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึงการเล่นดนตรี

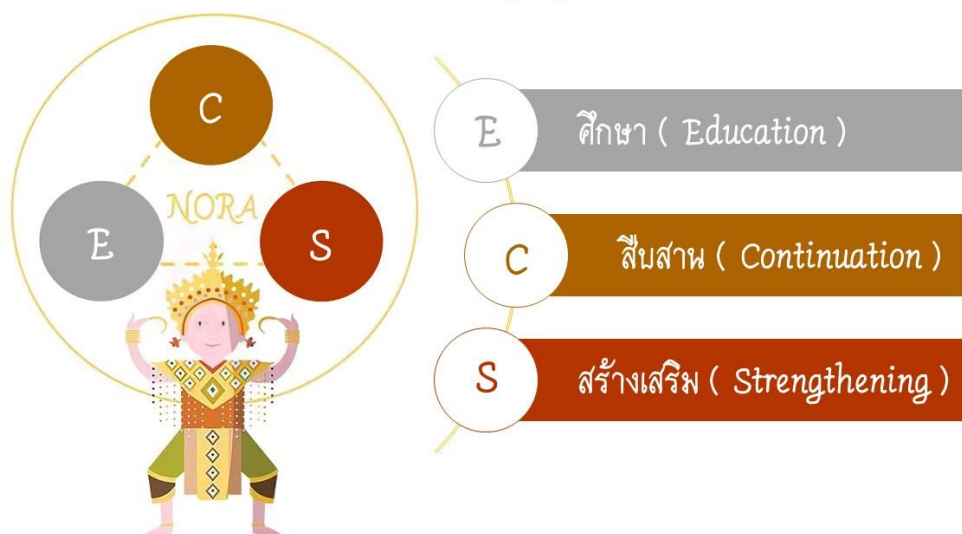
โนราหรือการเป็นส่วนหนึ่งของวงโนราอีกด้วย เช่น เป็นทางเครื่องของวง การอยู่เบื้องหลังการจัดชุดแสดงโนรา เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวได้ช่วยให้พวกเขาห่างไกลยาเสพติดอีกด้วย และประเด็นที่สอง การรำนโนราเป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กลุ่มนักศึกษาผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ตอบประเด็นนี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า โนราเป็นการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ที่ควรค่าแก่ส่งเสริมและอนุรักษ์ และเมื่อวัดสมรรถนะทางการวัดคุณค่าโนรานั้นจะพบว่า อยู่ในระดับมากโดยเฉพาะประเด็นคุณค่าทางด้านความเชื่อที่นักศึกษาเชื่อว่า โนราเป็นศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ สอดคล้องกับแนวทางของรุ่งทิพย์ สุวรรณสถิตย์และภุชญา ไวสำรวจ (2562: 227-244) ที่นำเสนอว่า ในระดับจังหวัดนั้นควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมศิลปการแสดงโนราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้สถานศึกษาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปการแสดงโนรา รวมทั้งงานของรัชชัย ช้ายศรีและผกามาศ จิรจารุภัทร (2563: 72-85) ที่เสนอว่า การแสดงโนราโรงครูควรได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมและอนุรักษ์จากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนด้วยการจัดตั้งเป็นชมรมหรือนำการแสดงโนรามาบรรจุลงในหลักสูตรสถานศึกษา

5.2.2 ตัวแบบในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนรา

หลังจากที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษานั้นทำให้ผู้วิจัยค้นพบตัวแบบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ 2 ตัวแบบนี้คือ

5.2.2.1 ตัวแบบในการพัฒนาโนรา คือตัวแบบ NORA ECS 1. ศึกษา (Education): ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับโนราโดยอาจจะทำในรูปของการวิจัยหรือการรวบรวมข้อมูลที่ควรศึกษา
 2. สืบสาน (Continuation): เมื่อได้รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับโนรามมาแล้วควรนำมาปฏิบัติต่อไป
 3. สร้างเสริม (Strengthening): การสร้างเสริมโนราสามารถทำได้ทั้งกระบวนรำ บทร้อง การแต่งกาย วิธีการแสดง

ตัวแบบในการพัฒนาโนรา NORA ECS MODEL

ภาพที่ 5.1 แสดงตัวแบบในการพัฒนาโนรา

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

5.2.2.2 ตัวแบบในการส่งเสริมโนราให้ควรแก่การอนุรักษ์ (ตัวแบบ NORA EPAC)

1. จัดแสดง (Event): จัดกิจกรรมเผยแพร่โนราโดยจัดการแสดงในโอกาสต่าง ๆ 2. จัดเผยแพร่ (Publicity): การเผยแพร่การแสดงโนราในรูปแบบของสื่อออนไลน์ 3. จัดรางวัล (Award) : การให้รางวัลยกย่องศิลปินโนรา 4. จัดประกวด (Contest): จัดกิจกรรมประกวดโนราเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้โนรา

ตัวแบบในการส่งเสริมโนรา (NORA PROMOTION : NORA EPAC MODEL)

ภาพที่ 5.2 แสดงตัวแบบในการส่งเสริมโนรา

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำตัวแบบที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ โดยตัวแบบที่ผู้วิจัยค้นพบได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการสร้างแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้กับหน่วยงานทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ หรือในระดับกระทรวง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงวัฒนธรรมซึ่งปัจจุบันนี้กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอให้ “โนรา” เป็นเอกสารรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) ซึ่งโนราถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของคนใต้ที่มีมาอย่างช้านาน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง กลายเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนใต้ซึ่งก่อให้เกิดความเคารพต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์อันเป็นไปตามจุดประสงค์ของอนุสัญญาที่ยูเนสโกประกาศเมื่อปี พ.ศ. 2546 และมีผลเมื่อปี 2549 ซึ่งกำหนดให้ประเทศภาคีจัดทำรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ซึ่งปัจจุบัน (2564) การนำเสนอโนราเพื่อขึ้นบัญชีเป็นรายการตัวแทนมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ให้ยูเนสโกพิจารณาในปี 2564 นั้น เป็นที่น่ายินดีที่ข้อมูลประเทศไทยได้ส่งไปมีความครบถ้วน ทางคณะกรรมการพิจารณาไม่มีข้อท้วงติงกลับมาให้แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งมีความเป็นไปได้สูงว่า ในปี 2564 โนราอาจจะได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนโนราเหมือนโขนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นรายการแรกในปี 2561

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป หากมีผู้สนใจงานเกี่ยวกับศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นในลักษณะนี้ก็อาจมีการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Culture) ในรูปแบบอื่น ๆ ที่เน้นการศึกษาสมรรถนะหรือความรู้ ความสามารถและทักษะของเยาวชน เช่น ด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ด้านศิลปะการแสดง เช่น หมอลำพื้น ชับเสภา ดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ หนังใหญ่ รวมทั้งด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เช่น มวยไทย หมากรูกหมากเก็บ กระบี่กระบอง เป็นต้น ซึ่งอาจจะยังมีเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ยังมีความสนใจในวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ข้างต้น ฉะนั้นหน่วยงานของรัฐในทุกระดับต้องมีการส่งเสริมวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ให้คงอยู่สืบไป โดยอาจจะกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาหรือกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยโดยใช้การศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพก็ได้เพื่อได้แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เหล่านี้ให้คงอยู่กับวัฒนธรรมความเป็นชาติไทยสืบไป

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ แสนใจงาม. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2561). มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตอบโจทย์การพัฒนาท้องถิ่นอย่างไร. สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.matichon.co.th/education/news_950982.
- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (2563). เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563, จาก <http://competency.rmutp.ac.th/wp-content/uploads/2011/01/aboutcompetency.pdf>
- จิระประภา อัครบวร. (2549). *สร้างคนสร้างผลงาน*. กรุงเทพฯ: ก. พลพิมพ์.
- จิรวรรณ ศรีหนูสุด. (2558). “ศิลปะการแสดง “โนรา” กับการพัฒนาชุมชน : บ้านเกาะประตู ตำบลท่ามะเตือ อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง”. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 6(2), 145-173.
- จุฑารัตน์ มีสุขศรี. (2558). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศิลปะการแสดงโนราโรงครูวัดท่าแคเพื่อการท่องเที่ยววัฒนธรรม*. สาขาวิชาการบริหารงานวัฒนธรรม วิทยาลัยนวัตกรรม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จตุภา โกศลเหมมณี. (2553). *พัฒนาการของการแสดงโนราสายขุนอุปถัมภ์นรากร (พุ่ม เทวา)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และจินตกานต์ สุธรรมดี. (2560). การประยุกต์ใช้สมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*. 11(1), 262-269.
- ชญาณิชฐ์ แสงทิพย์, เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร, ยุภาพร ยุภาศ และสัญญา เคนาภูมิ. (2557). “สมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานในกลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม-กาฬสินธุ์”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 8(1), 169-180.
- ชมภูษ หุ่นนาค. (2560). การบริการสาธารณะใหม่เพื่อรับใช้พลเมือง. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*. 19(1), 125-140.
- ชวน เพชรแก้ว. (2559). “โนรา: การอนุรักษ์พัฒนา”. *อาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*. 16(1). นครศรีธรรมราช: หจก. กรีนโซนอินเตอร์ 2001.
- ชาคริต สิทธิฤทธิ. (2559). จับต้องได้-จับต้องไม่ได้ : ความไม่หลากหลาย ในความหลากหลายของมรดกทางวัฒนธรรม (Tangible and Intangible : Similarities among the Diversities of the Cultural Heritage). *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (Journal of Humanities and Social Sciences, SRU)*. 8(2), 141-160.

- ชุติมา วัฒนชัยสิทธิ์, สุนทรธา โตบัว และวารุณี ลัภนโชคดี. (2561). “สมรรถนะและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หมึกพิมพ์บรรจุภัณฑ์”. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 12(27), 157-165.
- ชุมพล รอดแจ่ม และรุ่งระวี มั่งสิงห์. (2560). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะของนักบัญชีตามคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2550). *การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชียง เกาชิต. (2554). *สมรรถนะและคุณภาพบัณฑิตเศรษฐศาสตร์ในทัศนะของนายจ้าง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). *การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ณรงค์ศักดิ์ บุญน้อย. (2562). *ประวัติความเป็นมาของมโนราห์*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.77kaoded.com/news/sakboon/908793>
- ณัฐพร โกศัยกานนท์ และณัฐริกา สุนทรธนผล. (2559). *โนราโรงครูในกระแสการเปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาโนราโรงครูคณะ ประสงค์ กำพลศิลป์. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7*. 23 มิถุนายน 2559 มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- ณัฐวัตร อินทร์ภักดี. (2559). *คติชนสร้างสรรค์ จากความเชื่อเรื่องครูหมอโนราห์ที่ตำบลท่าแค จังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दनัย เทียนพุ่ม. (2544). *การจัดการทรัพยากรบุคคล : ภารกิจที่ท้าทาย*. กรุงเทพฯ: บุ๊คแบงก์.
- ดุษฎี ดาวเด่น. (2540). *การพัฒนาอาชีพโดยเน้นขีดความสามารถ: กรณีศึกษางานเงินฝาก-บัญชีธนาคารไทยธนุ จำกัด (มหาชน)*. งานนิพนธ์บริหารศาสตรมหาบัณฑิต, โครงการบัณฑิตศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เดชา เดชะวัฒนไพศาล. (2543). “Competency-based Human Resource Management”. *วารสารการบริหารคน*. 4(21), 11-18.
- ไทยโพสต์ออนไลน์. (2563). *ความหลากหลายของมรดกวัฒนธรรมและมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้*. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/25153>
- ธนพล รุ่งเรือง. (2558). *สมรรถนะบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความภักดีต่อตราสินค้าแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ) คณะการจัดการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ธนิกานต์ สุขวัฒน์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์. (2563). *เอกลักษณ์โนราการพัฒนาคคุณค่าสู่สังคมไทย*. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.blockdit.com/posts/5eeb372b1267000d74f1ba4b>.
- ธราทิพย์ กันตะวงษ์. (2559). *การรำโนราแทงเข้ในพิธีไหว้ครูโนราของวัดท่าแค จังหวัดพัทลุง*. สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธวัชชัย ช้ายศรี และผกามาศ จิรจารุภัทร. (2563). “โนราโรงครูคณะสองพี่น้อง ศิลป์ บ้านตรัง อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี”. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*. 12(1), 72-85.
- ธันยรัตน์ ทองปานคุณานนท์. (2557). *สมรรถนะในการ ปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัท โพลโซโค (ไทยแลนด์) จำกัด*. กรุงเทพฯ: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ. (2540). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญประจักษ์ จันทรวิน, รัถยานภิศ รัชตะวรรณ, วัลลภา ดิษสระ และเบญจวรรณ ถนอมชยธวัช. (2562). “โนราบิก” การประยุกต์ศิลปะแดนใต้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 17(1), 159-173.
- บุษกร วัฒนบุตร. (2559). *การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารธรรมทรรคนัน*. 16(2), 163-176.
- ปริญรัตน์ เชาวลิตประพันธ์. (2558). *วัฒนธรรมโนรา: การดำรงอยู่และการสืบทอดในบริบทของบ้านปลายระไม อำเภอบึงดั่ง รัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ประเทศมาเลเซีย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยสุดา ชัตยะวรา. (2545). *การกำหนดขีดความสามารถของนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ในด้านผลประโยชน์และสวัสดิการ : กรณีศึกษาธนาคารพาณิชย์ไทย*. ภาคนิพนธ์โครงการบัณฑิตศึกษาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดสงขลา (พ.ศ.2559 – 2561) สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2563, จาก https://songkhlapao.go.th/files/com_develop/20170717_hwsergqm.pdf
- พร โกศัยกานนท์ และนัฏฐิกา สุนทรธนะผล. (2559). “โนราโรงครูในกระแสการเปลี่ยนแปลง: กรณีศึกษาโนราโรงครูคณะประสงค์ กำพลศิลป์”. *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 7*. 23 มิถุนายน 2559. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- พรทิพย์ อันทิวโรทัย และพัทธนันท์ สมานสุข. (2559). “คุณค่าโนรา”. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*. 11(3).
- พรพิมล พิทักษ์ธรรม. (2559). *สมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษา โรงแรม คอลัมน์ แวงค็อก กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- พระครูสุตานุยุต (บัณฑิต สุนาโค). (2560). *การพัฒนาสมรรถนะของเจ้าอาวาสในการบริหารจัดการวัด เป็นแหล่งเรียนรู้ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 2*. ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542). สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2563, จาก www.phichitpao.go.th/picture/ml2-5/ml2-5-2.pdf
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559. (2559). เล่ม 1 ตอนที่ 19, หน้า 1-9.
- พัทธนันท์ สมานสุข. (2559). *การสืบทอดโนราเพื่อการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมพื้นบ้าน: กรณีศึกษา ไนรายก ชูบัว*. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา บุขรรัตน์ และเบ็ญจวรรณ บัวขวัญ. (2559). “โนรา: การเปลี่ยนแปลงการปรับตัวและพลังสร้างสรรค์ ในการดำรงอยู่ของคตินาฏยลักษณ์แห่งภาคใต้”. *วารสารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*. 16(2), 41-64.
- พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคใต้*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติ การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พีรธร บุญยรัตพันธุ์ และคณะ. (2555). *รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนานโยบายและกลไกการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม*. พิษณุโลก: สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พุดผิ เต็นสมพรพันธ์. (2543). *การศึกษาขีดความสามารถหลักเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: กรณีศึกษาสำนักงานสาขาพระราม 4 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพ็ญญา จันท์แดง. (2563). *เอกสารประกอบการสอนวิชาสถานการณ์โลกปัจจุบัน*. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

- มุสลิมไทยโพสต์. (2560). *มุสลิมทำได้รึ? แดนใต้จัดพิธีกรรม “มโนราห์สองภาษา” สืบเชื้อสายไทย*
 พุ ท ธ -มุ ส ลิ ม 2562 สื่ บ คั น เมื่ อ 20 มิ ถุ น า ย น 2563, จ า ก
<https://hot.muslimthai.com/news/33449>
- รุ่งทิพย์ สุวรรณสถิต และกฤษณา ไวก่ำรวจ. (2562). “การส่งเสริมและการอนุรักษ์
 ศิลปะการแสดงมโนราห์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช”. *วารสาร
 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 21(1), 227-244.
- ถันทม จอนจวบทรง, ณธกร ธรรมบุญวิริศ และกิตติ เลิศกมลรักษ์. (2560). การสร้างทุนมนุษย์
 ความรู้ท้องถิ่นในคนรุ่นใหม่: กรณีศึกษาทุนมนุษย์ความรู้ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้าน. *วารสาร
 ธุรกิจปริทัศน์*. 9(1), 159-177.
- วงษ์สิริ เรื่องศรี. (2563). “มโนราห์บนฐานการจัดการวัฒนธรรมร่วม: โนราเติม เมืองตรัง”.
วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม. 4(2), 12-27.
- วรรณกร พลพิชัย และเจตนา อินยะรัตน์. (2561). *การศึกษาความเชื่อ พิธีกรรม และรูปแบบการ
 สืบทอดครุหมอนโนราและโนราโรงครูในตำบลปริก อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช*.
 นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- วัฒนา พัฒนพงศ์. (2546). *การบริหารเพื่อมุ่งอนาคต*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- วัฒนา สุนทรธัย และวนิดา คูชัยสิทธิ์. (2558). ความเชื่อมั่นของแบบวัดที่มีเป้าหมายของการวัด
 แตกต่างกันกรณีศึกษา : แบบประเมินผลการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *วารสาร
 BU Academic Review*. 14(1), 13-25.
- เวิร์คพอย. (2562). *กรมเห็นชอบ วธ.เสนอ “โนรา” ขึ้นบัญชีมรดกโลก วัฒนธรรมจับต้องไม่ได้ของ
 มนุษยชาติ*. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2563, จาก <https://workpointtoday.com/โนรา-ขึ้น-บัญชีมรดกโลก/2562>
- ศิริภัสร์ ศรีแก้ว. (2556). “โนราโรงครูวัดท่าแค : การสืบสานท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์”.
การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 8. ประจำปี 2556 วันที่ 24
 ธันวาคม 2556.
- สมโภชน์ เกตุแก้ว, สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และพีระ พันลูกท้าว. (2559). “กลวิธีการรำโนราท่าบ”.
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 12(1), 174-196.
- สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้. (2563). “มโนราห์-เครื่องแต่งกายโนรา”. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม
 2563, จาก <https://sites.google.com/site/ajanthus/mo>
- สำคัญ โรจนถาวร, เทิดศักดิ์ โรจน์สุรกิตติ และฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล. (2559). “สมรรถนะ
 หลักเฉพาะงานสำหรับนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในธนาคารไทย”. *วารสารวิชาการ
 มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต*. 11(1).

- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2561). โนรา. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=King
- สำนักวิชาการสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 การรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้, 10.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2563). รายงานข้อมูลนักศึกษาปีการศึกษา 2563. สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2563, จาก <http://regis.skru.ac.th/RegisWebH5/informationPage-05.php>
- สุรศักดิ์ ลอยใหม่. (2562). พื้นที่โนรา ความเท่าเทียมทางเพศ. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. (2560). แผนการรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 (ครั้งที่ 1). สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2563, จาก <HTTPS://WWW.SONGKHLAPAO.GO.TH/PLANNING/NEWS/DETAIL/955/>
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสงขลา (พ.ศ.2559-2561) สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2563, จาก <HTTP://SLBKB.PSU.AC.TH/XMLUI/HANDLE/2558/1616>
- อริยา คูหา และหริรักษ์ แก้วกับทอง. (2559). สมรรถนะความเป็นครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อัจฉิพร มัชฌิมกะ. (2559). โนรา : การสร้างสรรค์ศิลปกรรมผ้าสำหรับตกแต่งโรงแรมโนรา บีช รีสอร์ท แอนด์ สปา เกาะสมุย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ศิลปกรรมผ้า มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัญชลี ชัยศรี. (2563). การบริหารทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานสมรรถนะ.วารสารวิชาการ มจรบุรีรัมย์. 5(2), 234-248.
- อัญชลี มณีรัตน์, ทศนีย์วรรณ สุขสมบูรณ์, ณริสสา นาคสีทอง, ภาณุพงศ์ สมสุข, สุภาภรณ์ แก้วรุ่งเรือง และเพ็ญภา จันทรแดง. (2563). ความเชื่อด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมอพื้นบ้านในการรักษาโรคในพื้นที่ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ระดับชาติ การประชุมวิชาการด้านศิลปะศาสตร์ ครั้งที่ 5 ศาสตรบุรณการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน 16-17 กรกฎาคม 2563 ณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 487-495.
- อาธง สุทธาศาสน์. (2527). ปฏิบัติการวิจัยสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.

- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2547). *แนวคิดเรื่องสมรรถนะ Competency : เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีญา จารุภูมิ. (2559). *การศึกษาสมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัลของหน่วยงานราชการ : กรณีศึกษาศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง*. สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุกฤษณ์ กาญจนเกตุ. (2543). การใช้ Competency ในการบริหารงานบุคคล. *วารสารบริหารคน*, 4(21), 11-18.
- เอกสิทธิ์ สนามทอง. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : แนวทางพัฒนาสู่ความสำเร็จขององค์กร. *วารสารเกษมบัณฑิต*. 20(1), 64-77)
- dla. (2562). *คู่มือคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมพ.ศ.2562* สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2563, จาก http://www.dla.go.th/upload/template/tempNews/2018/11/49094_1.pdf
- hrnote.asia. (2562ก). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2563, จาก <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190423-human-resource-development/>
- hrnote.asia. (2562ข). *เสริมสร้างสมรรถนะ (competency) ให้บุคลากรส่งเสริมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ*. สืบค้นเมื่อ 22 พฤษภาคม 2563, จาก <https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190624-competency/>
- Kantima Narah-Ada. (2560). *ลืมนแล้วผ้าถุงบ้านเอง ต้นกำเนิดโนรา*. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.lib.ru.ac.th/journal2/?p=9276>
- LearningMatemnews. (2563). “โนราห์-เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้-มติ ครม. ให้ขึ้น UNESCO”. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2563, จาก <https://matemnews.com/News/55782>
- Manorahwathnthrmchawpaksti. (2563). *ท่ารำโนรา 12 ท่า*. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/mnorahwathnthrmchawpaksti/home/3-tha-ra-mnorah>
- OIC. (2563). *ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER39/DRAWER014/GENERAL/DATA0000/00000025.PDF>.
- Oknation. (2563). *สมรรถนะและผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2563, จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/knowledge09/2009/09/15/entry-1>

- ryt9. (2561). สำนักศิลปะฯ มรภ.สงขลา คว่ำรางวัล “วัฒนคุณาธร” ก.วัฒนธรรม มอบโล่เชิดชูเกียรติผู้มีผลงานโดดเด่น. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.ryt9.com/s/prg/2890223>
- Thethemnora. (2563ก). *ประวัติความเป็นมาของมโนราห์*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/thethemnora/kar-saedng-phun-ban-phakh-ti/prawati-khwam-pen-ma-khxng-mnorah>
- Thethemnora. (2563ข). “องค์ประกอบของการแสดงโนรา”. ออนไลน์เข้าถึงใน <https://sites.google.com/site/thethemnora/xngkh-prakxb-kar-saedng-nora>. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 2563.
- Tungsong. (2563). *เครื่องดนตรี*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2563, จาก https://www.tungsong.com/NakhonSri/Cultures&Games_Nakhonsri/โนราห์/music_nora.html
- Yamuyeema. (2564). *การรำเชพฮาอย่าง*. สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/yamuyeema/kar-saedng/kar-ra-chephaa-xyang>
- Best, J. W. and Khan, J. V. (1998). *Research in Education*. Boston: Allyn and Bacons.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall.
- Bloom, B. S. (Ed.). (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals: Handbook II affective domain*. New York: David McKey.
- Boyatzis, R. E. (1982). *The Competent Manager*. New York: McGraw - Hill.
- Boyatzis, R. E. (1982). *Competence at work. In a Stewart (Ed.), Motivation and society*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. New York: Harper & Row.
- Dales, M and Hes, K. (1995). *Creating Training miracles*. Sydney: Prentice Hall.
- David, D. , D., William J. R. (2010). *Competency-Based Human Resource Management: Discover a New System for Unleashing the Productive Power of Exemplary Performers Illustrated*. America: Nicholas Brealey.
- Davies and Ellison. (1997). *School Leadership for the 21st Century*. London: Rutledge.
- Denhardt, J.V., & Denhardt, R.B. (2007). *The new public service: Serving, not steering*. (Expanded Edition. Armonk). New York : M.E. Sharpe.

- DeVon H. A., Block M. E., Moyle-Wright, P., Ernst, D. M., Hayden, S. J., Lazzara, D. J. et al. (2007). "A Psychometric Toolbox for testing Validity and Reliability". *Journal of Nursing Scholarship*. 39(2): 155-164.
- Dessler, G. (2005). *Human Resource Management*. Upper Saddle River: Pearson Education.
- Edgarm, del Castillo. (2005). "Defining Competencies," *Business Mexico*. 15(3): 48.
- Good, V.C. (1983). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.
- Hamdan, A. R., Najib M. G. and Ting L. H. L. (2010). "Teaching Competency Testing Among Malaysian School Teachers". *European Journal of School Sciences*. 12(4), 610-616.
- Hinkle, D. E. (1998). *Applied Statistics for the Behavioral Sciences*. Boston: Houghton Mifflin.
- Kaplan, R. S. and Norton, D. P. (2004). *Strategy MAPS: Converting Intangible Asset Info Tangible Outcome*. New York: Harvard Business School.
- Kerlinger, F. N. (1986). *Foundations of Behavioral Research*. New York: Holt, Rinehart, and Winston.
- Kerlinger, F. N. and Lee, H. B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*. Singapore: Thomson.
- Likert, S. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Lynn, M. R. (1986). "Determination and quantification of content validity". *Nursing Research*. 35(6), 382-385
- Mc Cleland, D. (1973). "Testing for Competence Rather than for Intelligence". *American Psychologist*. 28(1), 1-14.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks: SAGE Publication, Inc.
- Mitrani, A., Dalziel, M., and Fitt, D. (1992). *Competency based human resource management: Value driven strategies for recruitment, development, and reward*. London: McGraw-Hill.
- Nastari, B.K. and Schensul, S.L. (2005). "Contributions of Qualitative Research to the Validity of Interview Research". *Journal of School Psychology*. 43(3), 177-195.

- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*. 2(2), 49–60.
- Scott B. Parry. (1998). *Evaluation the impact of Training Alexandria*. VA: American Society for training and Development.
- Spencer, L. M. & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Model for superior performance*. New York: John Wiley & Sons.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามงานวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง

สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
Nora Competencies of First-Year Students of Songkhla Rajabhat University

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามสำหรับการทำวิจัยเรื่อง “สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา
ตอนที่ 2 ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา
ตอนที่ 3 ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา
3. การตอบแบบสอบถามจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ โดยทางคณะผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ
4. ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ ปี

3. ศาสนา 1) พุทธ 2) อิสลาม
 3) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ประเภทของสถานศึกษาที่จบมา

1) สถาบันของรัฐสายสามัญ 2) สถาบันเอกชนสายสามัญ
 3) สถาบันของรัฐสายอาชีพ 4) สถาบันเอกชนสายอาชีพ
 5) สถาบันสอนศาสนาอิสลาม 6) วิทยาลัยนาฏศิลป์
 7) การศึกษานอกโรงเรียน 8) หรืออื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. รูปแบบการเข้าศึกษา

1) รอบแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) 2) รอบรับตรงกลุ่มภาคี
 3) รอบโควตาต่าง ๆ 4) รอบ Admission
 5) รอบรับตรงอิสระ 6) การเทียบโอนมาจากสถาบันการศึกษาอื่น
 7) รูปแบบอื่น ๆ

6. คณะที่กำลังศึกษา

1) วิทยาการจัดการ 2) มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์
 3) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4) ศิลปกรรมศาสตร์
 5) ครุศาสตร์ 6) เทคโนโลยีอุตสาหกรรม
 7) เทคโนโลยีการเกษตร

7. การรู้จักการแสดงโนรา

1) รู้จัก 2) ไม่รู้จัก

หากท่านรู้จักกรุณาตอบแบบสอบถามในตอนต่อไป

ตอนที่ 2

ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- เกณฑ์การประเมิน**
- 5 หมายถึง มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะมาก
- 3 หมายถึง มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะน้อย
- 1 หมายถึง มีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะน้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับมีปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะ				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยด้านครอบครัว 2.1 สมาชิกในครอบครัวของท่านมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงโนรา นับตัวท่านด้วย) (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) จำนวนกี่คน	4 คน ขึ้นไป	3 คน	2 คน	1 คน	ไม่มี เลย
ปัจจัยด้านสังคม 2.2 ท่านมีเพื่อน ญาติพี่น้องหรือบุคคลใกล้เคียงที่สนิทสนม ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงโนรา (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) ประมาณกี่คน	4 คน ขึ้นไป	3 คน	2 คน	1 คน	ไม่มี เลย
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 2.3 ท่านเคยได้รับค่าตอบแทนจากการแสดงโนราหรือการเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงโนราประมาณกี่ครั้ง	7 ครั้ง ขึ้นไป	5-6 ครั้ง	3-4 ครั้ง	1-2 ครั้ง	ไม่เคย เลย
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 2.4 ในชีวิตของท่านเคยรับชมการการโนราทั้งการแสดงสดและจากสื่อต่าง ๆ	16 ครั้ง ขึ้นไป	11-15 ครั้ง	6-10 ครั้ง	1-5 ครั้ง	ไม่เคย เลย
ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ 2.5 ท่านมีนักแสดงโนราที่ท่านชื่นชอบและติดตามผลงานประมาณกี่คน	7 คน ขึ้นไป	5-6 คน	3-4 คน	1-2 คน	ไม่มี เลย

ตอนที่ 3 ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา

ตอนที่ 3.1 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้ทางด้านโนราของท่าน

ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่	สำหรับ ผู้วิจัย
ความรู้ด้านแหล่งกำเนิดโนรา			
1. โนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่ หัวเมืองพัทลุง คือ ตำบล บางแก้ว จังหวัด พัทลุง แล้ว แพร่ขยายไปยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้			
2. โนราหรือมโนราห์เป็นการละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดกันมานาน และนิยมกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้			
3. คำว่า มโนราห์หรือมโนห์รานั้นเป็นคำที่เกิดขึ้นมาเมื่อสมัยกรุงธนบุรี			
ความรู้ด้านท่ารำ			
4. การรำโนรานั้นมีท่ารำทั้งหมด 12 ท่าซึ่งเป็นท่ารำที่สวยงาม			
5. ท่ารำโนรา ราหูจับจันทร์มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า ท่าเขาควาย			
6. แสดงท่าลงฉากเป็นท่ารำที่ต้องยกมือประนม 2 ข้าง			
ความรู้ด้านเครื่องแต่งกายโนรา			
7. เครื่องแต่งกายชุดโนรามีทั้งหมด 14 ชิ้น			
8. เทริด เป็นเครื่องประดับศีรษะของตัวนางรำ			
9. หน้าทาสี เป็นหน้ากากของตัวตลกหญิง ทำเป็นหน้าผู้หญิง มักทาสีขาวหรือสีเนื้อ			
ความรู้ด้านเครื่องดนตรีโนรา			
10. เครื่องดนตรีโนราเรียกว่า เป็ญจสังคีตซึ่งประกอบด้วยโหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่			
11. ฉิ่งเป็นเครื่องตีเสริมแต่งและเน้นจังหวะในการบรรเลงเพลงโนรา			
12. ปี่ เป็นเครื่องเป่าเพียงชิ้นเดียวของวง นิยมใช้ปี่นอก			
ความรู้ด้านศิลปินโนรา			
13. โนราสมพงษ์น้อย ดาวรุ่ง”เป็นนักแสดงโนราที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสงขลา			

ประเด็นคำถาม	ใช่	ไม่ใช่	สำหรับ ผู้วิจัย
14. อี๊ด ลักขณาเป็นนักแสดงนำในภาพยนตร์เรื่อง “เทริด”			
15. ไพศาล ชุนหนูเป็นนักแสดงโนราที่ได้รับฉายาว่า “โนราซึกแพก”			

ตอนที่ 3.2 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

- เกณฑ์การประเมิน 5 หมายถึง มีสมรรถนะทางด้านโนรามากที่สุด
 4 หมายถึง มีสมรรถนะทางด้านโนรามาก
 3 หมายถึง มีสมรรถนะทางด้านโนราปานกลาง
 2 หมายถึง มีสมรรถนะทางด้านโนราน้อย
 1 หมายถึง มีสมรรถนะทางด้านโนราน้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา				
	5	4	3	2	1
สมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา (skill competencies)					
1 ความสามารถในการรำโนรา (Dancing Skill)	รำตัว	รำได้	รำได้ช้า	รำได้	รำไม่ได้
1.1 ท่านมีความสามารถในการรำโนราได้ในระดับใด	อ่อน และท่า พลิก เพลง ได้	อ่อน ช้อย สวย งาม กระฉับ กระฉ่อง	นาญ คล่อง แคล่ว	ถูกต้อง ตาม แบบ ฉบับ มาตรฐาน	เลย
2. ทักษะความสามารถด้านการขับบทร้อง (Singing Skills)	โต้ตอบ	คิด	เสียงดัง	ร้องได้	ขับร้อง
2.1 ท่านมีความสามารถด้านการขับบทร้องบทร้องโนราได้ในระดับใด	แก้ไข คำได้ ฉับ พลัน	กลอน รวดเร็ว ได้และ สัมผัสดี	ไพเราะ ชัดเจน จังหวะ ดี	แต่เสียง ไม่เพราะ เท่าที่ ควร	ขับร้อง บทร้อง เป็น เลย
3. ทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลง	16 ครั้ง	11-15	6-10	1-5	ไม่เคย

ประเด็นคำถาม	ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา				
	5	4	3	2	1
โนรา (Chorus Skills)	ขึ้นไป	ครั้ง	ครั้ง	ครั้ง	เลย
3.1 ท่านเคยประสบการณ์ในการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนราเป็นจำนวนกี่ครั้ง					
4 ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา (Musical Instruments Skills)	4 ขึ้น ขึ้นไป	3 ขึ้น	2 ขึ้น	1 ขึ้น	ไม่เป็น เลย
4.1 ท่านมีความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนราได้จำนวนกี่ชิ้น					
สมรรถนะทางด้านคุณค่าของการแสดงโนรา (Value Competencies)					
ประเด็นคำถามคุณค่าของโนราในด้านต่าง ๆ	ระดับสมรรถนะ วัดจากระดับความคิดเห็น				
	จริง ที่สุด	จริง	ไม่ แน่ใจ	ไม่ค่อย จริง	ไม่จริง
1. คุณค่าด้านร่างกาย (Physical Values)					
1.1 ท่านเชื่อว่าการรำโนราของนักแสดงทำให้สรีระแข็งแรงและทำให้มีรูปร่างดีขึ้น					
1.2 ท่านเชื่อว่าการรำโนราสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการออกกำลังกายได้					
2. คุณค่าด้านจิตใจ (Psychological Values)					
2.1 ท่านเชื่อว่าการรับชมการแสดงโนราทำให้จิตใจมีความผ่อนคลายและลดความเครียดได้					
2.2 ท่านเชื่อว่าการรับชมการแสดงโนราทำให้จิตใจมีละเอียดอ่อนละเมียดละไมมากขึ้น					
3. คุณค่าด้านความเชื่อ (Faith Values)					
3.1 ท่านเชื่อว่าโนราเป็นศิลปะวัฒนธรรมของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์					
3.2 ท่านเชื่อว่าการแสดงโนราคือการแสดงออกถึงการตอบแทนหรือความกตัญญูที่มีต่อบรรพบุรุษ					
4. คุณค่าด้านจริยธรรม (Ethical Values)					

ประเด็นคำถาม	ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา				
	5	4	3	2	1
4.1 ท่านเชื่อว่าการแสดงโนรามีการสอนผ่านบทกลอนโนราที่มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและสามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้					
4.2 ท่านเชื่อว่าการแสดงโนรามีการนำแนวคิดทางด้านพุทธศาสนาเพื่อให้ออกคิดกับผู้ชม					
5 คุณค่าด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Values)					
5.1 ท่านเชื่อว่าท่ารำโนรา มีความสง่างามทรงพลัง					
5.2 ท่านเชื่อว่าเครื่องดนตรีโนรามีท่วงทำนอง กระฉับกระเฉงและเร้าใจ					

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย
แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย (สำหรับนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนรา)
เรื่อง สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เพื่อนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนรา (Students with Nora competencies)
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนรา 4 ด้านคือ แรงจูงใจ (Motives) อุปนิสัย (Traits) อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) และบทบาททางสังคม (Social Roles)
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงหรือจดบันทึก
4. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบให้ตอบบรรยายตามความคิดเห็น

โดยมีคำถามต่อไปนี้

3. ท่านคิดว่าการแสดงโนรามีประโยชน์ต่อตัวท่านอย่างไรบ้าง (Self-Concepts)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่า การแสดงโนราได้ทำให้ท่านได้ช่วยเหลือสังคมหรือได้ช่วยอนุรักษ์
ศิลปะวัฒนธรรมของท้องถิ่นและประเทศชาติได้อย่างไรบ้าง (Social Roles)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข (ต่อ)
แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อการวิจัย

(สำหรับตัวแทนผู้บริหารคณะศิลปกรรมศาสตร์/ตัวแทนผู้บริหารสำนักศิลปะและ
วัฒนธรรม/อาจารย์ผู้สอนโนรา/ตัวแทนจากสำนักวัฒนธรรมงานจังหวัดสงขลา/
นักแสดงโนรา/ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้)
เรื่อง สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เพื่อนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านโนรา (Students with Nora Competencies)
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่มีความสามารถทางด้านการแสดงโนรา 4 ด้านคือ แรงจูงใจ (Motives) อุปนิสัย (Traits) อัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) และบทบาททางสังคม (Social Roles)
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียงหรือจดบันทึก
4. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบให้ตอบบรรยายตามความคิดเห็น

โดยมีคำถามต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่าสถานศึกษา เช่น โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจะมีแนวทางในการพัฒนาศิลปะการแสดงโนราได้อย่างไรบ้าง (Nora Development)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าควรมีการส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมที่ควรแก่การอนุรักษ์ได้อย่างไรบ้าง (Nora Promotion)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

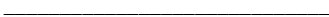
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
แบบสรุปร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา
 - ตอนที่ 3 ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา
4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาร่างแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามใน ระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

- 1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้น มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ
โอกาสนี้

ผู้วิจัย

ดร.เพ็ญภา จันทร์แดง

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับ สถานภาพผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง				
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
2.	อายุ.....ปี	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
3.	ศาสนา ☐ พุทธ ☐ อิสลาม ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
4.	ประเภทของสถานศึกษาที่จบมา ☐ สถาบันของรัฐสายสามัญ ☐ สถาบันเอกชนสายสามัญ ☐ สถาบันของรัฐสายอาชีพ ☐ สถาบันเอกชนสายอาชีพ ☐ โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ☐ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ☐ การศึกษานอกโรงเรียน	1	0	-1	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ				
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
5	รูปแบบการเข้าศึกษา ☐ รอบเพิ่มสะสมผลงาน (Portfolio) ☐ รอบรับตรงกลุ่มภาคี ☐ รอบโควตาต่าง ๆ ☐ รอบ Admission ☐ รอบรับตรงอิสระ ☐ การเทียบโอนมาจากสถาบันการศึกษาอื่น ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
6	คณะที่กำลังศึกษา ☐ คณะวิทยาการจัดการ ☐ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ☐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ☐ คณะครุศาสตร์ ☐ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ☐ คณะเทคโนโลยีการเกษตร	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
7	การรู้จักการแสดงโนรา ท่านรู้จักการแสดงโนราหรือไม่ ☐ รู้จัก	1	0	-1	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	☐ ไม่รู้จัก				
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะ

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.	ปัจจัยด้านครอบครัว				
	สมาชิกในครอบครัวของท่านมีอาชีพเกี่ยวกับการแสดงโนรา นับตัวท่านด้วย) (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) จำนวนกี่คน	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
2.	ปัจจัยด้านสังคม				
	ท่านมีเพื่อน ญาติพี่น้องหรือบุคคลใกล้เคียงที่สนิทสนมประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดงโนรา (เช่น นักแสดง นักดนตรี นักเต้น นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแต่งหน้า) ประมาณกี่คน	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
3.	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ				
	ท่านเคยได้รับค่าตอบแทนจากการแสดงโนราหรือ	1	0	-1	

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	การเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงโนราประมาณกี่ครั้ง				
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
4	ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม				
	ในชีวิตของท่านเคยรับชมการการโนราทั้งการ แสดงสดและจากสื่อต่าง ๆ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
5	ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ				
	ท่านมีนักแสดงโนราที่ท่านชื่นชอบและติดตาม ผลงานประมาณกี่คน	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับสมรรถนะทางด้านโนรา (Nora competencies)

ตอนที่ 3.1 สมรรถนะความรู้ทางด้านโนรา

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับการวัดระดับสมรรถนะทางด้านโนราสอดคล้องกับ ตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
สมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา (Knowledge Competencies)					
ความรู้ด้านแหล่งกำเนิดโนรา					
1	โนราเกิดขึ้นครั้งแรกที่หัวเมืองพัทลุงคือตำบลบางแก้ว จังหวัดพัทลุงแล้วแพร่ขยายไปยังหัวเมืองอื่น ๆ ของภาคใต้	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
2	โนราหรือมโนห์ราเป็นการละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดกันมานาน และนิยมกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
3	คำว่า มโนราห์หรือมโนห์รานั้นเป็นคำที่เกิดขึ้นมาเมื่อสมัยกรุงธนบุรี	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ความรู้ด้านท่ารำ					
4	การรำยี่ราโนรานั้นมีท่ารำทั้งหมด 12 ท่าซึ่งเป็นท่ารำที่สวยงาม	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
5	ทำร้านโนรา “ราหูจับจันทร์” มีชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “ท่าเขาควาย”	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
6	ท่าลงฉากเป็นท่ารำที่ต้องยกมือประนม 2 ข้าง	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ความรู้ด้านเครื่องแต่งกายโนรา					
7	เครื่องแต่งกายชุดโนรามีทั้งหมด 14 ชิ้น	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
8	เทริดเป็นเครื่องประดับศีรษะของตัวนางรำ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
9	หน้าทาสีเป็นหน้ากากของตัวตลกหญิง ทำเป็นหน้าผู้หญิง มักทาสีขาวหรือสีเนื้อ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ความรู้ด้านเครื่องดนตรีโนรา					
10	เครื่องดนตรีโนราเรียกว่า เป็ญจสังคีตซึ่งประกอบด้วยโหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
11	ฉิ่งเป็นเครื่องตีเสริมแต่งและเน้นจังหวะในการบรรเลงเพลงโนรา	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
12	ปี่ เป็นเครื่องเป่าเพียงชิ้นเดียวของวง นิยมใช้ปี่นอก	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ความรู้ด้านศิลปโนรา					
13	โนรา “สมพงษ์น้อย ดาวรุ่ง” เป็นนักแสดงโนราที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสงขลา	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
14	“ฮืด ลักขณา” เป็นนักแสดงนำในภาพยนตร์เรื่อง “เทริด”	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
15	“ไพศาล ขุนหนู” เป็นนักแสดงโนราที่ได้รับฉายาว่า “โนราซิกแพก”	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ตอนที่ 3.2 สมรรถนะด้านสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับการวัดระดับสมรรถนะทางด้านโนรา

สอดคล้องกับ ตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ความสามารถในด้านการรำโนรา (Dancing Skill)					
1	ท่านมีความสามารถในการรำโนราได้ในระดับใด	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรย์สมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ทักษะความสามารถด้านการขับร้อง (Singing Skills)					
2	ท่านมีความสามารถด้านการขับร้องบทโนราได้ในระดับใด	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรย์สมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา (Chorus Skills)					
3	ท่านเคยประสบการณ์ในการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนราเป็นจำนวนกี่ครั้ง	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรย์สมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
ทักษะความสามารถด้านการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนรา (Chorus Skills)					
4	ท่านเคยประสบการณ์ในการเป็นลูกคู่บรรเลงเพลงโนราเป็นจำนวนกี่ครั้ง	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรย์สมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนรา (Musical Instruments Skills)					
5	ท่านมีความสามารถในการเล่นเครื่องดนตรีโนราได้จำนวนกี่ชิ้น	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ตอนที่ 3.3 สมรรถนะด้านสมรรถนะทางด้านคุณค่าของโนรา (Value Competencies)

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับการวัดระดับสมรรถนะทางด้านโนรา สอดคล้องกับ ตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่จะวัดหรือไม่โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
คุณค่าด้านร่างกาย (Physical Values)					
1	การรำโนราของนักแสดงทำให้สรีระแข็งแรงและทำให้มีรูปร่างดีขึ้น	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
2	การรำโนราสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการออกกำลังกายได้	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
คุณค่าด้านจิตใจ (Psychological Values)					
3	การรับชมการแสดงโนราทำให้จิตใจมีความผ่อนคลายและลดความเครียดได้	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมุทร ผลบุญ)	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
4	การรับชมการแสดงโนราทำให้จิตใจมี ละเอียดอ่อนละเมียดละไมมากขึ้น	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
คุณค่าด้านความเชื่อ (Faith Values)					
5	โนราเป็นศิลปะวัฒนธรรมของภาคใต้ที่ควรแก่ การอนุรักษ์	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
6	การแสดงโนราคือการแสดงออกถึงการตอบแทน หรือความกตัญญูที่มีต่อบรรพบุรุษ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
คุณค่าด้านจริยธรรม (Ethical Values)					
7	การแสดงโนรามีการสอนผ่านบทกลอนโนราที่มี การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและสามารถ ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
8	การแสดงโนรามีการนำแนวคิดจริยธรรมทางด้าน ศาสนาเพื่อให้ออกคึกกับผู้ชม	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
คุณค่าด้านสุนทรียภาพ (Aesthetic Values)					
9	ทำรำโนรามีความสง่างามทรงพลัง	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			
10	เครื่องดนตรีโนรามีท่วงทำนองกระฉับกระเฉงและเร้าใจ	1	0	-1	
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1 (ผศ.ดร.นิภาพรรณ เจนสันติกุล)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 (ผศ.ดร.จรรยาสมร ผลบุญ)	✓			
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3 (อาจารย์ดร.วรภัทร เมฆขจร)	✓			

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

-

ภาคผนวก ง

แบบตอบรับการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบตอบรับการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

รายละเอียดผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ - สกุล นภาพรรณ เจนสันติกุล ตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัย (สายวิเทศ)

ความเชี่ยวชาญ นโยบายสาธารณะ การจัดการสุขภาพ
.....

หน่วยงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ที่อยู่ คณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถ. มิตรภาพ
จ. ในเมือง อ. เมือง ค. ขอนแก่น 40002

หมายเลขโทรศัพท์ 089-498-6492
โทรสาร - ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nipapan.ni@hotmail.com

ลงชื่อ นภาพรรณ เจนสันติกุล
(ผศ.ดร. นภาพรรณ เจนสันติกุล)
ตำแหน่ง พนักงานมหาวิทยาลัย (สายวิเทศ)

โปรดส่งแบบตอบรับมายัง
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๔๔๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ culture@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

รายละเอียดผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ - สกุล ผศ.ดร. จรรย์สมร ชลบุญ ตำแหน่ง อาจารย์

ความเชี่ยวชาญ วรรณศิลป์

หน่วยงาน คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ที่อยู่ 651/30 อ.2 ต.พระย อ.เมือง จ.สงขลา 90100

หมายเลขโทรศัพท์ 0863273156

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ jansamorn.ph@skru.ac.th

ลงชื่อ

(..... ผศ.ดร. จรรย์สมร ชลบุญ

ตำแหน่ง อาจารย์

โปรดส่งแบบตอบรับมายัง

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๖๙๔๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ culture@skru.ac.th

แบบตอบรับการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

รายละเอียดผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ - สกุล จ.กมลวรภัทร บมชช๑๑๕ ตำแหน่ง อาจารย์

ความเชี่ยวชาญ การศึกษาศาสตร์ สังคม และท้องถิ่น

หน่วยงาน สำนักวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สงขลา

ที่อยู่ 422 ถนนมรุพงษ์ ต.นครดู่ อ.เมืองน่าน

หมายเลขโทรศัพท์ 0570279220

โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ wp_04@hotmail.com

ลงชื่อ

(..... จ.กมลวรภัทร บมชช๑๑๕)

ตำแหน่ง อาจารย์

โปรดส่งแบบตอบรับมายัง
 สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๙๕๖
 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ culture@skru.ac.th

หนังสือรับรองโครงการวิจัย
โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เลขที่ใบรับรอง : P0040S/2563
ชื่อโครงการ : สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
รหัสโครงการ : 40
ชื่อหัวหน้าโครงการ : อาจารย์ ดร.เพ็ญภา จันทร์แดง
ประเภท : อาจารย์
หน่วยงานที่สังกัด : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
เอกสารที่รับรอง : 1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
3. หนังสือยินยอมตนให้ทำการวิจัย
4. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
วันที่รับรอง : 7 ตุลาคม 2563
วันหมดอายุ : 6 ตุลาคม 2564

ขอรับรองว่าโครงการดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ลงนาม

Pt S.

(อาจารย์ ดร.เพ็ญภาศ สุนทรจิตต์)
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ลงนาม

(อาจารย์ ดร. นวรงค์ บัวขวัญ)
ประธาน
คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประวัติผู้วิจัย

ผู้วิจัย ดร.เพ็ญภา จันทร์แดง

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประวัติการศึกษา

2561 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

2551 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2550 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2546 ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทความวิจัยและบทความวิชาการ

เพ็ญภา จันทร์แดง. (2562). สิทธิทางพลเมืองของพระภิกษุไทยตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ. วารสารมานุษยวิทยาศาสนา (Journal Religious Anthropology). 1(2).

เพ็ญภา จันทร์แดง. (2563). บทบาททางการเมืองของเจ้าบรมมศรีหนแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (Journal of Humanities and Social Sciences, SKRU). 1(1).

เพ็ญภา จันทร์แดง และสุธี ชล. (2563). กรรณสิทธิชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ในกฎหมายประเทศกัมพูชา. วารสารวิชาการนิติศาสตร์. 8(10).

รณพร จันทร์เพ็ญ และเพ็ญภา จันทร์แดง. (2564). ศาสนานำมาซึ่งความสงบสุขจริงหรือ?. วารสารมานุษยวิทยาศาสนา. 1(3).

อัญชลี มณีรัตน์, ทศนีย์วรรณ สุขสมบุรณ์, ณริสสา นาคสีทอง, ภาณุพงศ์ สมสุข, สุภาภรณ์ แก้วรุ่งเรือง และเพ็ญภา จันทร์แดง. (2563). ความเชื่อด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของหมอพื้นบ้านในการรักษาโรคในพื้นที่ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านศิลปศาสตร์ ครั้งที่ 5 “ศาสตร์บูรณาการงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

- Chandaeng, P. (2010). "Community Rights in marine Resources Management: A Case Study of Baan Laem Chongthanon Khao Chaison District, Phatthalung Province". *International Conference on Humanities and Social Sciences*. Held at The Faculty of Liberal Arts, PSU, Hat Yai, Songkhla.
- Chandaeng, P. (2012). "Tha Kham": Tambon Administration Organization of Learning toward Self Sufficiency Economy Model". *International Conference on The Meaning of Sufficiency Economy International Conference of King Prajadhipok's Institute* at Royal Orchid Sheraton Hotel, Bangkok.
- Chandaeng, P. (2016). The Establishment of Organizations in Negotiation by Myanmar Migrant Workers: A Case of Sidhiphatra Cold Storage Factory in Songkhla Province, Thailand in *the 9th International Conference on Humanities and Social Sciences (ICHISS): "Challenges in the 21st Century: Sustainable Development in Multicultural Societies"* at Prince of Songkla University, Hat Yai, Songkhla, Thailand, on May, 26th 2017, pp.74-90.
- Chandaeng, P. (2017). Negotiation Strategies of Myanmar Migrant Workers in the Sidhiphatra Cold Storage Factory, Songkhla Province. *Sociology Study*. 7(7), pp. 388-397.
- Chandaeng, P. (2018). Factors Motivating Myanmar Migrant Workers: A Case of a Factory in Songkhla Province, Thailand. *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research*. 7(1), pp. 321-332.
- Chandaeng, P. (2020). Comparison of the Doctrines in Ethnic and Universal Religions: Case Study of Judaism and Christianity. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*.
- Narkseethong, N., Kaeoroonreung, S., Somsuk, P. and Chandaeng, P. (2020). "Local Wisdom of Traditional Healers in Kor Mark, Pak Phayun, Phatthalung". In *the 2nd ICRU International Conference: Sustainable Community Development at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*.